

Tartalom

I *Jogalkotási aktusok*

RENDELETEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2115 rendelete (2019. november 27.) a 2014/65/EU irányelvnek, valamint az 596/2014/EU rendeletnek és az (EU) 2017/1129 rendeletnek a kkv-tőkefinanszírozási piacok használatának előmozdítása tekintetében történő módosításáról ⁽¹⁾ 1

II *Nem jogalkotási aktusok*

RENDELETEK

- ★ A Bizottság (EU) 2019/2116 végrehajtási rendelete (2019. november 28.) az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagának meghatározásáról és az (EU) 2018/1979 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről ⁽¹⁾ 11
- ★ A Bizottság (EU) 2019/2117 rendelete (2019. november 29.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EK tanácsi rendelet módosításáról 13
- ★ A Bizottság (EU) 2019/2118 végrehajtási rendelete (2019. december 10.) a Kínai Népköztársaságból származó közúti acélkerekek behozatalára vonatkozó ideiglenes dömpingellenes vám kivetéséről szóló (EU) 2019/1693 végrehajtási rendelet módosításáról 115

HATÁROZATOK

- ★ A Tanács (EU) 2019/2119 határozata (2019. november 21.) a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett elfogadásával kapcsolatban az Európai Unió nevében képviselendő állásponttról 117

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg.

- ★ A Bizottság (EU) 2019/2120 határozata (2019. június 24.) a Belgium által a JCDecaux Belgium Publicité javára végrehajtott SA.33078 (2015/C) (ex 2015/NN) számú állami támogatásról (az értesítés a C(2019) 4466. számú dokumentummal történt) (EGT-vonatkozású szöveg)d 119
-

Helyesbítések

- ★ Helyesbítés a Kínai Népköztársaságból származó asztali és konyhai kerámiaárak behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vámnak az (EU) 2016/1036 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerinti hatályvesztési felülvizsgálatot követő kivetéséről szóló, 2019. július 12-i (EU) 2019/1198 bizottsági végrehajtási rendelethez (HL L 189., 2019.7.15.) 159

I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/2115 RENDELETE

(2019. november 27.)

a 2014/65/EU irányelvnek, valamint az 596/2014/EU rendeletnek és az (EU) 2017/1129 rendeletnek a kkv-tőkefinanszírozási piacok használatának előmozdítása tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A tőkepiaci unióval kapcsolatos kezdeményezés célja a banki kölcsöntől való függőség csökkentése, a kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k) piaci alapú finanszírozási forrásainak diverzifikálása, valamint a kkv-k nyilvános piacokon történő kötvény- és részvénykibocsátásának elősegítése. Azok az Unióban letelepedett vállalkozások, amelyek kereskedési helyszíneken keresztül kívánják bevonni, jelentős egyszeri és folyamatos közzétételi és megfelelési költségekkel szembesülnek, ami megakadályozhatja őket abban, hogy valaha is az uniós kereskedési helyszíneken törekedjenek a piaci kereskedésbe történő belépésre. A kkv-k uniós kereskedési helyszíneken kibocsátott részvényeit továbbá alacsonyabb szintű likviditás és nagyobb volatilitás jellemzi, ami növeli a tőkeköltségeket és ezáltal ezt a finanszírozási formát túlzottan terhessé teszi. Egy, a kkv-kra e tekintetben vonatkozó horizontális uniós politika ezért alapvető fontosságú. E politikának inkluzív, koherensnek és hatékonyaknak kell lennie, és figyelembe kell vennie a kkv-k különbözőségét és eltérő szükségleteit.
- (2) A 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ létrehozta a kereskedési helyszínek új típusát, a kkv-tőkefinanszírozási piacokat – amelyek a multilaterális kereskedési rendszer (MTF) egyik alkategóriáját jelentik – annak érdekében, hogy megkönnyítse a kkv-k tőkéhez jutását és lehetővé tegye növekedésüket, valamint elősegítse azon szakosodott piacok továbbfejlesztését, amelyek célja a növekedési potenciállal rendelkező kkv kibocsátók igényeinek kielégítése. A 2014/65/EU irányelv úgy rendelkezett, hogy „figyelmet kell fordítani arra, hogy a jövőbeni rendelet hogyan fogja tovább ösztönözni és előmozdítani e piac alkalmazását oly módon, hogy azt a befektetők számára vonzóvá tegye és biztosítsa az adminisztratív terhek csökkentését, valamint a kkv-tőkefinanszírozási piacokon keresztül a kkv-k tőkepiacokra történő belépésére irányuló további ösztönzőket”. Az e módosító rendeletre vonatkozó bizottsági javaslatról készített véleményében az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság hangsúlyozta, hogy a kommunikáció alacsony szintje és a bürokratikus megközelítések jelentős akadályt képeznek, és sokkal több erőfeszítést kell tenni ezen akadályok leküzdése érdekében. Kimondta továbbá, hogy mindig a lánc alját, magukat a kkv-kat kell célba venni, bevonva többek között a kkv-k szövetségeit, a szociális partnereket és a kereskedelmi kamarákat.

⁽¹⁾ HL C 440., 2018.12.6., 79. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2019. április 18-i álláspontra (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2019. november 8-i határozata.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

- (3) Megállapítást nyert azonban, hogy a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói a más multilaterális kereskedési rendszerbe vagy szabályozott piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátóihoz képest viszonylag kevés szabályozási könnyítésben részesülnek. Az 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben ⁽⁴⁾ rögzített kötelezettségek többsége ugyanígy valamennyi kibocsátóra alkalmazandó, függetlenül azok méretétől és attól a kereskedési helyszíntől, ahol a pénzügyi eszközeik bevezetésre kerültek. Ez az alacsony szintű differenciálás a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói és a más multilaterális kereskedési rendszerbe bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói között visszatartja a multilaterális kereskedési rendszereket attól, hogy kkv-tőkefinanszírozási piacként való bejegyzést kérjenek, amit a kkv-tőkefinanszírozási piaci státusz eddigi alacsony felvétele is mutat. Ezért további arányos könnyítések bevezetése szükséges a kkv-tőkefinanszírozási piacok igénybevételeinek megfelelő ösztönzése érdekében. A kkv-tőkefinanszírozási piacok igénybevételeit aktívan elő kell mozdítani. Számos kkv nem tud még a kkv-tőkefinanszírozási piacnak az új kategóriájú kereskedési helyszíneként való létezéséről.
- (4) A kkv-tőkefinanszírozási piacok vonzerejét meg kell erősíteni azon megfelelési költségek és adminisztratív terhek további csökkentésével, amelyekkel a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátóik szembesülnek. Annak érdekében, hogy a szabályozott piacokon továbbra is a legmagasabb szintű megfelelési normák érvényesüljenek, az e rendeletben meghatározott intézkedéseket a kkv-tőkefinanszírozási piacokon jegyzett vállalkozásokra kell korlátozni, függetlenül attól, hogy nem minden kkv jegyzett a kkv-tőkefinanszírozási piacokon, és a kkv-tőkefinanszírozási piacokon jegyzett vállalkozások közül nem mind kkv. A 2014/65/EU irányelv alapján a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátóinak legfeljebb 50 %-a lehet nem-kkv annak érdekében, hogy fenntartsák a kkv-tőkefinanszírozási piacok üzleti modelljének jövedelmezőségét, többek között a nem kkv-k értékpapírjainak likviditásán keresztül. Tekintettel az ugyanazon helyszínekategóriában – nevezetesen a kkv-tőkefinanszírozási piacokon – jegyzett kibocsátókra vonatkozóan eltérő szabályok alkalmazásából fakadó kockázatokra, az e rendeletben előírt intézkedések nem korlátozódhatnak kizárólag a kkv kibocsátókra. A megfelelési költségek és az adminisztratív terhek csökkentését – a kibocsátók számára a következetesség és a befektetők számára az egyértelműség biztosítása érdekében – a kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett valamennyi pénzügyi eszköz kibocsátójára alkalmazni kell a piaci tőkeértéküktől függetlenül.
- (5) Egy kkv-tőkefinanszírozási piac sikerét nem egyszerűen az ott jegyzett vállalkozások számán kell lemérni, hanem a vállalkozások által elért növekedés ütemén. Célzottabbá kell tenni a kkv-kra – e rendelet végső kedvezményezettjeire –, illetve a szükségleteikre összpontosító megközelítést. Ebben a folyamatban alapvető lépést jelent a bürokrácia csökkentése, de további intézkedésekre is szükség van. A kkv-k fejlődésének ösztönzése érdekében erőfeszítéseket kell tenni a finanszírozási lehetőségeikkel kapcsolatban közvetlenül a kkv-k rendelkezésére álló információk javítására. A szabályozási könnyítésnek a növekedési potenciállal rendelkező kisebb vállalkozások javát kell szolgálnia.
- (6) Az 596/2014/EU rendelet 10. cikkének (1) bekezdése értelmében a bennfentes információ jogosulatlan közzétételére kerül sor akkor, ha egy személy bennfentes információval rendelkezik, és azt bármely más személynek átadja, kivéve akkor, ha az információt munkaviszony, valamely foglalkozás vagy meghatározott feladatok szokásos teljesítése keretében adja át. Az említett rendelet 11. cikkének (4) bekezdése szerint a bennfentes információknak a piaci szereplők véleményére vonatkozó közvélemény-kutatás során történő közzététele úgy tekintendő, hogy arra valamely személy munkaviszonyának, foglalkozásának vagy feladatainak szokásos teljesítése keretében került sor, amennyiben betartanak a közvélemény-kutatásokra vonatkozó rendszerben megállapított bizonyos eljárásokat. A piaci szereplők véleményére vonatkozó közvélemény-kutatások bizonyos információknak az ügylet bejelentését megelőző, egy vagy több potenciális befektető számára történő, a potenciális befektetőknek egy esetleges ügylet iránti érdeklődésének és az ahhoz kapcsolódó feltételeknek – így például az ügylet potenciális méretének vagy árának – a felmérése céljából való átadását jelenti. Az értékpapírok minősített befektetőknek való felajánlása (zártkörű kötvénykibocsátás) tárgyalási folyamatában a kibocsátók korlátozott számú potenciális, az (EU) 2017/1129 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ⁽⁵⁾ meghatározott, minősített befektetővel folytatnak tárgyalásokat, és az ügylet valamennyi szerződéses feltételét megvitatják a szóban forgó minősített befektetőkkel.

A tárgyalási folyamatban az információk átadása az ügylet egésze szerkezetének kialakítását és befejezését célozza, nem pedig azt, hogy felmérjék az előre meghatározott ügylet potenciális befektetőinek érdeklődését. A zártkörű kötvénykibocsátás esetén alkalmazott, a piaci szereplők véleményére vonatkozó közvélemény-kutatások rendszere időnként terhes lehet, és a kibocsátókat és a befektetőket egyaránt visszatarthatja az ilyen ügyletekkel kapcsolatos tárgyalásoktól. Annak érdekében, hogy a zártkörű kötvénykibocsátás vonzóbbá váljon, az ilyen ügyletekre

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 596/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a piaci visszaélésekről (piaci visszaélésekről szóló rendelet), valamint a 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2003/124/EK, a 2003/125/EK és a 2004/72/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 173., 2014.6.12., 1. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1129 rendelete (2017. június 14.) az értékpapírokra vonatkozó nyilvános ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról és a 2003/71/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 168., 2017.6.30., 12. o.).

vonatkozó bennfentes információk minősített befektetők részére történő átadását úgy kell tekinteni, hogy arra valamely személy munkaviszonyának, foglalkozásának vagy feladatainak szokásos teljesítése keretében került sor, és azt ki kell zárni a közvélemény-kutatások rendszerének hatálya alól, feltéve, hogy megfelelő titoktartási megállapodás van érvényben.

- (7) A kibocsátók részvényeinek bizonyos szintű likviditása olyan likviditási mechanizmusokon keresztül érhető el, mint az árjegyzési megállapodások vagy a likviditási szerződések. Az árjegyzési megállapodások olyan szerződést tartalmaznak, amelyeket a piacműködtető és olyan harmadik személy köt, aki kötelezettséget vállal bizonyos részvények likviditásának fenntartására, és cserébe a kereskedelmi díjakból árengedményben részesül. A likviditási szerződés a kibocsátó és olyan harmadik személy közötti szerződést tartalmaz, aki kötelezettséget vállal a kibocsátó nevében a részvényei likviditásának biztosítására. A likviditási szerződéseknek bizonyos feltételek mellett a kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett valamennyi pénzügyi eszköz kibocsátója számára elérhetőnek kell lenniük az egész Unióban annak érdekében, hogy a piaci integritás teljeskörű megőrzése biztosított legyen.

Nem minden illetékes hatóság hozott még létre az 596/2014/EU rendelettel összhangban a likviditási szerződésre nézve elfogadott piaci gyakorlatokat, ami azt jelenti, hogy jelenleg a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök nem minden kibocsátója fér hozzá az Unióban likviditási rendszerekhez. A likviditási rendszerek hiánya akadályt képezheti a kkv-tőkefinanszírozási piacok tényleges fejlődésének. Ezért szükséges egy olyan uniós keretrendszer létrehozása, amely lehetővé teszi a kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett valamennyi pénzügyi eszköz kibocsátója számára, hogy a nemzeti szinten megállapított elfogadott piaci gyakorlatok hiányában egy likviditásslátszolgáltatóval kössenek likviditási szerződést. Ebben az uniós keretrendszerben nem minősülne piaci manipulációban való közreműködésnek, ha egy adott személy likviditási szerződést köt valamely likviditásslátszolgáltatóval. Lényeges ugyanakkor, hogy a kkv-tőkefinanszírozási piacra vonatkozó likviditási szerződések javasolt uniós keretrendszere ne felváltsa, hanem inkább kiegészítse a meglévő vagy jövőbeli elfogadott nemzeti piaci gyakorlatokat. Lényeges megtartani annak a lehetőségét is, hogy az illetékes hatóságok elfogadott piaci gyakorlatokat állapítsanak meg a likviditási szerződésekre vonatkozóan annak érdekében, hogy a feltételeiket a helyi sajátosságokra szabják, illetve hogy az ilyen megállapodásokat a kereskedési helyszínekre bevezetett részvényeken kívül más illikvid értékpapírokra is kiterjesszék.

- (8) A likviditási szerződésekre vonatkozó javasolt uniós keretrendszer következetes harmonizálásának biztosítása érdekében a Bizottságnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikke szerinti és az 1095/2010/EU rendelet 10–14. cikkének megfelelő felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽⁶⁾ létrehozott európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapírpiazi Hatóság) (ESMA vagy EÉPH) által kidolgozott szabályozás-technikai standardokat kell elfogadnia, amelyek meghatározzák az ilyen szerződések céljára felhasználandó mintát.
- (9) Az 596/2014/EU rendelet 17. cikke (4) bekezdésének megfelelően a kibocsátók dönthetnek úgy, hogy késleltetik a bennfentes információk nyilvános közzétételét, amennyiben fennáll a valószínűsége annak, hogy a kibocsátók jogszerű érdekei sérülnének, ha a közzététel késleltetése a nyilvánosság számára vélhetően nem félrevezető, és ha a kibocsátó gondoskodni tud az információ bizalmas kezeléséről. A kibocsátók mindazonáltal kötelesek erről értesíteni az illetékes hatóságot, és írásos magyarázatot adni a döntés alátámasztására. A kizárólag kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett pénzügyi eszköz kibocsátóira alkalmazott ezen értesítési kötelezettség megterhelő lehet. Egy enyhébb követelmény, amely alapján ezen kibocsátóknak csak az illetékes hatóság kérésére kellene megmagyarázni a késleltetés okait, csökkentené a kibocsátók adminisztratív terheit anélkül, hogy bármely jelentős hatással lenne az illetékes hatóság azon képességére, hogy ellenőrizze a bennfentes információ közzétételét, feltéve, hogy az illetékes hatóság továbbra is értesítést kap a közzététel késleltetéséről szóló döntésről, és vizsgálatot indíthat, amennyiben kételyei merülnek fel a döntéssel kapcsolatban.
- (10) A kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátóira vonatkozóan meghatározott jelenlegi kevésbé szigorú – az 596/2014/EU rendelet 18. cikkének (6) bekezdése szerinti – követelmény, miszerint csak az illetékes hatóság kérelmére kell a bennfentesek jegyzékét elkészíteni, korlátozott gyakorlati hatással rendelkezik tekintettel arra, hogy e kibocsátókra továbbra is vonatkoznak a követelmények, amelyek folyamatosan figyelemmel kísérik azon személyeket, akik a folyamatban lévő projektek keretében bennfentesnek minősülnek. A meglévő követelményt ezért célszerű azon lehetőség biztosításával felváltani, hogy a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói csak azon személyek jegyzékét vezessék, akik feladataik szokásos teljesítése keretében rendszeres hozzáféréssel rendelkeznek a bennfentes információhoz, ideértve például az igazgatókat, az ügyvezető testületek tagjait és a vállalati jogtanácsosokat. A kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói számára megterhelő lenne haladéktalanul naprakésszé tenni az (EU) 2016/347 bizottsági végrehajtási

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapírpiazi Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 84. o.).

rendeletben ⁽⁷⁾ meghatározott módon a bennfentes jegyzék egészét. Mivel azonban néhány tagállam fontosnak tekinti a bennfentes jegyzékeket a magasabb szintű piaci integritás biztosítása szempontjából, a tagállamok számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátóira vonatkozóan olyan követelményt vezessenek be, amelynek értelmében a bennfentes információkhoz hozzáféréssel rendelkező valamennyi személyt magukban foglaló, kiterjedtebb bennfentes jegyzékeket kell vezetniük. Mindazonáltal, figyelembe véve, hogy a kkv-k számára arányos adminisztratív terhet kell biztosítani, helyénvaló, hogy ezek a kiterjedtebb jegyzékek a bennfentesek teljes jegyzékéhez képest kisebb adminisztratív terhet jelentsenek.

- (11) Lényeges leszögezni, hogy a bennfentesek jegyzékének összeállítására vonatkozó kötelezettség a kibocsátókat és a nevükben vagy a megbízásukból eljáró személyeket egyaránt terheli. A bennfentesek jegyzékének összeállításával kapcsolatban a kibocsátó nevében vagy javára eljáró személyekre háruló felelősséget egyértelműen kell meghatározni annak elkerülése érdekében, hogy az Unióban ne legyenek eltérő értelmezések és gyakorlatok. Az 596/2014/EU rendelet vonatkozó rendelkezéseit ennek megfelelően módosítani kell.
- (12) A kibocsátóknak és a kibocsátási egységek piaca szereplőinek – az 596/2014/EU rendelet 19. cikkének (3) bekezdése értelmében – az ügyletet követő három munkanapon belül közzé kell tenniük a vezetői feladatokat ellátó személyek és a velük szoros kapcsolatban álló személyek által kötött ügyletekre vonatkozó információkat. Ugyanezt a határidőt kell alkalmazni a vezetői feladatokat ellátó személyekre és a velük szoros kapcsolatban álló személyekre azon kötelezettségükkel kapcsolatban, miszerint az ügyleteiket jelenteniük kell a kibocsátónak és a kibocsátási egységek piaca szereplőinek. Abban az esetben, amikor a vezetői feladatokat ellátó személyek és a velük szoros kapcsolatban álló személyek késve értesítik az ügyleteikről a kibocsátókat vagy a kibocsátási egységek piacának szereplőit, a kibocsátók és a kibocsátási egységek piacának szereplői számára technikai kihívást jelent a háromnapos határidőnek való megfelelés, ami felelősséggel kapcsolatos kérdéseket is felvet. A kibocsátók és a kibocsátási egységek piacának szereplői számára ezért lehetővé kell tenni, hogy az ügyleteiket az attól számított két munkanapon belül tegyék közzé, hogy ezekről az ügyletekről őket a vezetői feladatokat ellátó személyek vagy a velük szoros kapcsolatban álló személyek értesítették.
- (13) Az (EU) 2017/1129 rendelet alapján a kibocsátók – bizonyos feltételek mellett – valamely vállalkozás feletti ellenőrzés megszerzésével kapcsolatban csereajánlat révén történő értékpapírokra vonatkozó ajánlattétel esetén és valamely egyesüléssel vagy szétválással kapcsolatban felajánlott, kiosztott vagy kiosztandó értékpapírok esetén nem kötelesek tájékoztatót közzétenni. Ehelyett az ügyletet és annak a kibocsátóra gyakorolt hatását leíró minimális információt tartalmazó dokumentumot kell a nyilvánosság számára elérhetővé tenni. Az uniós jog értelmében nincs olyan, az illetékes nemzeti hatóságokkal szemben fennálló követelmény, amely értelmében ezt a dokumentumot nyilvánosságra hozatala előtt felül kell vizsgálniuk vagy jóvá kellene hagyniuk, tartalmának pedig a tájékoztatóban foglaltaknál szűkebbnek kell lennie. E mentesség nem szándékolt következménye, hogy egyes esetekben valamely tőzsdén nem jegyzett vállalkozás, tájékoztató készítése nélkül hajthatja végre az értékpapírjainak a szabályozott piacra történő első bevezetését. Mindezzel megfosztaná a befektetőket a tájékoztatóban szereplő hasznos információktól, miközben elkerüli azt, hogy az illetékes nemzeti hatóság felülvizsgálja a piac számára nyújtott információkat. Ezért helyénvaló arra vonatkozó követelményt bevezetni, hogy az olyan, tőzsdén nem jegyzett vállalkozás amelynek csereajánlatot, egyesülést vagy szétválást követően áll szándékában a szabályozott piacra való bevezetés, tájékoztatót kelljen közzétenni.
- (14) Az (EU) 2017/1129 rendelet 14. cikke jelenleg nem teszi lehetővé egyszerűsített tájékoztatók használatát azon kibocsátók számára, amelyek tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírjait szabályozott piacon vagy kkv-tőkefinanszírozási piacon folyamatosan forgalmazták legalább az elmúlt 18 hónapban, és amelyek olyan értékpapírok kibocsátására törekednek, melyek korábban kibocsátott, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírokkal helyettesíthető, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok megszerzésére jogosítanak fel. Ezért az említett rendelet 14. cikkét módosítani kell annak lehetővé tétele érdekében, hogy e kibocsátók az egyszerűsített tájékoztatókat használhassák.
- (15) A kkv-tőkefinanszírozási piacok nem tekinthetők a kibocsátói bővítés utolsó lépésének, hanem lehetővé kell tenniük a sikeres vállalkozások növekedését, és azt, hogy a jövőben szabályozott piacokra léphessenek, hogy kihasználják a nagyobb likviditás és a nagyobb befektetői kör előnyeit. A kkv-tőkefinanszírozási piacokról a szabályozott piacra történő átmenet megkönnyítése érdekében a növekvő vállalkozások számára lehetővé kell tenni, hogy a korábban kibocsátott értékpapírokkal helyettesíthető értékpapírok szabályozott piacra történő bevezetése céljából az (EU) 2017/1129 rendelet 14. cikkében meghatározott egyszerűsített közzétételi szabályokat alkalmazzzák, feltéve, hogy e vállalkozások ezt megelőzően már olyan értékpapírokat kínáltak a nyilvánosság számára, amelyeket kkv-tőkefinanszírozási piacon folyamatosan forgalmaztak legalább két éven keresztül, és hogy e vállalkozások maradéktalanul teljesítették a jelentéstételi és közzétételi kötelezettségeket az említett időszak alatt. A kétéves időtartamnak lehetővé kell tennie a kibocsátók számára, hogy már elegendő, múltra visszatekintő eredménnyel rendelkezzenek, illetve hogy a pénzügyi teljesítményükre és a 2014/65/EU irányelv szerinti jelentéstételi követelményekre vonatkozóan információt bocsássanak a piac rendelkezésére.

⁽⁷⁾ A Bizottság (EU) 2016/347 végrehajtási rendelete (2016. március 10.) az 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően a bennfentesek jegyzékének elkészítéséhez és frissítéséhez használt pontos formátumra vonatkozó végrehajtás-technikai standardok meghatározásáról (HL L 65., 2016.3.11., 49. o.).

- (16) Az 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) nem írja elő a kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói számára, hogy pénzügyi beszámolóikat a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardoknak (IFRS) megfelelően közzétegyék. Ugyanakkor annak érdekében, hogy ne térjenek el a szabályozott piaci előírásoktól, a kkv-tőkefinanszírozási piacokra bevezetett pénzügyi eszközök azon kibocsátóinak, akik a 2017/1129/EU rendelet 14. cikkében meghatározott egyszerűsített közzétételi szabályokat szándékoznak használni értékpapírjaiknak a szabályozott piacra történő bevezetése céljából, a legfrissebb pénzügyi beszámolóikat az 1606/2002/EK rendelettel összhangban kell elkészíteniük, beleértve az előző évre vonatkozó összehasonlító információkat amennyiben értékpapírjaiknak a szabályozott piacra való bevezetését követően a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (**) alkalmazásának eredményeképpen összevont pénzügyi beszámolót kell készíteniük. Ha az említett irányelv alkalmazása nem írja elő a kibocsátók számára, hogy ilyen beszámolót készítsenek, azon tagállam nemzeti jogának kell megfelelniük, amelyben bejegyezték őket.
- (17) E rendelet célja összhangban áll a növekvő vállalatok uniós tájékoztatójának célkitűzéseivel, amelyeket az (EU) 2017/1129 rendelet 15. cikke tartalmaz. A növekvő vállalatok uniós tájékoztatója rövid, ezért gazdaságos előállítani, így csökkenti a kkv-k költségeit. A kkv-k számára lehetővé kell tenni, hogy a növekvő vállalatok uniós tájékoztatójának használatát választhassák. A kkv-knak az (EU) 2017/1129 rendeletben szereplő jelenlegi fogalom meghatározása túlzottan korlátozó lehet, különösen a kkv-tőkefinanszírozási piacra való bevezetésre törekvő olyan kibocsátók esetében, amelyek jellemzően nagyobbak a hagyományos kkv-knál. Ennek következtében – a nyilvános ajánlattételek, majd rögtön ezután a kkv-tőkefinanszírozási piacra történő első bevezetés tekintetében – kisebb kibocsátók nem lennének képesek a növekvő vállalatok uniós tájékoztatóját használni, akkor sem, ha piaci tőkeértékük a piacra történő első bevezetésüket követően alacsonyabb lenne, mint 200 000 000 EUR. Ezért az (EU) 2017/1129 rendeletet módosítani kell annak lehetővé tétele érdekében, hogy azok a 200 000 000 EUR alatti indikatív piaci tőkeértékű kibocsátók, amelyek első alkalommal kívánnak nyilvános ajánlatot tenni, a növekvő vállalatok uniós tájékoztatóját készíthessék el.
- (18) Tekintettel arra, hogy a kkv-k fontos szerepet játszanak az Unió gazdaságának működése szempontjából, különös figyelmet kell fordítani a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó uniós jog által a kkv-k finanszírozására gyakorolt hatásra. Ennek érdekében a Bizottságnak – a tőzsdén jegyzett és nem jegyzett kkv-k finanszírozására hatást gyakorló jogszabályok felülvizsgálata során – elemeznie kell azokat a szabályozási és adminisztratív akadályokat, a kutatást érintőket is, amelyek korlátozzák vagy megakadályozzák a kkv-kba történő befektetést. Ennek során a Bizottságnak értékelnie kell a kkv-kba irányuló tőkeáramlások alakulását, és arra kell törekednie, hogy kedvező szabályozási környezetet hozzon létre a kkv-k finanszírozásának ösztönzése érdekében.
- (19) A 2014/65/EU irányelvet, valamint az 596/2014/EU és az (EU) 2017/1129 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (20) E rendeletet 2019. december 31-től kell alkalmazni. Az 1. cikket azonban 2021. január 1-től kell alkalmazni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 596/2014/EU rendelet módosításai

Az 596/2014/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 11. cikkbe a következő bekezdés kerül beillesztésre:

„(1a) Amennyiben az értékpapír-ajánlattétel kizárólag az (EU) 2017/1129 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 2. cikkének e) pontjában meghatározott minősített befektetőknek szól, nem minősül piaci szereplők véleményére vonatkozó közvélemény-kutatásnak az, ha kereskedési helyszíneken bevezetett pénzügyi eszközökkel rendelkező kibocsátó vagy az ő képviselőjében vagy javára eljáró bármely személy az információkat a kötvénykibocsátásban való részvétel szerződéses feltételeinek megtárgyalása céljából az ilyen minősített befektetőknek átadja. Ez az információátadás úgy tekintendő, hogy arra az e rendelet 10. cikkének (1) bekezdése értelmében valamely személy munkaviszonyának, foglalkozásának vagy feladatainak szokásos teljesítése keretében került sor, ezért nem minősül

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 1606/2002/EK rendelete (2002. július 19.) a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról (HL L 243., 2002.9.11., 1. o.).

(**) Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o.).

bennfentes információk jogosulatlan közzétételének. A kibocsátónak, vagy a képviselőjében vagy a javára eljáró személynek biztosítani kell, hogy az információt kézhez vevő minősített befektetők tudatában legyenek a vonatkozó jogi és szabályozási kötelezettségeiknek, illetve írásban is elismerjék azokat, továbbá tudatában legyenek a bennfentes kereskedelem és a bennfentes információ jogosulatlan közzététele tekintetében alkalmazandó szankcióknak.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1129 rendelete (2017. június 14.) az értékpapírokra vonatkozó nyilvános ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról és a 2003/71/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 168., 2017.6.30., 12. o.)”

2. A 13. cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(12) E cikk (1)–(11) bekezdésének megfelelően megállapított, elfogadott piaci gyakorlatok sérelme nélkül, a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói a részvényeikre vonatkozóan likviditási szerződéseket köthetnek, a következő feltételek együttes teljesülése esetén:

- a) a likviditási szerződés feltételei megfelelnek az e cikk (2) bekezdésében és az (EU) 2016/908 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben (*) foglalt kritériumoknak;
- b) a likviditási szerződést az e cikk (13) bekezdésében említett uniós mintának megfelelően hozták létre;
- c) a likviditásslétesítőt az illetékes hatóság megfelelően engedélyezte a 2014/65/EU irányelv alapján, illetve azt a kkv-tőkefinanszírozási piacot működtető piacműködtető vagy befektetési vállalkozás piaci tagként nyilvántartásba vette;
- d) a kkv-tőkefinanszírozási piacot működtető piacműködtető vagy befektetési vállalkozás írásban elismeri a kibocsátónak, hogy a likviditási szerződés másolatát átvette és hozzájárul a szerződés feltételeihez.

Az e bekezdés első albekezdésében említett kibocsátónak bármikor képesnek kell lennie annak tanúsítására, hogy folyamatosan teljesülnek azok a feltételek, amelyek alapján a szerződés létrejött. Az említett kibocsátónak és a piacműködtető vagy a kkv-tőkefinanszírozási piacot működtető befektetési vállalkozásnak az érintett illetékes hatóságok kérésére azok rendelkezésére kell bocsátania a likviditási szerződés másolatát.

(13) Az EÉPH-nak szabályozástechnikai standardtervezeteket kell kidolgoznia a likviditási szerződés (12) bekezdés szerinti megkötésének céljára használandószerződés minta létrehozására, a (2) bekezdésben foglalt – többek között a piac tekintetében fennálló átláthatóságra és a likviditás nyújtásának teljesítésére vonatkozó – követelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében.

Az EÉPH-nak ezeket a szabályozástechnikai standardtervezeteket 2020. szeptember 1-ig be kell nyújtania a Bizottságnak.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az e bekezdés első albekezdésében említett szabályozástechnikai standardokat az 1095/2010/EU rendelet 10–14. cikkével összhangban elfogadja.

(*) A Bizottság (EU) 2016/908 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. február 26.) az elfogadott piaci gyakorlatok megállapításához szükséges kritériumokról, eljárásról és követelményekről, valamint az elfogadott piaci gyakorlatok fenntartásához, megszüntetéséhez vagy elfogadásuk feltételeinek módosításához szükséges követelményekről szóló szabályozástechnikai standardok meghatározása tekintetében az 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet kiegészítéséről (HL L 153., 2016.6.10., 3. o.)”

3. A 17. cikk (4) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:

„E bekezdés harmadik albekezdésétől eltérve, az olyan kibocsátónak, amelynek a pénzügyi eszközeit kizárólag a kkv-tőkefinanszírozási piacra vezették be, kizárólag kérésre kell írásbeli magyarázatot adnia a (3) bekezdésben meghatározott illetékes hatóság részére. Amennyiben a kibocsátó meg tudja indokolni a késleltetésre vonatkozó döntését, úgy nem kell az indokolásról nyilvántartást vezetnie.”

4. A 18. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) és a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A kibocsátónak és a képviselőjében vagy a javára eljáró minden személynek:

- a) jegyzéket kell készítenie azokról a személyekről, akik hozzáférnek a bennfentes információkhoz, és akik munkaszerződés alapján vagy más módon számára munkát végeznek olyan feladatokat teljesítve, amelyek által bennfentes információkhoz férnek hozzá, így például a tanácsadók, könyvelők vagy hitelminősítő szervezetek (a bennfentesek jegyzéke);
- b) a bennfentesek jegyzékét a (4) bekezdésnek megfelelően azonnal frissíteni kell; továbbá
- c) a bennfentesek jegyzékét kérésre a lehető leghamarabb meg kell küldenie az illetékes hatóság részére.

(2) A kibocsátónak és a képviselőjében vagy a javára eljáró személyeknek minden észszerű lépést meg kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy a bennfentesek jegyzékében szereplő személyek írásban elismerjék a vonatkozó jogi és szabályozási kötelezettségeket, és tudatában legyenek a bennfentes kereskedelem és a bennfentes információk jogosulatlan közzététele tekintetében alkalmazandó szankcióknak.

Amennyiben a kibocsátó egy másik személyt kér fel a bennfentesek jegyzékének összeállítására vagy frissítésére, a kibocsátó továbbra is teljes felelősséggel tartozik az e cikknek való megfelelésért. A kibocsátó mindig fenntartja jogát a bennfentesek jegyzékéhez való hozzáféréshez, amelyet a másik személy állít össze.”;

b) a (4), az (5) és a (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A kibocsátónak és bármely, a képviselőjében vagy javára eljáró személynek haladéktalanul frissítenie kell a bennfentesek jegyzékét – a frissítés dátumát is feltüntetve – az alábbi körülmények fennállása esetén:

- a) amennyiben megváltozott a bennfentesek jegyzékében már szereplő valamely személy jegyzékbe vételének oka;
- b) amennyiben a bennfentes információkhoz új személy fér hozzá, akit ezért fel kell venni a bennfentesek jegyzékébe; és
- c) amennyiben valamely személy a továbbiakban már nem fér hozzá a bennfentes információkhoz.

Az egyes frissítések során meg kell adni azt a dátumot és időpontot, amikor a frissítést kiváltó változás bekövetkezett.

(5) A bennfentesek jegyzékét a kibocsátó és a nevében vagy a javára eljáró személy mindegyike a jegyzék összeállítását vagy frissítését követő legalább öt éven át köteles megőrizni.

(6) A kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy a bennfentesek jegyzékébe csak azokat a személyeket foglalják bele, akik a kibocsátónál betöltött funkciójuk vagy pozíciójuk jellegénél fogva rendszeres hozzáféréssel rendelkeznek bennfentes információkhoz.

E bekezdés első albekezdésétől eltérve, és amennyiben azt a nemzeti piaci integritással kapcsolatos konkrét aggályok indokolják, a tagállamok előírhatják a kkv-tőkefinanszírozási piacra bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói számára, hogy az (1) bekezdés a) pontjában említett valamennyi személyt vegyenek fel a bennfentesek jegyzékébe. A jegyzékek tartalmazzák az EEPH által az e bekezdés negyedik albekezdésének megfelelően meghatározott formátumban megadott információkat.

Az e bekezdés első és második albekezdésében említett bennfentesek jegyzékét annak kérésére a lehető leghamarabb be kell nyújtani az illetékes hatóság részére.

Az EEPH-nak végrehajtás-technikai standardtervezeteket kell kidolgoznia a bennfentes jegyzék e bekezdés második albekezdésében említett, pontos formátumának kialakítása érdekében. A bennfentesek jegyzéke formátumának arányosnak kell lennie, és a (9) bekezdésben említett bennfentes jegyzék formátumához képest kisebb adminisztratív terhet kell jelentenie.

Az EEPH-nak az említett végrehajtás-technikai standardtervezeteket 2020. szeptember 1-ig kell benyújtania a Bizottságnak.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az e bekezdés negyedik albekezdésében említett végrehajtás-technikai standardokat az 1095/2010/EU rendelet 15. cikkével összhangban elfogadja.”

5. A 19. cikk (3) bekezdése első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A kibocsátóknak vagy a kibocsátási egységek piaca szereplőinek az (1) bekezdésben említett értesítés kézhezvételétől számított két munkanap áll rendelkezésére, hogy az értesítésben szereplő információt közlétegyék.”

6. A 35. cikk (2) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A Bizottságnak a 6. cikk (5) és (6) bekezdésében, a 12. cikk (5) bekezdésében, a 17. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésében, a 17. cikk (3) bekezdésében, a 19. cikk (13) és (14) bekezdésében, valamint a 38. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása 2019. december 31-től ötéves időtartamra szól. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. Amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal az egyes időtartamok letelte előtt, akkor a felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra.”

2. cikk

Az (EU) 2017/1129 rendelet módosításai

Az (EU) 2017/1129 rendelet a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(6a) A (4) bekezdés f) pontjában és az (5) bekezdés e) pontjában megállapított mentességek kizárólag a tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírokra alkalmazhatók, és kizárólag a következő esetekben:

- a) a felajánlott, már meglévő értékpapírokkal helyettesíthető, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírokat az adott vállalkozás feletti ellenőrzés megszerzését és az ügyletet megelőzően már bevezették valamely szabályozott piacra, és az ellenőrzés megszerzése nem minősül az 1126/2008/EK bizottsági rendelettel (*) elfogadott nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) 3, „Üzleti kombinációk” standardjának B19. bekezdése értelmében fordított akvizíciónak, vagy
- b) az ajánlati dokumentum ellenőrzésére adott esetben a 2004/25/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (**) alapján illetékes felügyeleti hatóság előzetes jóváhagyását adta az e cikk (4) bekezdése f) pontjában vagy (5) bekezdése e) pontjában említett dokumentumhoz.

(6b) A (4) bekezdés g) pontjában és az (5) bekezdés f) pontjában megállapított mentességek kizárólag olyan, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírokra alkalmazhatók, amelyek esetében az ügylet nem tekinthető az IFRS 3, Üzleti kombinációk standard B19. bekezdése értelmében meghatározott fordított akvizíciónak, és kizárólag a következő esetekben:

- a) a megszerző jogi személyek tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírjait már az ügylet előtt bevezették valamely szabályozott piacra;
- b) a szétválás által érintett jogi személyek tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírjait már az ügylet előtt bevezették valamely szabályozott piacra.

(*) A Bizottság 1126/2008/EK rendelete (2008. november 3.) az 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban egyes nemzetközi számviteli standardok elfogadásáról (HL L 320., 2008.11.29., 1. o.).

(**) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/25/EK irányelve (2004. április 21.) a nyilvános vételi ajánlatról (HL L 142., 2004.4.30., 12. o.).”

2. A 14. cikk a következőképpen módosul:

- a) az (1) bekezdés első albekezdése a következőképpen módosul:

- i. a b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) az 1. cikk (5) bekezdésének sérelme nélkül olyan kibocsátók, amelyek tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírjait szabályozott piacon vagy kkv-tőkefinanszírozási piacon folyamatosan forgalmazták legalább az elmúlt 18 hónapban, és amelyek tulajdonviszonyt megtestesítőnek nem minősülő értékpapírokat vagy a kibocsátó meglévő, már bevezetett, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírjaival helyettesíthető, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok megszerzésére feljogosító értékpapírokat bocsátanak ki;”

- ii. a szöveg a következő ponttal egészül ki:

„d) olyan kibocsátók, amelyek értékpapírjait a nyilvánosságnak felajánlották és a kkv-tőkefinanszírozási piacon folyamatosan forgalmazták legalább két évig, és amelyek az említett piacon való forgalmazás teljes időtartama alatt maradéktalanul megfeleltek a jelentés- és közzétételi kötelezettségeknek, továbbá amelyek korábban kibocsátott, már meglévő értékpapírokkal helyettesíthető értékpapírokat kívánnak bevezetni valamely szabályozott piacra.”;

- b) a (2) bekezdés a következőképpen módosul:

- i. a második albekezdés a következő mondattal egészül ki:

„Az e cikk (1) bekezdése első albekezdésének d) pontjában említett azon kibocsátóknak, amelyeknek a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (*) szerint az értékpapírjaik szabályozott piaci kereskedésbe történő bevezetését követően összevont pénzügyi beszámolót kell készíteniük, össze kell gyűjteniük az e cikk (3) bekezdése második albekezdésének a) pontja szerinti legfrissebb pénzügyi információikat – amely az egyszerűsített tájékoztatóban szereplő összehasonlító információt tartalmaz az előző évre vonatkozóan – az 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (**) említett nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal összhangban.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konsolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o.).

(**) Az Európai Parlament és a Tanács 1606/2002/EK rendelete (2002. július 19.) a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról (HL L 243., 2002.9.11., 1. o.).”;

ii. a szöveg a következő albekezdésekkel egészül ki:

„Az e cikk (1) bekezdése első albekezdésének d) pontjában említett azon kibocsátók, amelyek korábban kibocsátott, már meglévő értékpapírokkal helyettesíthető értékpapírokat kívánnak bevezetni valamely szabályozott piacra, és amelyeknek a 2013/34/EU irányelv szerint az ilyen, szabályozott piacra történő bevezetést követően nem kell összevont pénzügyi beszámolót készíteniük, össze kell gyűjteniük az e cikk (3) bekezdése második albekezdésének a) pontja szerinti legfrissebb pénzügyi információikat – amely az egyszerűsített tájékoztatóban szereplő összehasonlító információt tartalmaz az előző évre vonatkozóan – azon tagállam nemzeti jogával összhangban, amelyben a kibocsátót bejegyezték.

Azon harmadik országbeli kibocsátóknak, amelyek értékpapírjait bevezették valamely kkv-tőkefinanszírozási piacra, össze kell gyűjteniük az e cikk (3) bekezdése második albekezdésének a) pontja szerinti legfrissebb pénzügyi információikat – amely az egyszerűsített tájékoztatóban szereplő összehasonlító információt tartalmaz az előző évre vonatkozóan – a nemzeti számviteli standardjaikkal összhangban, feltéve, hogy az említett standardok az 1606/2002/EK rendelettel egyenértékűek. Amennyiben az említett nemzeti számviteli standardok nem egyenértékűek az nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal, a pénzügyi információkat az 1606/2002/EK rendeletnek megfelelően kell átdolgozni.”;

c) a (3) bekezdés második albekezdésének e) pontja helyébe következő szöveg lép:

„e) tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok – ezen belül a tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok megszerzésére feljogosító értékpapírok – esetében a működő tőkéről szóló nyilatkozat, a tőkeellátottságról és kötelezettségekről szóló nyilatkozat, a relevánsnak tekinthető összeférhetlenségek és a kapcsolt felekkel lebonyolított ügyletek közzététele, a főrészesvényesek és adott esetben az előzetes pénzügyi információk.”

3. A 15. cikk (1) bekezdésének első albekezdése a következő ponttal egészül ki:

„ca) a kkv-któl eltérő olyan kibocsátók, amelyek a részvényeknek a kkv-tőkefinanszírozási piacon való kereskedésére történő bevezetésére irányuló kérelemmel egy időben az említett részvényekre vonatkozó nyilvános ajánlatot tesznek, amennyiben nem rendelkeznek kkv-tőkefinanszírozási piacra már bevezetett részvényekkel és az alábbi két elem kombinált értéke nem éri el a 200 000 000 EUR-t:

i. a végső ajánlati ár vagy a 17. cikk (1) bekezdése b) pontjának i. alpontjában említett esetben a maximális ár;

ii. a közvetlenül a részvényekre vonatkozó nyilvános ajánlattétel után forgalomban lévő részvények teljes száma, vagy a nyilvánosság számára felajánlott részvények száma alapján, vagy – a 17. cikk (1) bekezdése b) pontjának i. alpontjában említett esetben – a nyilvánosság számára felajánlott részvények maximális mennyisége alapján kiszámítva.”

4. Az V. mellékletben a II. pont helyébe a következő szöveg lép:

„II. A tőkeellátottságról és kötelezettségekről szóló nyilatkozat (kizárólag a 200 000 000 EUR feletti piaci tőkeértékű vállalkozások által kibocsátott, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében) és a működő tőkérről szóló nyilatkozat (kizárólag tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében).

A cél információkat szolgáltatni a kibocsátó tőkeellátottságáról és kötelezettségeiről és arról, hogy a működő tőke elegendő-e a kibocsátó aktuális szükségleteinek kielégítésére, és ha nem, akkor hogyan kívánja a kibocsátó biztosítani a további szükséges működő tőkét.”

3. cikk

A 2014/65/EU irányelv módosítása

A 2014/65/EU irányelv 33. cikke a következő bekezdéssel egészül ki:

„(9) A Bizottság 2020. július 1-ig az érdekeltekből álló szakértői csoportot hoz létre a kkv-tőkefinanszírozási piacok működésének és sikerének figyelemmel kísérésére. Az érdekeltekből álló szakértői csoportnak 2021. július 1-ig jelentést kell közzétennie a megállapításairól.”

4. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2019. december 31-től kezdődően kell alkalmazni. Az 1. cikket azonban 2021. január 1-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2019. november 27-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
D. M. SASSOLI

a Tanács részéről
az elnök
T. TUPPURAINEN

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2019/2116 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2019. november 28.)

az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagának meghatározásáról és az (EU) 2018/1979 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Unión belüli nyilvános mobilhírközlő hálózatok közötti barangolásról (roaming) szóló, 2012. június 13-i 531/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 6e. cikke ⁽²⁾ bekezdésére,

mivel:

- (1) Az 531/2012/EU rendelet értelmében 2017. június 15-től a belföldi szolgáltatók a barangolást végző ügyfeleknek nem számíthatnak fel a belföldi kiskereskedelmi áron felül semmilyen többletdíjat a tagállamokban a szabályozott barangolós hívásfogadásokért, feltéve, hogy az említett hívások nem haladják meg a méltányos használatra vonatkozó feltételek („fair use policy”) szerinti korlátokat.
- (2) Az 531/2012/EU rendelet értelmében a szabályozott barangolós hívások fogadásért felszámolt esetleges többletdíj nem haladhatja meg az Unió tagállamaiban érvényben lévő maximális mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagát.
- (3) Az (EU) 2018/1979 bizottsági végrehajtási rendelet ⁽²⁾ meghatározza a 2019-ben alkalmazandó, 2018. július 1-jei adatértékeken alapuló, az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagát.
- (4) Az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete eljuttatta a Bizottsághoz a tagállamok nemzeti szabályozó hatóságaitól összegyűjtött, frissített információkat a következőkre vonatkozóan: a 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ 7. és 16. cikke, valamint a 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ 13. cikke alapján felszámított maximális mobil hívásvégződtetési díjszintek a hanghívás-végződtetés nemzeti nagykereskedelmi piacain az egyes mobilhálózatok esetében, valamint az előfizetők száma összesen a tagállamokban.
- (5) Az 531/2012/EU rendelet alapján a Bizottság az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagát az alábbiak szerint számította ki: a 2019. július 1-jei adatértékek alapján az egy adott tagállamban engedélyezett legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjat megszorozta a tagállam összes előfizetőinek számával, ennek értékét összeadta minden tagállamra vonatkozóan, majd az így kapott összeget elosztotta az összes tagállam előfizetőinek teljes számával. Az euróövezeten kívüli tagállamok esetében alkalmazandó átváltási árfolyam az Európai Központi Bank adatbázisából származó, 2019 második negyedévére vonatkozó adatok átlaga.

⁽¹⁾ HL L 172., 2012.6.30., 10. o.

⁽²⁾ A Bizottság (EU) 2018/1979 végrehajtási rendelete (2018. december 13.) az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagának meghatározásáról és az (EU) 2017/2311 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 317., 2018.12.14., 10. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról (keretirányelv) (HL L 108., 2002.4.24., 33. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/19/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról (hozzáférési irányelv) (HL L 108., 2002.4.24., 7. o.).

- (6) Ezért frissíteni kell az (EU) 2018/1979 végrehajtási rendeletben meghatározott, az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagát.
- (7) Az (EU) 2018/1979 végrehajtási rendeletet ezért hatályon kívül kell helyezni.
- (8) Az 531/2012/EU rendelet alapján a Bizottságnak évente felül kell vizsgálnia az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlagát, az e végrehajtási rendeletben foglaltaknak megfelelően.
- (9) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Hírközlési Bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az Unióban felszámítható legmagasabb mobil hívásvégződtetési díjak súlyozott átlaga percenként 0,0079 EUR-ban kerül meghatározásra.

2. cikk

Az (EU) 2018/1979 végrehajtási rendelet hatályát veszti.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2020. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2019. november 28-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER

A BIZOTTSÁG (EU) 2019/2117 RENDELETE**(2019. november 29.)****a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről
szóló 338/97/EK tanácsi rendelet módosításáról**

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

Having regard to Council Regulation (EC) No 338/97 of 9 December 1996 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein ⁽¹⁾, and in particular Article 19(5) thereof,

Whereas:

- (1) Regulation (EC) No 338/97 regulates trade in animal and plant species listed in the Annex to the Regulation. The species listed in the Annex include the species set out in the Appendices to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) ('the Convention') as well as species whose conservation status requires that trade from, into and within the Union be regulated or monitored.
- (2) At the 18th meeting of the Conference of the Parties to the Convention, held in Geneva, Switzerland, from 17 to 28 August 2019 (CoP 18), certain amendments were made to the Appendices to the Convention. These amendments should be reflected in the Annexes to Regulation (EC) No 338/97.
- (3) The following taxa were included in Appendix I to the Convention and should be included in Annex A to Regulation (EC) No 338/97: *Ceratophora erdeleni*, *Ceratophora karu*, *Ceratophora tennentii*, *Cophotis ceylanica*, *Cophotis dumbara*, *Gonatodes daudini*, *Achillides chikae hermeli* and *Parides burchellanus*.
- (4) The following species were transferred from Appendix II to Appendix I to the Convention and should be removed from Annex B and included in Annex A to Regulation (EC) No 338/97: *Aonyx cinerea*, *Lutrogale perspicillata*, *Balearica pavonina*, *Cuora bourreti*, *Cuora picturata*, *Mauremys annamensis* and *Geochelone elegans*. *Malacochersus tornieri* was transferred from Appendix II to Appendix I; the species is already included in Annex A and only the reference to the relevant Appendix should be changed.
- (5) The following taxa were transferred from Appendix I to Appendix II to the Convention and should be removed from Annex A and included in Annex B to Regulation (EC) No 338/97: *Vicugna vicugna* (population of the Province of Salta, Argentina, with annotation), *Leporillus conditor*, *Pseudomys fieldi praeconis* (with nomenclature change to *Pseudomys fieldi*), *Xeromys myoides*, *Zyzomys pedunculatus*, *Dasyornis broadbenti litoralis*, *Dasyornis longirostris* and *Crocodylus acutus* (population of Mexico, with annotation).
- (6) The following family, genera and species were included in Appendix II to the Convention and should be included in Annex B to Regulation (EC) No 338/97: *Giraffa camelopardalis*, *Syrmaticus reevesii*, *Ceratophora aspera* (with annotation), *Ceratophora stoddartii* (with annotation), *Lyriocephalus scutatus* (with annotation), *Goniurosaurus* spp., (with annotation), *Gekko gecko*, *Paroedura androyensis*, *Ctenosaura* spp. (four species of this genus were included in Appendix II previously and have now become part of the genus listing), *Pseudocerastes urarachnoides*, *Echinotriton chinhaiensis*, *Echinotriton maxiquadratus*, *Paramesotriton* spp. (one species of this genus was included in Appendix II previously and has now become part of the genus listing), *Tylotriton* spp., *Isurus oxyrinchus*, *Isurus paucus*, *Glaucostegus* spp., *Rhinidae* spp., *Holothuria fuscogilva* (with delayed implementation), *Holothuria nobilis* (with delayed implementation), *Holothuria whitmaei* (with delayed implementation), *Poecilotheria* spp., *Widdringtonia whytei*, *Pterocarpus tinctorius* (with annotation), *Cedrela* spp. (with annotation and with delayed implementation).
- (7) *Syrmaticus reevesii*, *Ctenosaura quinquecarinata*, *Paramesotriton* spp. and *Tylotriton* spp., which were so far listed in Annex D to Regulation (EC) No 338/97, should be removed from that Annex following their inclusion in Appendix II to the Convention at CoP 18.

⁽¹⁾ OJ L 61, 3.3.1997, p. 1.

- (8) The interpretation section of the Appendices was amended, and a number of annotations relating to several taxa included in the Appendices of the Convention were adopted or amended at CoP 18 and also need to be reflected in the Annexes to Regulation (EC) No 338/97.
- (a) The following annotations were included:
- an annotation for the species *Saiga tatarica* and *Saiga borealis* listed in Appendix II, and
 - the annotation #17 (to replace Annotation #5) for the species *Pericopsis elata* listed in Appendix II.
- (b) The following annotations were amended:
- the annotation for the species *Vicugna vicugna* listed in Appendix II,
 - the annotation #4 f) for the species *Aloe ferox* listed in Appendix II,
 - the annotation #16 for the listing of *Adansonia grandidieri* in Appendix II, and
 - the annotation #15 for the listing in Appendix II of the genus *Dalbergia* spp. and the species *Guibourtia demeusei*, *Guibourtia pellegriniana*, *Guibourtia tessmannii*.
- (9) Definitions of the terms ‘Finished musical instruments’, ‘Finished musical instrument accessories’, ‘Finished musical instrument parts’, ‘Shipment’ and ‘Transformed wood’ should be included in the ‘Notes on interpretation of Annexes A, B, C and D’, as those definitions were adopted at CoP 18.
- (10) The following species were recently included in Appendix III to the Convention: *Sphaerodactylus armasi*, *Sphaerodactylus celicara*, *Sphaerodactylus dimorphicus*, *Sphaerodactylus intermedius*, *Sphaerodactylus nigropunctatus alayoi*, *Sphaerodactylus nigropunctatus granti*, *Sphaerodactylus nigropunctatus lissodesmus*, *Sphaerodactylus nigropunctatus ocujal*, *Sphaerodactylus nigropunctatus strategus*, *Sphaerodactylus notatus atactus*, *Sphaerodactylus oliveri*, *Sphaerodactylus pimienta*, *Sphaerodactylus ruibali*, *Sphaerodactylus siboney*, *Sphaerodactylus torrei*, *Anolis agueroi*, *Anolis baracoae*, *Anolis barbatus*, *Anolis chamaeleonides*, *Anolis equestris*, *Anolis guamuhaya*, *Anolis luteogularis*, *Anolis pigmaequestris*, *Anolis porcus*, all at the request of Cuba. These species should therefore be included in Annex C to Regulation (EC) No 338/97.
- (11) The following species were recently removed from Appendix III to the Convention: *Galictis vittata*, *Bassaricyon gabbii*, *Bassariscus sumichrasti*, *Cabassous centralis*, *Choloepus hoffmanni*, *Sciurus deppei* and *Crax rubra* (only the population of Costa Rica), all at the request of Costa Rica. The reference to Costa Rica in the listing of *Crax rubra* and these other species should therefore be removed from Annex C to Regulation (EC) No 338/97.
- (12) The Union has not entered a reservation in respect of any of those amendments.
- (13) At CoP 18, new nomenclatural references for animals and plants were adopted, which relate in particular to a number of species of the genus *Ovis* and several species belonging to the family Felidae. These changes need to be reflected in the Annexes to Regulation (EC) No 338/97, while maintaining the currently applicable stricter EU measures for imports of the species previously described as *Ovis ammon*, in line with Annex XIII to Commission Regulation (EC) No 865/2006^(?).
- (14) Certain species names (both English and Latin) should be corrected to reflect the current practice in their use.
- (15) Further corrections should be made in existing annotations, in particular the annotation ‘(possibly extinct)’ should be removed from the listing of four species, in line with amendments made at CoP 17.
- (16) In view of the extent of these amendments it is appropriate, for reasons of clarity, to replace the Annex to Regulation (EC) No 338/97 in its entirety.
- (17) Regulation (EC) No 338/97 should therefore be amended accordingly.
- (18) Article XV.1(c) of the Convention states that ‘amendments adopted at a meeting [of the Conference of the Parties] shall enter into force 90 days after that meeting for all Parties’. In order to meet that deadline and ensure the timely entry into force of the changes to the Annex to this Regulation, the entry into force of this Regulation should be on the third day following that of its publication.
- (19) The measures provided for in this Regulation are in accordance with the opinion of the Committee on Trade in Wild Fauna and Flora established pursuant to Article 18(1) of Regulation (EC) No 338/97,

^(?) Commission Regulation (EC) No 865/2006 of 4 May 2006 laying down detailed rules concerning the implementation of Council Regulation (EC) No 338/97 (OJ L 166, 19.6.2006, p. 1).

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1

The Annex to Regulation (EC) No 338/97 is replaced by the text set out in the Annex to this Regulation.

Article 2

This Regulation shall enter into force on the third day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Brussels, 29 November 2019.

For the Commission
The President
Jean-Claude JUNCKER

ANNEX

Notes on interpretation of Annexes A, B, C and D

1. Species included in Annexes A, B, C and D are referred to:
 - (a) by the name of the species; or
 - (b) as being all of the species included in a higher taxon or designated part thereof.
2. The abbreviation 'spp.' is used to denote all species of a higher taxon.
3. Other references to taxa higher than species are for the purposes of information or classification only.
4. Species printed in bold in Annex A are listed there in consistency with their protection as provided for by Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council ⁽¹⁾ or Council Directive 92/43/EEC ⁽²⁾.
5. The following abbreviations are used for plant taxa below the level of species:
 - (a) 'ssp.' is used to denote subspecies;
 - (b) 'var(s)।' is used to denote variety (varieties); and
 - (c) 'fa.' is used to denote forma.
6. The symbols '(I)', '(II)' and '(III)' placed against the name of a species or higher taxon refer to the Appendices to the Convention in which the species concerned are listed as indicated in notes 7, 8 and 9. Where none of these annotations appears, the species concerned are not listed in the Appendices to the Convention.
7. (I) against the name of a species or higher taxon indicates that the species or higher taxon concerned is included in Appendix I to the Convention.
8. (II) against the name of a species or higher taxon indicates that the species or higher taxon concerned is included in Appendix II to the Convention.
9. (III) against the name of a species or higher taxon indicates that it is included in Appendix III to the Convention. In this case the country with respect to which the species or higher taxon is included in Appendix III is also indicated.
10. 'Cultivar' means, following the definition of the 8th edition of the *International Code of Nomenclature for Cultivated Plants*, an assemblage of plants that (a) has been selected for a particular character or combination of characters, (b) is distinct, uniform, and stable in these characters, and (c) when propagated by appropriate means, retains those characters. No new taxon of a cultivar can be regarded as such until its category name and circumscription has been formally published in the latest edition of the *International Code of Nomenclature for Cultivated Plants*.
11. Hybrids may be specifically included in the Appendices but only if they form distinct and stable populations in the wild. Hybrid animals that have in their previous four generations of the lineage one or more specimens of species included in Annexes A or B shall be subject to this Regulation just as if they were full species, even if the hybrid concerned is not specifically included in the Annexes.
12. When a species is included in Annex A, B or C, the whole animal or plant, whether alive or dead, and all parts and derivatives thereof are also included. Regarding animal species listed in Annex C and plant species listed in Annex B or C, all parts and derivatives of the species are also included in the same Annex unless the species is annotated to indicate that only specific parts and derivatives are included. In accordance with Article 2(t), the symbol '#' followed by a number placed against the name of a species or higher taxon included in Annex B or C designates parts or derivatives which are specified in relation thereto for the purposes of this Regulation as follows:

⁽¹⁾ Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds (OJ L 20, 26.1.2010, p. 7).

⁽²⁾ Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (OJ L 206, 22.7.1992, p. 7).

- #1 Designates all parts and derivatives, except:
- (a) seeds, spores and pollen (including pollinia);
 - (b) seedling or tissue cultures obtained *in vitro*, in solid or liquid media, transported in sterile containers;
 - (c) cut flowers of artificially propagated plants; and
 - (d) fruits and parts and derivatives thereof of artificially propagated plants of the genus *Vanilla*.
- #2 Designates all parts and derivatives, except:
- (a) seeds and pollen; and
 - (b) finished products packaged and ready for retail trade.
- #3 Designates whole and sliced roots and parts of roots, excluding manufactured parts or derivatives, such as powders, pills, extracts, tonics, teas and confectionery.
- #4 Designates all parts and derivatives, except:
- (a) seeds (including seedpods of Orchidaceae), spores and pollen (including pollinia). The exemption does not apply to seeds from Cactaceae spp. exported from Mexico, and to seeds from *Beccariophoenix madagascariensis* and *Dypsis decaryi* exported from Madagascar;
 - (b) seedling or tissue cultures obtained *in vitro*, in solid or liquid media, transported in sterile containers;
 - (c) cut flowers of artificially propagated plants;
 - (d) fruits and parts and derivatives thereof of naturalized or artificially propagated plants of the genus *Vanilla* (Orchidaceae) and of the family Cactaceae;
 - (e) stems, flowers, and parts and derivatives thereof of naturalized or artificially propagated plants of the genera *Opuntia* subgenus *Opuntia* and *Selenicereus* (Cactaceae); and
 - (f) finished products of *Aloe ferox* and *Euphorbia antisiphilitica* packaged and ready for retail trade.
- #5 Designates logs, sawn wood and veneer sheets.
- #6 Designates logs, sawn wood, veneer sheets and plywood.
- #7 Designates logs, wood-chips, powder and extracts.
- #8 Designates underground parts (i.e. roots, rhizomes): whole, parts and powdered.
- #9 Designates all parts and derivatives, except those bearing a label 'Produced from *Hoodia* spp. material obtained through controlled harvesting and production under the terms of an agreement with the relevant CITES Management Authority of [Botswana under agreement No. BW/xxxxxx] [Namibia under agreement No. NA/xxxxxx] [South Africa under agreement No. ZA/xxxxxx]'.
- #10 Designates logs, sawn wood, veneer sheets, including unfinished wood articles used for the fabrication of bows for stringed musical instruments.
- #11 Designates logs, sawn wood, veneer sheets, plywood, powder and extracts. Finished products containing such extracts as ingredients, including fragrances, are not considered to be covered by this annotation.
- #12 Designates logs, sawn wood, veneer sheets, plywood and extracts. Finished products containing such extracts as ingredients, including fragrances, are not considered to be covered by this annotation.
- #13 Designates the kernel (also known as 'endosperm', 'pulp' or 'copra') and any derivative thereof.
- #14 Designates all parts and derivatives, except:
- (a) seeds and pollen;
 - (b) seedling or tissue cultures obtained *in vitro*, in solid or liquid media, transported in sterile containers;
 - (c) fruits;
 - (d) leaves;
 - (e) exhausted agarwood powder, including compressed powder in all shapes; and

- (f) finished products packaged and ready for retail trade, this exemption does not apply to wood chips, beads, prayer beads and carvings.

#15 Designates all parts and derivatives, except:

- (a) leaves, flowers, pollen, fruits, and seeds;
- (b) finished products to a maximum weight of wood of the listed species of up to 10 kg per shipment;
- (c) finished musical instruments, finished musical instrument parts and finished musical instrument accessories;
- (d) parts and derivatives of *Dalbergia cochinchinensis* which are covered by Annotation #4;
- (e) parts and derivatives of *Dalbergia* spp. originating and exported from Mexico which are covered by Annotation #6;

#16 Designates seeds, fruits, and oils;

#17 Logs, sawn wood, veneer sheets, plywood and transformed wood.

13. The terms and expressions below, used in annotations in these Annexes, are defined as follows:

Extract

Any substance obtained directly from plant material by physical or chemical means regardless of the manufacturing process. An extract may be solid (e.g. crystals, resin, fine or coarse particles), semisolid (e.g. gums, waxes) or liquid (e.g. solutions, tinctures, oil and essential oils).

Finished musical instruments

A musical instrument (as referenced by the Harmonized System of the World Customs Organization, Chapter 92; musical instruments, parts and accessories of such articles) that is ready to play or needs only the installation of parts to make it playable. This term includes antique instruments (as defined by the Harmonized System codes 97.05 and 97.06; Works of art, collectors' pieces and antiques).

Finished musical instrument accessories

A musical instrument accessory (as referenced by the Harmonized System of the World Customs Organization, Chapter 92; musical instruments, parts and accessories of such articles) that is separate from the musical instrument, and is specifically designed or shaped to be used explicitly in association with an instrument, and that requires no further modification to be used.

Finished musical instrument parts

A part (as referenced by the Harmonized System of the World Customs Organization, Chapter 92; musical instruments, parts and accessories of such articles) of a musical instrument that is ready to install and is specifically designed and shaped to be used explicitly in association with the instrument to make it playable.

Finished products packaged and ready for retail trade

Products, shipped singly or in bulk, requiring no further processing, packaged, labelled for final use or the retail trade in a state fit for being sold to or used by the general public.

Powder

A dry, solid substance in the form of fine or coarse particles

Shipment

Cargo transported under the terms of a single bill of lading or air waybill, irrespective of the quantity or number of containers or packages; or pieces worn, carried or included in personal baggage.

10 kg per shipment

For the term '10 kg per shipment', the 10 kg limit should be interpreted as referring to the weight of the individual portions of each item in the shipment made of wood of the species concerned. In other words, the 10 kg limit is to be assessed against the weight of the individual portions of wood of *Dalbergia*/*Guibourtia* species contained in each item of the shipment, rather than against the total weight of the shipment.

Transformed wood

Defined by Harmonized System code 44.09. Wood (including strips, friezes for parquet flooring, not assembled), continuously shaped (tongued, grooved, v-jointed, beaded or the like) along any edges, ends or faces, whether or not planed, sanded or end-jointed.

Woodchips

Wood that has been reduced to small pieces.

14. As none of the species or higher taxa of FLORA included in Annex A is annotated to the effect that its hybrids shall be treated in accordance with Article 4(1), this means that artificially propagated hybrids produced from one or more of these species or taxa may be traded with a certificate of artificial propagation, and that seeds and pollen (including pollinia), cut flowers, seedling or tissue cultures obtained *in vitro*, in solid or liquid media, transported in sterile containers of these hybrids are not subject to this Regulation.
15. Urine, faeces and ambergris which are waste products and gained without the manipulation of the animal concerned are not subject to this Regulation.
16. In respect of fauna species listed in Annex D, this Regulation shall apply only to live specimens and whole, or substantially whole, dead specimens except for taxa which are annotated as follows to show that other parts and derivatives are also covered:
 - § 1 Any whole, or substantially whole, skins, raw or tanned.
17. In respect of flora species listed in Annex D, this Regulation shall apply only to live specimens except for taxa which are annotated as follows to show that other parts and derivatives are also covered:
 - § 3 Dried and fresh plants, including, where appropriate; leaves, roots/rootstock, stems, seeds/spores, bark and fruits.
 - § 4 Logs, sawn wood and veneer sheets.

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name	
	<i>Capra falconeri</i> (I)	<i>Capra caucasica</i> (II)	<i>Capra hircus aegagrus</i> (III Pakistan) (Specimens of the domesticated form are not subject to this Regulation)	Markhor	
				Caucasian Tur	
				Wild goat	
				<i>Capra sibirica</i> (III Pakistan)	Siberian Ibex
	<i>Capricornis milneedwardsii</i> (I)				Chinese serow
	<i>Capricornis rubidus</i> (I)				Red serow
	<i>Capricornis sumatraensis</i> (I)				Sumatran serow
	<i>Capricornis thar</i> (I)				Himalayan serow
				<i>Cephalophus brookei</i> (II)	Brooke's duiker
				<i>Cephalophus dorsalis</i> (II)	Bay duiker
	<i>Cephalophus jentinki</i> (I)				Jentink's duiker
				<i>Cephalophus ogilbyi</i> (II)	Ogilby's duiker
				<i>Cephalophus silvicultor</i> (II)	Yellow-backed duiker
		<i>Cephalophus zebra</i> (II)	Zebra duiker		
		<i>Damaliscus pygargus pygargus</i> (II)	Bontebok		
			<i>Gazella bennettii</i> (III Pakistan)	Chinkara	
	<i>Gazella cuvieri</i> (I)		Cuvier's gazelle		
			<i>Gazella dorcas</i> (III Algeria/Tunisia)	Dorcas gazelle	
	<i>Gazella leptoceros</i> (I)		Slender-horned gazelle		
	<i>Hippotragus niger variani</i> (I)		Giant sable antelope		
		<i>Kobus leche</i> (II)	Lechwe		
	<i>Naemorhedus baileyi</i> (I)		Red goral		
	<i>Naemorhedus caudatus</i> (I)		Long-tailed goral		
	<i>Naemorhedus goral</i> (I)		Himalayan goral		

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Naemorhedus griseus</i> (I)			Chinese goral
	<i>Nanger dama</i> (I)			Dama gazelle
	<i>Oryx dammah</i> (I)			Scimitar-horned oryx
	<i>Oryx leucoryx</i> (I)			Arabian oryx
		<i>Ovis ammon</i> (II)		Altai argali
		<i>Ovis arabica</i> (II)		Arabian wild sheep
		<i>Ovis bochariensis</i> (II)		Bukhara ural
		<i>Ovis canadensis</i> (II) (Only the population of Mexico; no other population is included in the Annexes to this Regulation)		Mexican bighorn sheep
		<i>Ovis collium</i> (II) (*)		Kazakhstan argali
		<i>Ovis cycloceros</i> (II)		Afghan ural
		<i>Ovis darwini</i> (II) (*)		Gobi argali
	<i>Ovis gmelini</i> (I) (population of Cyprus)			Anatolian sheep
	<i>Ovis hodgsonii</i> (I)			Tibetan argali
		<i>Ovis jubata</i> (II) (*)		Shansi argali
		<i>Ovis karelini</i> (II) (*)		Tianshan argali
	<i>Ovis nigrimontana</i> (I)			Karatau argali
		<i>Ovis polii</i> (II) (*)		Marco Polo argali
		<i>Ovis punjabiensis</i> (II)		Punjab ural
		<i>Ovis severtzovi</i> (II) (*)		Severtzov's agali
	<i>Ovis vignei</i> (I)			Ladakh ural
	<i>Pantholops hodgsonii</i> (I)			Chiru
		<i>Philantomba monticola</i> (II)		Blue duiker
			<i>Pseudois nayaur</i> (III Pakistan)	Bharal

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Pseudoryx nghetinhensis</i> (I)</p> <p><i>Rupicapra pyrenaica ornata</i> (II)</p>	<p><i>Saiga borealis</i> (II) (A zero export quota for wild specimens traded for commercial purposes)</p> <p><i>Saiga tatarica</i> (II) (A zero export quota for wild specimens traded for commercial purposes)</p>	<p><i>Tetracerus quadricornis</i> (III Nepal)</p>	<p>Saola</p> <p>Abruzzo chamois</p> <p>Mongolian saiga</p> <p>Steppe saiga</p> <p>Four-horned antelope</p>
Camelidae	<p><i>Vicugna vicugna</i> (I) (Except for the populations of: Argentina [the populations of the Provinces of Jujuy, Catamarca and Salta, and the semi-captive populations of the Provinces of Jujuy, Salta, Catamarca, La Rioja and San Juan]; Bolivia [the whole population]; Chile [populations of the region of Tarapacá and of the region of Arica and Parinacota]; Ecuador [the whole population] and Peru [the whole population]; which are included in Annex B)</p>	<p><i>Lama guanicoe</i> (II)</p> <p><i>Vicugna vicugna</i> (II) (Only the populations of Argentina [the populations of the Provinces of Jujuy, Catamarca and Salta, and the semi-captive populations of the Provinces of Jujuy, Salta, Catamarca, La Rioja and San Juan]; Bolivia [the whole population]; Chile [populations of the region of Tarapacá and of the region of Arica and Parinacota]; Ecuador [the whole population] and Peru [the whole population]; all other populations are included in Annex A) (1)</p>		<p>Camels, guanaco, vicuña</p> <p>Guanaco</p> <p>Vicuña</p>
Cervidae	<p><i>Axis calamianensis</i> (I)</p> <p><i>Axis kuhlii</i> (I)</p> <p><i>Axis porcinus annamiticus</i> (I)</p> <p><i>Blastocerus dichotomus</i> (I)</p>		<p><i>Axis porcinus</i> (III Pakistan (Except for the subspecies included in Annex A))</p>	<p>Deer, huemuls, muntjacs, pudus</p> <p>Calamian deer</p> <p>Bawean deer</p> <p>Hog deer</p> <p>Indochina hog deer</p> <p>Marsh deer</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Cervus elaphus hanglu</i> (I)</p> <p><i>Dama dama mesopotamica</i> (I)</p> <p><i>Hippocamelus</i> spp. (I)</p> <p><i>Muntiacus crinifrons</i> (I)</p> <p><i>Muntiacus vuquangensis</i> (I)</p> <p><i>Ozotoceros bezoarticus</i> (I)</p> <p><i>Pudu puda</i> (I)</p> <p><i>Rucervus duvaucelii</i> (I)</p> <p><i>Rucervus eldii</i> (I)</p>	<p><i>Cervus elaphus bactrianus</i> (II)</p> <p><i>Pudu mephistophiles</i> (II)</p>	<p><i>Cervus elaphus barbarus</i> (III Algeria/Tunisia)</p> <p><i>Mazama temama cerasina</i> (III Guatemala)</p> <p><i>Odocoileus virginianus mayensis</i> (III Guatemala)</p>	<p>Bactrian deer</p> <p>Barbary deer</p> <p>Hangul</p> <p>Persian fallow deer</p> <p>Huemuls</p> <p>Central American red brocket</p> <p>Black muntjac</p> <p>Giant muntjac</p> <p>Guatemalan white-tailed deer</p> <p>Pampas deer</p> <p>Northern pudu</p> <p>Southern pudu</p> <p>Barasingha</p> <p>Eld's deer</p>
Giraffidae		<i>Giraffa camelopardalis</i> (II)		Giraffes Giraffe
Hippopotamidae		<p><i>Hexaprotodon liberiensis</i> (II)</p> <p><i>Hippopotamus amphibius</i> (II)</p>		Hippopotamuses Pygmy hippopotamus Common hippopotamus
Moschidae	<i>Moschus</i> spp. (I) (Only the populations of Afghanistan, Bhutan, India, Myanmar, Nepal and Pakistan; all other populations are included in Annex B)	<i>Moschus</i> spp. (II) (Except for the populations of Afghanistan, Bhutan, India, Myanmar, Nepal and Pakistan, which are included in Annex A)		Musk deer Musk deer

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Suidae	<i>Babyrousa babyrussa</i> (I) <i>Babyrousa bolabatuensis</i> (I) <i>Babyrousa celebensis</i> (I) <i>Babyrousa togeanensis</i> (I) <i>Sus salvanius</i> (I)			Babirusa, hogs, pigs Buru babirusa Bola Batu babirusa North Sulawesi babirusa Malenge babirusa Pygmy hog
Tayassuidae	<i>Catagonus wagneri</i> (I)	Tayassuidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A and excluding the populations of <i>Pecari tajacu</i> of Mexico and the United States, which are not included in the Annexes to this Regulation)		Peccaries Peccaries Chacoan peccary
CARNIVORA				
Ailuridae	<i>Ailurus fulgens</i> (I)			Red panda
Canidae	<i>Canis lupus</i> (I/II) (All populations except those of Spain north of the Duero and Greece north of the 39th parallel. Populations of Bhutan, India, Nepal and Pakistan are listed in Appendix I; all other populations are listed in Appendix II. Excludes the domesticated form and the dingo which are referenced as <i>Canis lupus familiaris</i> and <i>Canis lupus dingo</i>) <i>Canis simensis</i>	<i>Canis lupus</i> (II) (Populations of Spain north of the Duero and Greece north of the 39th parallel. Excludes the domesticated form and the dingo which are referenced as <i>Canis lupus familiaris</i> and <i>Canis lupus dingo</i>)	<i>Canis aureus</i> (III India)	Dogs, foxes, wolves Golden jackal Grey wolf Ethiopian wolf

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Speothos venaticus</i> (I)	<i>Cerdocyon thous</i> (II) <i>Chrysocyon brachyurus</i> (II) <i>Cuon alpinus</i> (II) <i>Lycalopex culpaeus</i> (II) <i>Lycalopex fulvipes</i> (II) <i>Lycalopex griseus</i> (II) <i>Lycalopex gymnocercus</i> (II) <i>Vulpes cana</i> (II) <i>Vulpes zerda</i> (II)	<i>Vulpes bengalensis</i> (III India)	Crab-eating fox Maned wolf Dhole Culpeo Darwin's fox South American grey fox Pampas fox Bush dog Bengal fox Blanford's fox Fennec fox
Eupleridae		<i>Cryptoprocta ferox</i> (II) <i>Eupleres goudotii</i> (II) <i>Fossa fossana</i> (II)		Fossa Falanouc Malagasy civet
Felidae		<p>Felidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A. Specimens of the domesticated form are not subject to this Regulation. For Panthera leo (African populations): A zero annual export quota is established for specimens of bones, bone pieces, bone products, claws, skeletons, skulls and teeth removed from the wild and traded for commercial purposes.</p> <p>Annual export quotas for trade in bones, bone pieces, bone products, claws, skeletons, skulls and teeth for commercial purposes, derived from captive breeding operations in South Africa, will be established and communicated annually to the CITES Secretariat.)</p>		Cats, cheetahs, leopards, lions, tigers etc. Cats

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Acinonyx jubatus</i> (I) (Annual export quotas for live specimens and hunting trophies are granted as follows: Botswana: 5; Namibia: 1 50; Zimbabwe: 50. The trade in such specimens is subject to Article 4(1))</p> <p><i>Caracal caracal</i> (I) (Only the population of Asia; all other populations are included in Annex B)</p> <p><i>Catopuma temminckii</i> (I)</p> <p><i>Felis nigripes</i> (I)</p> <p><i>Felis silvestris</i> (II)</p> <p><i>Herpailurus yagouaroundi</i> (I) (Only the populations of Central and North America; all other populations are included in Annex B)</p> <p><i>Leopardus geoffroyi</i> (I)</p> <p><i>Leopardus guttulus</i> (I)</p> <p><i>Leopardus jacobita</i> (I)</p> <p><i>Leopardus pardalis</i> (I)</p> <p><i>Leopardus tigrinus</i> (I)</p> <p><i>Leopardus wiedii</i> (I)</p> <p><i>Lynx lynx</i> (II)</p> <p><i>Lynx pardinus</i> (I)</p> <p><i>Neofelis diardi</i> (I)</p> <p><i>Neofelis nebulosa</i> (I)</p> <p><i>Panthera leo</i> (I) (Only the populations of India; all other populations are included in Annex B)</p>			<p>Cheetah</p> <p>Asian Caracal</p> <p>Asian golden cat</p> <p>Black-footed cat</p> <p>Wild cat</p> <p>Jaguarundi</p> <p>Geoffroy's cat</p> <p>Southern tigrina</p> <p>Andean mountain cat</p> <p>Ocelot</p> <p>Oncilla</p> <p>Margay</p> <p>Eurasian lynx</p> <p>Iberian lynx</p> <p>Sunda clouded leopard</p> <p>Mainland clouded leopard</p> <p>Asiatic lion</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Panthera onca</i> (I)</p> <p><i>Panthera pardus</i> (I)</p> <p><i>Panthera tigris</i> (I)</p> <p><i>Panthera uncia</i> (I)</p> <p><i>Pardofelis marmorata</i> (I)</p> <p><i>Prionailurus bengalensis bengalensis</i> (I) (Only the populations of Bangladesh, India and Thailand; all other populations are included in Annex B)</p> <p><i>Prionailurus iriomotensis</i> (II)</p> <p><i>Prionailurus planiceps</i> (I)</p> <p><i>Prionailurus rubiginosus</i> (I) (Only the population of India; all other populations are included in Annex B)</p> <p><i>Puma concolor</i> (I) (Only the populations of Costa Rica and Panama; all other populations are included in Annex B)</p>			<p>Jaguar</p> <p>Leopard</p> <p>Tiger</p> <p>Snow leopard</p> <p>Marbled cat</p> <p>Bengal leopard cat</p> <p>Iriomote cat</p> <p>Flat-headed cat</p> <p>Rusty-spotted cat</p> <p>Costa Rican cougar</p>
Herpestidae			<p><i>Herpestes edwardsi</i> (III India/Pakistan)</p> <p><i>Herpestes fuscus</i> (III India)</p> <p><i>Herpestes javanicus</i> (III Pakistan)</p> <p><i>Herpestes javanicus auropunctatus</i> (III India)</p> <p><i>Herpestes smithii</i> (III India)</p> <p><i>Herpestes urva</i> (III India)</p> <p><i>Herpestes vitticollis</i> (III India)</p>	<p>Mongoose</p> <p>Indian grey mongoose</p> <p>Indian brown mongoose</p> <p>Small Asian mongoose</p> <p>Small Indian mongoose</p> <p>Ruddy mongoose</p> <p>Crab-eating mongoose</p> <p>Stripe-necked mongoose</p>
Hyaenidae			<p><i>Hyaena hyaena</i> (III Pakistan)</p> <p><i>Proteles cristata</i> (III Botswana)</p>	<p>Aardwolf, hyenas</p> <p>Striped hyena</p> <p>Aardwolf</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Mephitidae		<i>Conepatus humboldtii</i> (II)		Skunks Humboldt's hog-nosed skunk
Mustelidae Lutrinae	<i>Aonyx capensis microdon</i> (I) (Only the populations of Cameroon and Nigeria; all other populations are included in Annex B) <i>Aonyx cinerea</i> (I) <i>Enhydra lutris nereis</i> (I) <i>Lontra felina</i> (I) <i>Lontra longicaudis</i> (I) <i>Lontra provocax</i> (I) <i>Lutra lutra</i> (I) <i>Lutra nippon</i> (I) <i>Lutrogale perspicillata</i> (I) <i>Pteronura brasiliensis</i> (I)	Lutrinae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Badgers, martens, weasels etc. Otters Otters Cameroon clawless otter Small-clawed otter Southern sea otter Marine otter Neotropical otter Southern river otter European otter Japanese otter Smooth-coated otter Giant otter
Mustelinae	<i>Mustela nigripes</i> (I)		<i>Eira barbara</i> (III Honduras) <i>Martes flavigula</i> (III India) <i>Martes foina intermedia</i> (III India) <i>Martes gwatkinsii</i> (III India) <i>Mellivora capensis</i> (III Botswana)	Grisons, martens, tayra, weasels Tayra Yellow-throated marten Stone marten Nilgiri marten Honey badger Black-footed ferret
Odobenidae		<i>Odobenus rosmarus</i> (III Canada)		Walrus Walrus

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Otariidae	<i>Arctocephalus philippii</i> (II) <i>Arctocephalus townsendi</i> (I)	<i>Arctocephalus</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Fur seals, sealions Fur seals Juan Fernández fur seal Guadalupe fur seal
Phocidae	<i>Monachus</i> spp. (I)	<i>Mirounga leonina</i> (II)		Seals Southern elephant seal Monk seals
Procyonidae			<i>Nasua narica</i> (III Honduras) <i>Nasua nasua solitaria</i> (III Uruguay) <i>Potos flavus</i> (III Honduras)	Coatis, olingos White-nosed coati South Brazilian coati Kinkajou
Ursidae	<i>Ailuropoda melanoleuca</i> (I) <i>Helarctos malayanus</i> (I) <i>Melursus ursinus</i> (I) <i>Tremarctos ornatus</i> (I) <i>Ursus arctos</i> (I/II) (Only the populations of Bhutan, China, Mexico and Mongolia and the subspecies <i>Ursus arctos isabellinus</i> are listed in Appendix I; all other populations and subspecies are listed in Appendix II) <i>Ursus thibetanus</i> (I)	Ursidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Bears Bears Giant panda Sun bear Sloth bear Spectacled bear Brown bear Asian black bear
Viverridae			<i>Arctictis binturong</i> (III India)	Binturong, civets, linsangs, otter-civet, palm civet Binturong

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Prionodon pardicolor</i> (I)	<i>Cynogale bennettii</i> (II) <i>Hemigalus derbyanus</i> (II) <i>Prionodon linsang</i> (II)	<i>Civettictis civetta</i> (III Botswana) <i>Paguma larvata</i> (III India) <i>Paradoxurus hermaphroditus</i> (III India) <i>Paradoxurus jerdoni</i> (III India) <i>Viverra civettina</i> (III India) <i>Viverra zibetha</i> (III India) <i>Viverricula indica</i> (III India)	African civet Otter civet Banded palm civet Masked palm civet Asian palm civet Jerdon's palm civet Banded linsang Spotted linsang Malabar large-spotted civet Large Indian civet Small Indian civet
CETACEA	CETACEA spp. (I/II) (²)			Cetaceans (dolphins, porpoises, whales) Cetaceans
CHIROPTERA Phyllostomidae			<i>Platyrrhinus lineatus</i> (III Uruguay)	Broad-nosed bats White-lined bat
Pteropodidae	<i>Acerodon jubatus</i> (I) <i>Pteropus insularis</i> (I) <i>Pteropus livingstonii</i> (II) <i>Pteropus loochoensis</i> (I) <i>Pteropus mariannus</i> (I)	<i>Acerodon</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A) <i>Pteropus</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A and except for <i>Pteropus brunneus</i> .)		Fruit bats, flying foxes Flying foxes Golden-capped fruit bat Flying foxes Ruck flying fox Comoro flying fox Japanese flying fox Marianas flying fox

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Lagostrophus fasciatus</i> (I) <i>Onychogalea fraenata</i> (I)			Banded hare-wallaby Bridled nail-tail wallaby
Phalangeridae		<i>Phalanger intercastellanus</i> (II) <i>Phalanger mimicus</i> (II) <i>Phalanger orientalis</i> (II) <i>Spilocuscus kraemeri</i> (II) <i>Spilocuscus maculatus</i> (II) <i>Spilocuscus papuensis</i> (II)		Cuscus Eastern common cuscus Southern common cuscus Northern common cuscus Admiralty Island cuscus Common spotted cuscus Waigeou cuscus
Potoroidae	<i>Bettongia</i> spp. (I)			Rat-kangaroos Bettongs
Vombatidae	<i>Lasiorhinus krefftii</i> (I)			Wombats Northern hairy-nosed wombat
LAGOMORPHA				
Leporidae	<i>Caprolagus hispidus</i> (I) <i>Romerolagus diazi</i> (I)			Hares, rabbits Hispid hare Volcano rabbit
MONOTREMATA				
Tachyglossidae		<i>Zaglossus</i> spp. (II)		Echidnas, spiny anteaters Long-beaked echidnas
PERAMELEMORPHIA				
Peramelidae	<i>Perameles bougainville</i> (I)			Western barred bandicoot
Thylacomyidae	<i>Macrotis lagotis</i> (I)			Greater bilby

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
PERISSODACTYLA Equidae	<p><i>Equus africanus</i> (I) (Excludes the domesticated form referenced as <i>Equus asinus</i>, which is not subject to this Regulation)</p> <p><i>Equus grevyi</i> (I)</p> <p><i>Equus hemionus</i> (I/II) (The species is listed in Appendix II but subspecies <i>Equus hemionus hemionus</i> and <i>Equus hemionus khur</i> are listed in Appendix I)</p> <p><i>Equus kiang</i> (II)</p> <p><i>Equus przewalskii</i> (I)</p>	<p><i>Equus zebra hartmannae</i> (II)</p> <p><i>Equus zebra zebra</i> (II)</p>		<p>Horses, wild asses, zebras</p> <p>African ass</p> <p>Grévy's zebra</p> <p>Asiatic wild ass</p> <p>Kiang</p> <p>Przewalski's horse</p> <p>Hartmann's mountain zebra</p> <p>Cape mountain zebra</p>
Rhinocerotidae	Rhinocerotidae spp. (I) (Except for the subspecies included in Annex B)	<p><i>Ceratotherium simum simum</i> (II) (Only the populations of Eswatini and South Africa; all other populations are included in Annex A. For the exclusive purpose of allowing international trade in live animals to appropriate and acceptable destinations and trade in hunting trophies. All other specimens shall be deemed to be specimens of species included in Annex A and trade in them shall be regulated accordingly)</p>		<p>Rhinoceroses</p> <p>Rhinoceroses</p> <p>Southern white rhinoceros</p>
Tapiridae	Tapiridae spp. (I) (Except for the species included in Annex B)	<p><i>Tapirus terrestris</i> (II)</p>		<p>Tapirs</p> <p>Tapirs</p> <p>South American tapir</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
PHOLIDOTA Manidae	<i>Manis crassicaudata</i> (I) <i>Manis culionensis</i> (I) <i>Manis gigantea</i> (I) <i>Manis javanica</i> (I) <i>Manis pentadactyla</i> (I) <i>Manis temminckii</i> (I) <i>Manis tetradactyla</i> (I) <i>Manis tricuspis</i> (I)	<i>Manis</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Pangolins Pangolins Indian pangolin Philippine pangolin Giant pangolin Sunda pangolin Chinese pangolin Ground pangolin Long-tailed pangolin Tree pangolin
PILOSA Bradypodidae		<i>Bradypus pygmaeus</i> (II) <i>Bradypus variegatus</i> (II)		Three-toed sloths Pygmy tree-toed sloth Brown-throated sloth
Myrmecophagidae		<i>Myrmecophaga tridactyla</i> (II)	<i>Tamandua mexicana</i> (III Guatemala)	American anteaters Giant anteater Northern tamandua
PRIMATES		PRIMATES spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Primates (apes and monkeys) Primates
Atelidae	<i>Alouatta coibensis</i> (I) <i>Alouatta palliata</i> (I)			Howlers, spider monkeys Coiba Island howler Mantled howler

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Alouatta pigra</i> (I) <i>Ateles geoffroyi frontatus</i> (I) <i>Ateles geoffroyi ornatus</i> (I) <i>Brachyteles arachnoides</i> (I) <i>Brachyteles hypoxanthus</i> (I) <i>Oreonax flavicauda</i> (I)			Guatemalan black howler Black-browed spider monkey Red spider monkey Southern muriqui Northern muriqui Yellow-tailed woolly monkey
Cebidae	<i>Callimico goeldii</i> (I) <i>Callithrix aurita</i> (I) <i>Callithrix flaviceps</i> (I) <i>Leontopithecus</i> spp. (I) <i>Saguinus bicolor</i> (I) <i>Saguinus geoffroyi</i> (I) <i>Saguinus leucopus</i> (I) <i>Saguinus martinsi</i> (I) <i>Saguinus oedipus</i> (I) <i>Saimiri oerstedii</i> (I)			Marmosets, tamarins, New-world monkeys Goeldi's marmoset Buffy-tufted marmoset Buffy-headed marmoset Lion tamarins Pied tamarin Geoffroy's tamarin White-footed tamarin Martins' bare-face tamarin Cottontop tamarin Central American squirrel monkey
Cercopithecidae	<i>Cercocebus galeritus</i> (I) <i>Cercopithecus diana</i> (I) <i>Cercopithecus roloway</i> (I) <i>Cercopithecus solatus</i> (II) <i>Colobus satanas</i> (II) <i>Macaca silenus</i> (I) <i>Macaca sylvanus</i> (I)			Old-world monkeys Tana River mangabey Diana monkey Roloway monkey Sun-tailed monkey Black colobus Lion-tailed macaque Barbary macaque

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Mandrillus leucophaeus</i> (I)			Drill
	<i>Mandrillus sphinx</i> (I)			Mandrill
	<i>Nasalis larvatus</i> (I)			Proboscis monkey
	<i>Ptilocolobus foai</i> (II)			Central African red colobus
	<i>Ptilocolobus gordonorum</i> (II)			Uzungwa red colobus
	<i>Ptilocolobus kirkii</i> (I)			Zanzibar red colobus
	<i>Ptilocolobus pennantii</i> (II)			Pennant's red colobus
	<i>Ptilocolobus preussi</i> (II)			Preuss's red colobus
	<i>Ptilocolobus rufomitratu</i> s (I)			Tana River red colobus
	<i>Ptilocolobus tephrosceles</i> (II)			Ugandan red colobus
	<i>Ptilocolobus tholloni</i> (II)			Thollon's red colobus
	<i>Presbytis potenziani</i> (I)			Mentawai langur
	<i>Pygathrix</i> spp. (I)			Douc langurs
	<i>Rhinopithecus</i> spp. (I)			Snub-nosed monkeys
	<i>Semnopithecus ajax</i> (I)			Kashmir grey langur
	<i>Semnopithecus dussumieri</i> (I)			Southern Plains grey langur
	<i>Semnopithecus entellus</i> (I)			Northern Plains grey langur
	<i>Semnopithecus hector</i> (I)			Tarai grey langur
	<i>Semnopithecus hypoleucos</i> (I)			Black-footed grey langur
	<i>Semnopithecus priam</i> (I)			Tufted grey langur
	<i>Semnopithecus schistaceus</i> (I)			Nepal grey langur
	<i>Simias concolor</i> (I)			Simakobou
	<i>Trachypithecus delacouri</i> (II)			Delacour's langur
	<i>Trachypithecus francoisi</i> (II)			François's langur
	<i>Trachypithecus geei</i> (I)			Gee's golden langur

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Trachypithecus hatinhensis</i> (II) <i>Trachypithecus johnii</i> (II) <i>Trachypithecus laotum</i> (II) <i>Trachypithecus pileatus</i> (I) <i>Trachypithecus poliocephalus</i> (II) <i>Trachypithecus shortridgei</i> (I)			Hatinh langur Nilgiri langur Laotian langur Capped langur White-headed langur Shortridge's langur
Cheirogaleidae	Cheirogaleidae spp. (I)			Dwarf lemurs and mouse-lemurs Dwarf lemurs and mouse lemurs
Daubentoniidae	<i>Daubentonia madagascariensis</i> (I)			Aye-aye Aye-aye
Hominidae	<i>Gorilla beringei</i> (I) <i>Gorilla gorilla</i> (I) <i>Pan</i> spp. (I) <i>Pongo abelii</i> (I) <i>Pongo pygmaeus</i> (I)			Chimpanzees, gorillas, orang-utan Eastern gorilla Western gorilla Chimpanzee and bonobo Sumatran orangutan Bornean orangutan
Hylobatidae	Hylobatidae spp. (I)			Gibbons Gibbons
Indriidae	Indriidae spp. (I)			Indri, sifakas and woolly lemurs Indri, sifakas and woolly lemurs
Lemuridae	Lemuridae spp. (I)			Large lemurs Large lemurs
Lepilemuridae	Lepilemuridae spp. (I)			Sportive lemurs Sportive lemurs
Lorisidae	<i>Nycticebus</i> spp. (I)			Lorises Slow lorises

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Pitheciidae	<i>Cacajao</i> spp. (I) <i>Callicebus barbarabrownae</i> (II) <i>Callicebus melanochir</i> (II) <i>Callicebus nigrifrons</i> (II) <i>Callicebus personatus</i> (II) <i>Chiropotes albinasus</i> (I)			Uacaris, titis, sakis Uacaris Barbara Brown's Titi Coastal Black-handed Titi Black-fronted Titi Atlantic titi White-nosed saki
Tarsiidae	<i>Tarsius</i> spp. (II)			Tarsiers Tarsiers
PROBOSCIDEA				
Elephantidae	<i>Elephas maximus</i> (I) <i>Loxodonta africana</i> (I) (Except for the populations of Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe, which are included in Annex B)	<i>Loxodonta africana</i> (II) (Only the populations of Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe ⁽³⁾ ; all other populations are included in Annex A)		Elephants Asian elephant African elephant
RODENTIA				
Chinchillidae	<i>Chinchilla</i> spp. (I) (Specimens of the domesticated form are not subject to this Regulation)			Chinchillas Chinchillas
Cuniculidae			<i>Cuniculus paca</i> (III Honduras)	Pacas Lowland paca

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Dasyproctidae			<i>Dasyprocta punctata</i> (III Honduras)	Agoutis Central American agouti
Erethizontidae			<i>Sphiggurus mexicanus</i> (III Honduras) <i>Sphiggurus spinosus</i> (III Uruguay)	New-world porcupines Mexican hairy dwarf porcupine Paraguayan hairy dwarf porcupine
Hystricidae	<i>Hystrix cristata</i>			Old-world porcupines Crested porcupine
Muridae		<i>Leporillus conditor</i> (II) <i>Pseudomys fieldi</i> (II) <i>Xeromys myoides</i> (II) <i>Zyomys pedunculatus</i> (II)		Mice, rats Greater stick-nest rat Shark Bay mouse False water rat Central Australian rock rat
Sciuridae	<i>Cynomys mexicanus</i> (I)	<i>Ratufa</i> spp. (II)	<i>Marmota caudata</i> (III India) <i>Marmota himalayana</i> (III India)	Ground squirrels, tree squirrels Mexican prairie dog Long-tailed marmot Himalayan marmot Giant squirrels
SCANDENTIA		SCANDENTIA spp. (II)		Treeshrews
SIRENIA				
Dugongidae	<i>Dugong dugon</i> (I)			Dugong Dugong

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Oxyura leucocephala</i> (II) <i>Rhodonessa caryophyllacea</i> (I) <i>Tadorna cristata</i>	<i>Sarkidiornis melanotos</i> (II)		White-headed duck Pink-headed duck Comb duck Crested shelduck
APODIFORMES Trochilidae	<i>Glaucis dohrnii</i> (I)	Trochilidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Hummingbirds Hummingbirds Hook-billed hermit
CHARADRIIFORMES Burhinidae			<i>Burhinus bistriatus</i> (III Guatemala)	Thick-knees Double-striped thick-knee
Laridae	<i>Larus relictus</i> (I)			Gulls, terns Relict gull
Scolopacidae	<i>Numenius borealis</i> (I) <i>Numenius tenuirostris</i> (I) <i>Tringa guttifer</i> (I)			Curlews, greenshanks Eskimo curlew Slender-billed curlew Nordmann's greenshank
CICONIIFORMES Ardeidae	<i>Ardea alba</i> <i>Bubulcus ibis</i> <i>Egretta garzetta</i>			Egrets, herons Great egret Cattle egret Little egret

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Balaenicipitidae		<i>Balaeniceps rex</i> (II)		Shoebill, whale-headed stork Shoebill
Ciconiidae	<i>Ciconia boyciana</i> (I) Ciconia nigra (II) <i>Ciconia stormi</i> <i>Jabiru mycteria</i> (I) <i>Leptoptilos dubius</i> <i>Mycteria cinerea</i> (I)			Storks Oriental stork Black stork Storm's stork Jabiru Greater adjutant stork Milky stork
Phoenicopteridae	Phoenicopus ruber (II)	Phoenicopteridae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Flamingos Flamingos Greater flamingo
Threskiornithidae	<i>Geronticus calvus</i> (II) <i>Geronticus eremita</i> (I) <i>Nipponia nippon</i> (I) Platalea leucorodia (II) <i>Pseudibis gigantea</i>	<i>Eudocimus ruber</i> (II)		Ibises, spoonbills Scarlet ibis Bald ibis Waldrapp Crested ibis Eurasian spoonbill Giant ibis
COLUMBIFORMES				
Columbidae	<i>Caloenas nicobarica</i> (I) <i>Claravis godefrida</i>			Doves, pigeons Nicobar pigeon Purple-winged ground-dove

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Columba livia</i></p> <p><i>Ducula mindorensis</i> (I)</p> <p><i>Leptotila wellsi</i></p> <p><i>Streptopelia turtur</i></p>	<p><i>Gallicolumba luzonica</i> (II)</p> <p><i>Goura</i> spp. (II)</p>	<p><i>Nesoenas mayeri</i> (III Mauritius)</p>	<p>Rock pigeon</p> <p>Mindoro zone-tailed pigeon</p> <p>Luzon bleeding-heart</p> <p>Crowned-pigeons</p> <p>Grenada dove</p> <p>Pink pigeon</p> <p>European turtle-dove</p>
CORACIIFORMES				
Bucerotidae	<p><i>Aceros nipalensis</i> (I)</p> <p><i>Buceros bicornis</i> (I)</p> <p><i>Rhinoplax vigil</i> (I)</p> <p><i>Rhyticeros subruficollis</i> (I)</p>	<p><i>Aceros</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)</p> <p><i>Anorrhinus</i> spp. (II)</p> <p><i>Anthracoceros</i> spp. (II)</p> <p><i>Berenicornis</i> spp. (II)</p> <p><i>Buceros</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)</p> <p><i>Penelopides</i> spp. (II)</p> <p><i>Rhyticeros</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)</p>		<p>Hornbills</p> <p>Hornbills</p> <p>Rufous-necked hornbill</p> <p>Hornbills</p> <p>Hornbills</p> <p>Hornbills</p> <p>Hornbills</p> <p>Great hornbill</p> <p>Hornbills</p> <p>Helmeted hornbill</p> <p>Hornbills</p> <p>Plain-pouched hornbill</p>
CUCULIFORMES				
Musophagidae	<p><i>Tauraco bannermani</i> (II)</p>	<p><i>Tauraco</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)</p>		<p>Turacos</p> <p>Turacos</p> <p>Bannerman's turaco</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
FALCONIFORMES		FALCONIFORMES spp. (II) (Except for the species included in Annex A; except for one species of the family Cathartidae included in Annex C; the other species of that family are not included in the Annexes to this Regulation; and except for <i>Caracara lutosa</i>)		Diurnal birds of prey (eagles, falcons, hawks, vultures) Diurnal birds of prey
Accipitridae				Hawks, eagles Levant sparrowhawk Northern goshawk Eurasian sparrowhawk Cinereous vulture Adalbert's eagle Golden eagle Greater spotted eagle Imperial eagle Lesser spotted eagle Common buzzard Rough-legged buzzard Long-legged buzzard Cuban hook-billed kite Short-toed snake-eagle Western marsh-harrier Northern harrier Pallid harrier Montagu's harrier Black-winged kite
	<i>Accipiter brevipes</i> (II)			
	<i>Accipiter gentilis</i> (II)			
	<i>Accipiter nisus</i> (II)			
	<i>Aegypius monachus</i> (II)			
	<i>Aquila adalberti</i> (I)			
	<i>Aquila chrysaetos</i> (II)			
	<i>Aquila clanga</i> (II)			
	<i>Aquila heliaca</i> (I)			
	<i>Aquila pomarina</i> (II)			
	<i>Buteo buteo</i> (II)			
	<i>Buteo lagopus</i> (II)			
	<i>Buteo rufinus</i> (II)			
	<i>Chondrohierax uncinatus wilsonii</i> (I)			
	<i>Circaetus gallicus</i> (II)			
	<i>Circus aeruginosus</i> (II)			
	<i>Circus cyaneus</i> (II)			
	<i>Circus macrourus</i> (II)			
	<i>Circus pygargus</i> (II)			
	<i>Elanus caeruleus</i> (II)			

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Eutriorchis astur</i> (II)</p> <p><i>Gypaetus barbatus</i> (II)</p> <p><i>Gyps fulvus</i> (II)</p> <p><i>Haliaeetus</i> spp. (I/II) (<i>Haliaeetus albicilla</i> is listed in Appendix I; the other species are listed in Appendix II)</p> <p><i>Harpia harpyja</i> (I)</p> <p><i>Hieraaetus fasciatus</i> (II)</p> <p><i>Hieraaetus pennatus</i> (II)</p> <p><i>Leucopternis occidentalis</i> (II)</p> <p><i>Milvus migrans</i> (II) (Except for <i>Milvus migrans lineatus</i> which is included in Annex B)</p> <p><i>Milvus milvus</i> (II)</p> <p><i>Neophron percnopterus</i> (II)</p> <p><i>Pernis apivorus</i> (II)</p> <p><i>Pitheophaga jefferyi</i> (I)</p>			<p>Madagascar serpent-eagle</p> <p>Lammergeier</p> <p>Eurasian griffon</p> <p>Sea-eagles</p> <p>Harpy eagle</p> <p>Bonelli's eagle</p> <p>Booted eagle</p> <p>Grey-backed hawk</p> <p>Black kite</p> <p>Red kite</p> <p>Egyptian vulture</p> <p>European honey-buzzard</p> <p>Great Philippine eagle</p>
Cathartidae	<p><i>Gymnogyps californianus</i> (I)</p> <p><i>Vultur gryphus</i> (I)</p>		<p><i>Sarcoramphus papa</i> (III Honduras)</p>	<p>New world vultures</p> <p>California condor</p> <p>King vulture</p> <p>Andean condor</p>
Falconidae	<p><i>Falco araeus</i> (I)</p> <p><i>Falco biarmicus</i> (II)</p> <p><i>Falco cherrug</i> (II)</p> <p><i>Falco columbarius</i> (II)</p>			<p>Falcons</p> <p>Seychelles kestrel</p> <p>Lanner falcon</p> <p>Saker falcon</p> <p>Merlin</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Falco eleonora</i> (II)</p> <p><i>Falco jugger</i> (I)</p> <p><i>Falco naumanni</i> (II)</p> <p><i>Falco newtoni</i> (I) (Only the population of the Seychelles)</p> <p><i>Falco pelegrinoides</i> (I)</p> <p><i>Falco peregrinus</i> (I)</p> <p><i>Falco punctatus</i> (I)</p> <p><i>Falco rusticolus</i> (I)</p> <p><i>Falco subbuteo</i> (II)</p> <p><i>Falco tinnunculus</i> (II)</p> <p><i>Falco vespertinus</i> (II)</p>			<p>Eleonora's falcon</p> <p>Laggar falcon</p> <p>Lesser kestrel</p> <p>Newton's kestrel</p> <p>Barbary falcon</p> <p>Peregrine falcon</p> <p>Mauritius kestrel</p> <p>Gyr falcon</p> <p>Eurasian hobby</p> <p>Common kestrel</p> <p>Red-footed falcon</p>
Pandionidae	<p><i>Pandion haliaetus</i> (II)</p>			<p>Ospreys</p> <p>Osprey</p>
GALLIFORMES				
Cracidae	<p><i>Crax alberti</i> (III Colombia)</p> <p><i>Crax blumenbachii</i> (I)</p> <p>Mitu mitu (I)</p> <p><i>Oreophasis derbianus</i> (I)</p>	<p><i>Crax fasciolata</i></p>	<p><i>Crax daubentoni</i> (III Colombia)</p> <p><i>Crax globulosa</i> (III Colombia)</p> <p><i>Crax rubra</i> (III Colombia/Guatemala/Honduras)</p>	<p>Blue-knobbed curassow</p> <p>Red-billed curassow</p> <p>Yellow-knobbed curassow</p> <p>Bare-faced Curassow</p> <p>Wattled curassow</p> <p>Great currasow</p> <p>Alagoas curassow</p> <p>Horned guan</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Penelope albipennis</i> (I)		<i>Ortalis vetula</i> (III Guatemala/Honduras)	Plain chachalaca
			<i>Pauxi pauxi</i> (III Colombia)	Helmeted curassow
			<i>Penelope purpurascens</i> (III Honduras)	White-winged guan
			<i>Penelopina nigra</i> (III Guatemala)	Crested guan
	<i>Pipile jacutinga</i> (I)			Highland guan
	<i>Pipile pipile</i> (I)			Black-fronted piping guan
				Trinidad piping guan
Megapodiidae	<i>Macrocephalon maleo</i> (I)			Megapodes, scrubfowl
				Maleo
Phasianidae		<i>Argusianus argus</i> (II)		Grouse, guinea fowl, partridges, pheasants, tragopans
	<i>Catreus wallichii</i> (I)			Great argus
	<i>Colinus virginianus ridgwayi</i> (I)			Cheer pheasant
	<i>Crossoptilon crossoptilon</i> (I)			Masked bobwhite
	<i>Crossoptilon mantchuricum</i> (I)			White eared-pheasant
		<i>Gallus sonneratii</i> (II)		Brown eared-pheasant
		<i>Ithaginis cruentus</i> (II)		Grey junglefowl
	<i>Lophophorus impejanus</i> (I)			Blood pheasant
	<i>Lophophorus lhuysii</i> (I)			Himalayan monal
	<i>Lophophorus sclateri</i> (I)			Chinese monal
	<i>Lophura edwardsi</i> (I)			Sclater's monal
		<i>Lophura hatinhensis</i>		Edwards' pheasant
			<i>Lophura leucomelanos</i> (III Pakistan)	Vietnamese fireback
				Kalij pheasant

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Lophura swinhoii</i> (I)			Swinhoe's pheasant
	<i>Odontophorus strophium</i>		<i>Meleagris ocellata</i> (III Guatemala)	Ocellated turkey
	<i>Ophrysia superciliosa</i>			Gorgeted wood-quail
				Himalayan quail
			<i>Pavo cristatus</i> (III Pakistan)	Indian peafowl
		<i>Pavo muticus</i> (II)		Green peafowl
		<i>Polyplectron bicalcaratum</i> (II)		Grey peacock-pheasant
		<i>Polyplectron germaini</i> (II)		Germain's peacock-pheasant
		<i>Polyplectron malacense</i> (II)		Malayan peacock-pheasant
	<i>Polyplectron napoleonis</i> (I)			Palawan peacock-pheasant
		<i>Polyplectron schleiermacheri</i> (II)		Bornean peacock-pheasant
	<i>Rheinardia ocellata</i> (I)		<i>Pucrasia macrolopha</i> (III Pakistan)	Koklass pheasant
	<i>Syrmaticus ellioti</i> (I)			Crested argus
	<i>Syrmaticus humiae</i> (I)			Elliot's pheasant
	<i>Syrmaticus mikado</i> (I)			Hume's pheasant
				Mikado pheasant
		<i>Syrmaticus reevesii</i> (II)		Reeves's pheasant
	<i>Tetraogallus caspius</i> (I)			Caspian snowcock
	<i>Tetraogallus tibetanus</i> (I)			Tibetan snowcock
	<i>Tragopan blythii</i> (I)			Blyth's tragopan
	<i>Tragopan caboti</i> (I)			Cabot's tragopan
	<i>Tragopan melanocephalus</i> (I)			Western tragopan

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
			<i>Tragopan satyra</i> (III Nepal)	Satyr tragopan
		<i>Tympanuchus cupido attwateri</i> (II)		Attwater's prairie-chicken
GRUIFORMES				
Gruidae	<p><i>Balearica pavonina</i> (I)</p> <p><i>Grus americana</i> (I)</p> <p><i>Grus canadensis</i> (I/II) (The species is listed in Appendix II but subspecies <i>Grus canadensis nesiotis</i> and <i>Grus canadensis pulla</i> are listed in Appendix I)</p> <p>Grus grus (II)</p> <p><i>Grus japonensis</i> (I)</p> <p><i>Grus leucogeranus</i> (I)</p> <p><i>Grus monacha</i> (I)</p> <p><i>Grus nigricollis</i> (I)</p> <p><i>Grus vipio</i> (I)</p>	Gruidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		<p>Cranes</p> <p>Cranes</p> <p>Black crowned crane</p> <p>Whooping crane</p> <p>Sandhill crane</p> <p>Common crane</p> <p>Red-crowned crane</p> <p>Siberian crane</p> <p>Hooded crane</p> <p>Black-necked crane</p> <p>White-necked crane</p>
Otididae	<p><i>Ardeotis nigriceps</i> (I)</p> <p><i>Chlamydotis macqueenii</i> (I)</p> <p><i>Chlamydotis undulata</i> (I)</p> <p><i>Houbaropsis bengalensis</i> (I)</p> <p>Otis tarda (II)</p> <p><i>Sypheotides indicus</i> (II)</p> <p>Tetrax tetrax (II)</p>	Otididae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		<p>Bustards</p> <p>Bustards</p> <p>Indian bustard</p> <p>Macqueen's bustard</p> <p>Houbara bustard</p> <p>Bengal florican</p> <p>Great bustard</p> <p>Lesser florican</p> <p>Little bustard</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Rallidae	<i>Gallirallus sylvestris</i> (I)			Coots, rails Lord Howe rail
Rhynochetidae	<i>Rhynochetos jubatus</i> (I)			Kagu Kagu
PASSERIFORMES				
Atrichornithidae	<i>Atrichornis clamosus</i> (I)			Scrub-birds Noisy scrub-bird
Cotingidae	<i>Cotinga maculata</i> (I) <i>Xipholena atropurpurea</i> (I)	<i>Rupicola</i> spp. (II)	<i>Cephalopterus ornatus</i> (III Colombia) <i>Cephalopterus penduliger</i> (III Colombia)	Cotingas Amazonian umbrella bird Long-wattled umbrella bird Banded cotinga Cocks-of-the-rock White-winged cotinga
Emberizidae		<i>Gubernatrix cristata</i> (II) <i>Paroaria capitata</i> (II) <i>Paroaria coronata</i> (II) <i>Tangara fastuosa</i> (II)		Cardinals, tanagers Yellow cardinal Yellow-billed cardinal Red-crested cardinal Seven-coloured tanager
Estrildidae		<i>Amandava formosa</i> (II) <i>Lonchura fuscata</i> <i>Lonchura oryzivora</i> (II) <i>Poephila cincta cincta</i> (II)		Mannikins, waxbills Green avadavat Timor sparrow Java sparrow Southern black-throated finch

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Paradisaeidae		Paradisaeidae spp. (II)		Birds of paradise Birds of paradise
Pittidae	<i>Pitta gurneyi</i> (I) <i>Pitta kochi</i> (I)	<i>Pitta guajana</i> (II) <i>Pitta nympha</i> (II)		Pittas Banded pitta Gurney's pitta Whiskered pitta Fairy pitta
Pycnonotidae		<i>Pycnonotus zeylanicus</i> (II)		Bulbuls Straw-headed bulbul
Sturnidae	<i>Leucopsar rothschildi</i> (I)	<i>Gracula religiosa</i> (II)		Mynas Hill myna Bali myna
Zosteropidae	<i>Zosterops albogularis</i> (I)			White-eyes White-chested white-eye
PELECANIFORMES				
Fregatidae	<i>Fregata andrewsi</i> (I)			Frigatebirds Christmas frigatebird
Pelecanidae	<i>Pelecanus crispus</i> (I)			Pelicans Dalmatian pelican
Sulidae	<i>Papasula abbotti</i> (I)			Boobies Abbott's booby

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
PICIFORMES				
Capitonidae			<i>Semnornis ramphastinus</i> (III Colombia)	Barbets Toucan barbet
Picidae	<i>Dryocopus javensis richardsi</i> (I)			Woodpeckers Tristram's woodpecker
Ramphastidae		<i>Pteroglossus aracari</i> (II) <i>Pteroglossus viridis</i> (II) <i>Ramphastos sulfuratus</i> (II) <i>Ramphastos toco</i> (II) <i>Ramphastos tucanus</i> (II) <i>Ramphastos vitellinus</i> (II)	<i>Bailloniuss bailloni</i> (III Argentina) <i>Pteroglossus castanotis</i> (III Argentina) <i>Ramphastos dicolorus</i> (III Argentina) <i>Selenidera maculirostris</i> (III Argentina)	Toucans Saffron toucanet Black-necked aracari Chestnut-eared aracari Green aracari Red-breasted toucan Keel-billed toucan Toco toucan Red-billed toucan Channel-billed toucan Spot-billed toucanet
PODICIPEDIFORMES				
Podicipedidae	<i>Podilymbus gigas</i> (I)			Grebes Atitlan Grebe
PROCELLARIIFORMES				
Diomedeidae	<i>Phoebastria albatrus</i> (I)			Albatrosses Short-tailed albatross

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
PSITTACIFORMES		PSITTACIFORMES spp. (II) (Except for the species included in Annex A and excluding <i>Agapornis roseicollis</i> , <i>Melopsittacus undulatus</i> , <i>Nymphicus hollandicus</i> and <i>Psittacula krameri</i> , which are not included in the Annexes to this Regulation)		Cockatoos, lories, macaws, parakeets, parrots etc. Parrots, etc.
Cacatuidae				Cockatoos
	<i>Cacatua goffiniana</i> (I) <i>Cacatua haematuropygia</i> (I) <i>Cacatua moluccensis</i> (I) <i>Cacatua sulphurea</i> (I) <i>Probosciger aterrimus</i> (I)			Tanimbar cockatoo Philippine cockatoo Salmon-crested cockatoo Yellow-crested cockatoo Palm cockatoo
Loriidae	<i>Eos histrio</i> (I) <i>Vini</i> spp. (I/II) (<i>Vini ultramarina</i> is listed in Appendix I, the other species are listed in Appendix II)			Lories, lorikeets Red and blue lory Blue lorikeets
Psittacidae				Amazons, macaws, parakeets, parrots Red-necked parrot Yellow-naped parrot Yellow-shouldered parrot Red-tailed parrot Lilac-crowned parrot St Vincent parrot Imperial parrot Cuban parrot

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Amazona oratrix</i> (I)			Yellow-headed parrot
	<i>Amazona pretrei</i> (I)			Red-spectacled parrot
	<i>Amazona rhodocorytha</i> (I)			Red-browed parrot
	<i>Amazona tucumana</i> (I)			Tucuman parrot
	<i>Amazona versicolor</i> (I)			Saint Lucia parrot
	<i>Amazona vinacea</i> (I)			Vinaceous parrot
	<i>Amazona viridigenalis</i> (I)			Green-cheeked parrot
	<i>Amazona vittata</i> (I)			Puerto Rican parrot
	<i>Anodorhynchus</i> spp. (I)			Blue macaws
	<i>Ara ambiguus</i> (I)			Great green macaw
	<i>Ara glaucogularis</i> (I)			Blue-throated macaw
	<i>Ara macao</i> (I)			Scarlet macaw
	<i>Ara militaris</i> (I)			Military macaw
	<i>Ara rubrogenys</i> (I)			Red-fronted macaw
	<i>Cyanopsitta spixii</i> (I)			Spix's macaw
	<i>Cyanoramphus cookii</i> (I)			Norfolk Island parakeet
	<i>Cyanoramphus forbesi</i> (I)			Chatham Island yellow-fronted parakeet
	<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i> (I)			Red-fronted parakeet
	<i>Cyanoramphus saisseti</i> (I)			Red-crowned parakeet
	<i>Cyclopsitta diophthalma coxeni</i> (I)			Coxen's double-eyed fig parrot
	<i>Eunymphicus cornutus</i> (I)			Horned parakeet
	<i>Guarouba guarouba</i> (I)			Golden parakeet
	<i>Neophema chrysogaster</i> (I)			Orange-bellied parrot
	<i>Ognorhynchus icterotis</i> (I)			Yellow-eared parrot
	<i>Pezoporus occidentalis</i> (I)			Night parrot

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Pezoporus wallicus</i> (I) <i>Pionopsitta pileata</i> (I) <i>Primolius couloni</i> (I) <i>Primolius maracana</i> (I) <i>Psephotus chrysopterygius</i> (I) <i>Psephotus dissimilis</i> (I) <i>Psephotus pulcherrimus</i> (I) <i>Psittacula echo</i> (I) <i>Psittacus erithacus</i> (I) <i>Pyrrhura cruentata</i> (I) <i>Rhynchopsitta</i> spp. (I) <i>Strigops habroptilus</i> (I)			Ground parrot Pileated parrot Blue-headed macaw Blue-winged macaw Golden-shouldered parrot Hooded parrot Paradise parrot Mauritius parakeet African grey parrot Blue-throated parakeet Thick-billed parrots Kakapo
RHEIFORMES Rheidae	<i>Pterocnemia pennata</i> (I) (Except <i>Pterocnemia pennata pennata</i> which is included in Annex B)	<i>Pterocnemia pennata pennata</i> (II) <i>Rhea americana</i> (II)		Rheas Lesser rhea Lesser rhea Greater rhea
SPHENISCIFORMES Spheniscidae	<i>Spheniscus humboldti</i> (I)	<i>Spheniscus demersus</i> (II)		Penguins Jackass penguin Humboldt penguin
STRIGIFORMES		STRIGIFORMES spp. (II) (Except for the species included in Annex A and except for <i>Sceloglaux albifacies</i>)		Owls Owls

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Strigidae	<p><i>Aegolius funereus</i> (II)</p> <p><i>Asio flammeus</i> (II)</p> <p><i>Asio otus</i> (II)</p> <p><i>Athene noctua</i> (II)</p> <p><i>Bubo bubo</i> (II) (Except for <i>Bubo bubo bengalensis</i> which is included in Annex B)</p> <p><i>Glaucidium passerinum</i> (II)</p> <p><i>Heteroglaux blewitti</i> (I)</p> <p><i>Mimizuku gurneyi</i> (I)</p> <p><i>Ninox natalis</i> (I)</p> <p><i>Nyctea scandiaca</i> (II)</p> <p><i>Otus ireneae</i> (II)</p> <p><i>Otus scops</i> (II)</p> <p><i>Strix aluco</i> (II)</p> <p><i>Strix nebulosa</i> (II)</p> <p><i>Strix uralensis</i> (II) (Except for <i>Strix uralensis davidi</i> which is included in Annex B)</p> <p><i>Surnia ulula</i> (II)</p>			<p>Owls</p> <p>Boreal owl</p> <p>Short-eared owl</p> <p>Long-eared owl</p> <p>Little owl</p> <p>Eurasian eagle-owl</p> <p>Eurasian pygmy-owl</p> <p>Forest owlet</p> <p>Lesser eagle-owl</p> <p>Christmas hawk-owl</p> <p>Snowy owl</p> <p>Sokoke scops-owl</p> <p>Eurasian scops-owl</p> <p>Tawny owl</p> <p>Great grey owl</p> <p>Ural owl</p> <p>Northern hawk owl</p>
Tytonidae	<p><i>Tyto alba</i> (II)</p> <p><i>Tyto soumagnei</i> (I)</p>			<p>Barn owls</p> <p>Barn owl</p> <p>Soumagne's owl</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
STRUTHIONIFORMES Struthionidae	<i>Struthio camelus</i> (I) (Only the populations of Algeria, Burkina Faso, Cameroon, the Central African Republic, Chad, Mali, Mauritania, Morocco, the Niger, Nigeria, Senegal and the Sudan; all other populations are not included in the Annexes to this Regulation)			Ostrich Ostrich
TINAMIFORMES Tinamidae	<i>Tinamus solitarius</i> (I)			Tinamous Solitary tinamou
TROGONIFORMES Trogonidae	<i>Pharomachrus mocinno</i> (I)			Quetzals Resplendent quetzal
REPTILIA				Reptiles
CROCODYLIA		CROCODYLIA spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Alligators, caimans, crocodiles Alligators, caimans, crocodiles
Alligatoridae	<i>Alligator sinensis</i> (I) <i>Caiman crocodilus apaporiensis</i> (I) <i>Caiman latirostris</i> (I) (Except for the population of Argentina, which is included in Annex B) <i>Melanosuchus niger</i> (I) (Except for the population of Brazil, which is included in Annex B, and population of Ecuador, which is included in Annex B and is subject to a zero annual export quota until an annual export quota has been approved by the CITES Secretariat and the IUCN/SSC Crocodile Specialist Group)			Alligators, caimans Chinese alligator Rio Apaporis spectacled caiman Broad-nosed caiman Black caiman

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Crocodylidae	<p><i>Crocodylus acutus</i> (I) (Except for the population of the Integrated Management District of Mangroves of the Bay of Cispata, Tinajones, La Balsa and Surrounding Areas, Department of Córdoba, Colombia, and the population of Cuba, which are included in Annex B, and the population of Mexico, which is included in Annex B and is subject to a zero export quota for wild specimens for commercial purposes)</p> <p><i>Crocodylus cataphractus</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus intermedius</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus mindorensis</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus moreletii</i> (I) (Except for the population of Belize, which is included in Annex B with a zero quota for wild specimens traded for commercial purposes, and the population of Mexico, which is included in Annex B)</p> <p><i>Crocodylus niloticus</i> (I) (Except for the populations of Botswana, Egypt [subject to a zero quota for wild specimens traded for commercial purposes], Ethiopia, Kenya, Madagascar, Malawi, Mozambique, Namibia, South Africa, Uganda, the United Republic of Tanzania [subject to an annual export quota of no more than 1 600 wild specimens including hunting trophies, in addition to ranched specimens], Zambia and Zimbabwe; these populations are included in Annex B)</p>			<p>Crocodyles</p> <p>American crocodile</p> <p>African slender-snouted crocodile</p> <p>Orinoco crocodile</p> <p>Philippine crocodile</p> <p>Morelet's crocodile</p> <p>Nile crocodile</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Crocodylus palustris</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus porosus</i> (I) (Except for the populations of Australia, Indonesia, Malaysia [wild harvest restricted to the State of Sarawak and a zero quota for wild specimens for the other States of Malaysia (Sabah and Peninsular Malaysia), with no change in the zero quota unless approved by the CITES Parties] and Papua New Guinea, which are included in Annex B)</p> <p><i>Crocodylus rhombifer</i> (I)</p> <p><i>Crocodylus siamensis</i> (I)</p> <p><i>Osteolaemus tetraspis</i> (I)</p> <p><i>Tomistoma schlegelii</i> (I)</p>			<p>Mugger crocodile</p> <p>Estuarine crocodile</p> <p>Cuban crocodile</p> <p>Siamese crocodile</p> <p>West African dwarf crocodile</p> <p>False gharial</p>
Gavialidae				Gavial or gharial
	<i>Gavialis gangeticus</i> (I)			Gharial
RHYNCHOCEPHALIA				
Sphenodontidae				Tuataras
	<i>Sphenodon</i> spp. (I)			Tuataras
SAURIA				
Agamidae		<p><i>Ceratophora aspera</i> (II) (Zero quota for wild specimens for commercial purposes)</p> <p><i>Ceratophora erdeleni</i> (I)</p> <p><i>Ceratophora karu</i> (I)</p> <p><i>Ceratophora stoddartii</i> (II) (Zero quota for wild specimens for commercial purposes)</p>		<p>Spiny-tailed lizards (Agamas, mastigures)</p> <p>Rough-nosed horned lizard</p> <p>Erdelen's horned lizard</p> <p>Karu's (horned) lizard</p> <p>Rhino — horned lizard</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
		<i>Furcifer</i> spp. (II) <i>Kinyongia</i> spp. (II) <i>Nadzikambia</i> spp. (II) <i>Palleon</i> spp. (II) <i>Rhampholeon</i> spp. (II) <i>Rieppeleon</i> spp. (II) <i>Trioceros</i> spp. (II)		Madagascar chameleons Dwarf chameleons Dwarf chameleons Pygmy chamaeleons Pygmy chamaeleons
Cordylidae		<i>Cordylus</i> spp. (II) <i>Hemicordylus</i> spp. (II) <i>Karusaurus</i> spp. (II) <i>Namazonurus</i> spp. (II) <i>Ninurta</i> spp. (II) <i>Ouroborus</i> spp. (II) <i>Pseudocordylus</i> spp. (II) <i>Smaug</i> spp. (II)		Spiny-tailed lizards Girdled lizards
Eublepharidae		<i>Goniurosaurus</i> spp. (II) (except the species native to Japan)		Eyelid geckos Tiger geckos
Gekkonidae	<i>Cnemaspis psychedelica</i> (I) <i>Gonatodes daudini</i> (I)	<i>Gekko gekko</i> (II)	<i>Dactylocnemis</i> spp. (III New Zealand) <i>Hoplodactylus</i> spp. (III New Zealand)	Geckos Psychedelic rock gecko Tokay gecko Grenadines clawed gecko Sticky-toed geckos

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Lygodactylus williamsi</i> (I)		<i>Mokopirirakau</i> spp. (III New Zealand)	Turquoise dwarf gecko
		<i>Nactus serpensinsula</i> (II)		Serpent Island gecko
		<i>Naultinus</i> spp. (II)		New Zealand tree geckos
		<i>Paroedura androyensis</i> (II)		Grandidier's Madagascar ground gecko
		<i>Paroedura masobe</i> (II)		Masobe gecko
		<i>Phelsuma</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Day geckos
	<i>Phelsuma guentheri</i> (II)			Round Island day gecko
		<i>Rhoptropella</i> spp. (II)		
			<i>Sphaerodactylus armasi</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus celicara</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus dimorphicus</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus intermedius</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus nigropunctatus alayoi</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus nigropunctatus granti</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus nigropunctatus lissodesmus</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus nigropunctatus ocujal</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus nigropunctatus strategus</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus notatus atactus</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus oliveri</i> (III Cuba)	
			<i>Sphaerodactylus pimienta</i> (III Cuba)	

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
		<i>Uroplatus</i> spp. (II)	<i>Sphaerodactylus ruibali</i> (III Cuba) <i>Sphaerodactylus siboney</i> (III Cuba) <i>Sphaerodactylus torrei</i> (III Cuba) <i>Toropuku</i> spp. (III New Zealand) <i>Tukutuku</i> spp. (III New Zealand) <i>Woodworthia</i> spp. (III New Zealand)	Flat-tailed geckos
Helodermatidae	<i>Heloderma horridum charlesbogerti</i> (I)	<i>Heloderma</i> spp. (II) (Except for the subspecies included in Annex A)		Gila monster and beaded lizard Gila monster and beaded lizard Guatemalan beaded lizard
Iguanidae	<i>Brachylophus</i> spp. (I) <i>Cyclura</i> spp. (I) <i>Sauromalus varius</i> (I)	<i>Amblyrhynchus cristatus</i> (II) <i>Conolophus</i> spp. (II) <i>Ctenosaura</i> spp. (II) <i>Iguana</i> spp. (II) <i>Phrynosoma blainvillii</i> (II) <i>Phrynosoma cerroense</i> (II) <i>Phrynosoma coronatum</i> (II) <i>Phrynosoma wigginsi</i> (II)		Iguanas Galapagos marine iguana Fiji iguanas Galapagos land iguanas Spiny-tailed iguanas Ground iguanas Iguanas Blaineville's horned lizard Cedros Island horned lizard Coast horned lizard Gulf coast horned lizard San Esteban Island chuckwalla

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Lacertidae	<i>Gallotia simonyi</i> (I) <i>Podarcis lilfordi</i> (II) <i>Podarcis pityusensis</i> (II)			Lizards Hierro giant lizard Lilford's wall lizard Ibiza wall lizard
Lanthanotidae		Lanthanotidae spp. (II) (A zero export quota has been established for wild specimens for commercial trade)		Earless Monitor Lizard
Polychrotidae			<i>Anolis agueroi</i> (III Cuba) <i>Anolis baracoae</i> (III Cuba) <i>Anolis barbatus</i> (III Cuba) <i>Anolis chamaeleonides</i> (III Cuba) <i>Anolis equestris</i> (III Cuba) <i>Anolis guamuhaya</i> (III Cuba) <i>Anolis luteogularis</i> (III Cuba) <i>Anolis pigmaequestris</i> (III Cuba) <i>Anolis porcus</i> (III Cuba)	Anoles
Scincidae		<i>Corucia zebrata</i> (II)		Skinks Prehensile-tailed skink
Teiidae		<i>Crocodilurus amazonicus</i> (II) <i>Dracaena</i> spp. (II) <i>Salvator</i> spp. (II) <i>Tupinambis</i> spp.(II)		Caiman lizards, tegu lizards Dragon lizard Caiman lizards Tegus

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Varanidae	<i>Varanus bengalensis</i> (I) <i>Varanus flavescens</i> (I) <i>Varanus griseus</i> (I) <i>Varanus komodoensis</i> (I) <i>Varanus nebulosus</i> (I) <i>Varanus olivaceus</i> (II)	<i>Varanus</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Monitor lizards Monitor lizards Indian monitor Yellow monitor Desert monitor Komodo dragon Clouded monitor Gray's monitor
Xenosauridae	<i>Shinisaurus crocodilurus</i> (I)			Chinese crocodile lizard Chinese crocodile lizard
SERPENTES				Snakes
Boidae	<i>Acrantophis</i> spp. (I) <i>Boa constrictor occidentalis</i> (I) <i>Epicrates inornatus</i> (I) <i>Epicrates monensis</i> (I) <i>Epicrates subflavus</i> (I) <i>Eryx jaculus</i> (II) <i>Sanzinia madagascariensis</i> (I)	Boidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Boas Boas Madagascar ground boas Argentine boa constrictor Puerto Rican boa Virgin Island tree boa Jamaican boa Spotted sand boa Madagascar tree boa
Bolyeriidae	<i>Bolyeria multocarinata</i> (I) <i>Casarea dussumieri</i> (I)	Bolyeriidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Round Island boas Round Island boas Round Island boa Round Island keel-scaled boa

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Colubridae		<i>Clelia clelia</i> (II) <i>Cyclagras gigas</i> (II) <i>Elachistodon westermanni</i> (II) <i>Ptyas mucosus</i> (II)	<i>Atretium schistosum</i> (III India) <i>Cerberus rynchops</i> (III India) <i>Xenochrophis piscator</i> (III India) <i>Xenochrophis schnurrenbergeri</i> (III India) <i>Xenochrophis tytleri</i> (III India)	Typical snakes, water snakes, whip snakes Olive keel-back Dog-faced water snake Mussurana False cobra Indian egg-eating snake Common rat snake Checkered keel-back
Elapidae		<i>Hoplocephalus bungaroides</i> (II) <i>Naja atra</i> (II) <i>Naja kaouthia</i> (II) <i>Naja mandalayensis</i> (II) <i>Naja naja</i> (II) <i>Naja oxiana</i> (II) <i>Naja philippinensis</i> (II) <i>Naja sagittifera</i> (II) <i>Naja samarensis</i> (II) <i>Naja siamensis</i> (II)	 <i>Micrurus diastema</i> (III Honduras) <i>Micrurus nigrocinctus</i> (III Honduras) <i>Micrurus ruatanus</i> (III Honduras)	Cobras, coral snakes Broad-headed snake Atlantic coral snake Central American coral snake Chinese spitting cobra Monocellate cobra Burmese spitting cobra Indian cobra Central Asian cobra North Philippine spitting cobra Andaman cobra South-east Philippine spitting cobra Indochinese spitting cobra

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
		<i>Naja sputatrix</i> (II) <i>Naja sumatrana</i> (II) <i>Ophiophagus hannah</i> (II)		South Indonesian spitting cobra Golden spitting cobra King cobra
Loxocemidae		Loxocemidae spp. (II)		Mexican dwarf boa Mexican dwarf boa
Pythonidae	<i>Python molurus molurus</i> (I)	Pythonidae spp. (II) (Except for the subspecies included in Annex A)		Pythons Pythons Indian python
Tropidophiidae		Tropidophiidae spp. (II)		Wood boas Wood boas
Viperidae	<i>Vipera latifii</i> <i>Vipera ursinii</i> (I) (Only the population of Europe, except the area which formerly constituted the USSR; these latter populations are not included in the Annexes to this Regulation)	<i>Atheris desaixi</i> (II) <i>Bitis worthingtoni</i> (II) <i>Crotalus durissus unicolor</i> <i>Pseudocerastes urarachnoides</i> (II) <i>Trimeresurus mangshanensis</i> (II) <i>Vipera wagneri</i> (II)	<i>Crotalus durissus</i> (III Honduras) <i>Daboia russelii</i> (III India)	Vipers Mt. Kenya bush viper Kenya horned viper Neotropical rattlesnake Aruba rattlesnake Russell's viper Spider-tailed horned viper Mangshan pit-viper Latifi's viper Orsini's viper Wagner's viper

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
TESTUDINES				
Carettochelyidae		<i>Carettochelys insculpta</i> (II)		Pig-nosed turtles Pig-nosed turtle
Chelidae	<i>Pseudemys umbrina</i> (I)	<i>Chelodina mccordi</i> (II) (A zero annual export quota has been established for specimens removed from the wild)		Austro-American sideneck turtles Roti snake-necked turtle Western swamp turtle
Cheloniidae	Cheloniidae spp. (I)			Sea turtles Sea turtles
Chelydridae			<i>Chelydra serpentina</i> (III United States of America) <i>Macrochelys temminckii</i> (III United States of America)	Snapping turtles Alligator snapping turtle
Dermatemydidae		<i>Dermatemys mawii</i> (II)		Central American river turtle Central American river turtle
Dermochelyidae	<i>Dermochelys coriacea</i> (I)			Leatherback turtle Leatherback turtle
Emydidae	<i>Glyptemys muhlenbergii</i> (I)	<i>Chrysemys picta</i> (Only live specimens) <i>Clemmys guttata</i> (II) <i>Emydoidea blandingii</i> (II) <i>Glyptemys insculpta</i> (II)		Box turtles, freshwater turtles Painted turtle Spotted turtle Blanding's turtle Wood turtle Bog turtle

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Terrapene coahuila</i> (I)	<p><i>Malaclemys terrapin</i> (II)</p> <p><i>Terrapene</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)</p>	<i>Graptemys</i> spp. (III United States of America)	<p>Map turtles</p> <p>Diamondback terrapin</p> <p>Box turtles</p> <p>Aquatic box turtle</p>
Geoemydidae	<p><i>Batagur affinis</i> (I)</p> <p><i>Batagur baska</i> (I)</p>	<p><i>Batagur borneoensis</i> (II) (A zero annual export quota has been established for specimens removed from the wild and traded for commercial purposes)</p> <p><i>Batagur dhongoka</i> (II)</p> <p><i>Batagur kachuga</i> (II)</p> <p><i>Batagur trivittata</i> (II) (A zero annual export quota has been established for specimens removed from the wild and traded for commercial purposes)</p> <p><i>Cuora</i> spp. (II) (Except the species included in Annex A, a zero annual export quota has been established for <i>Cuora aurocapitata</i>, <i>C. flavomarginata</i>, <i>C. galbinifrons</i>, <i>C. mccordi</i>, <i>C. mouhotii</i>, <i>C. pani</i>, <i>C. trifasciata</i>, <i>C. yunnanensis</i> and <i>C. zhoui</i> for specimens removed from the wild and traded for commercial purposes)</p>		<p>Southern river terrapin</p> <p>Batagur</p> <p>Asian box turtles</p>
	<i>Cuora bourreti</i> (I)			Bourret's box turtle

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Cuora picturata</i> (I)			Indochinese box turtle
		<i>Cyclenys</i> spp. (II)		Asian leaf turtles
	<i>Geoclemys hamiltonii</i> (I)			Black pond turtle
		<i>Geoemyda japonica</i> (II)		Ryukyu black-breasted leaf turtle
		<i>Geoemyda spengleri</i> (II)		Black-breasted leaf turtle
		<i>Hardella thurjii</i> (II)		Crowned river turtle
		<i>Heosemys annandalii</i> (II) (A zero annual export quota has been established for specimens removed from the wild and traded for commercial purposes)		Yellow-headed temple turtle
		<i>Heosemys depressa</i> (II) (A zero annual export quota has been established for specimens removed from the wild and traded for commercial purposes)		Arakan forest turtle
		<i>Heosemys grandis</i> (II)		Giant Asian turtle
		<i>Heosemys spinosa</i> (II)		Spiny turtle
		<i>Leucocephalon yuwonoi</i> (II)		Sulawesi forest turtle
		<i>Malayemys macrocephala</i> (II)		Snail-eating turtle
		<i>Malayemys subtrijuga</i> (II)		Ricefield turtle
	<i>Mauremys annamensis</i> (I)		<i>Mauremys iversoni</i> (III China)	Annam pond turtle Fujian pond turtle
		<i>Mauremys japonica</i> (II)		Japanese pond turtle
		<i>Mauremys mutica</i> (II)	<i>Mauremys megalcephala</i> (III China)	Big-headed pond turtle
		<i>Mauremys nigricans</i> (II)		Yellow pond turtle
				Red-necked pond turtle

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
			<i>Mauremys pritchardi</i> (III China)	Pritchard's pond turtle
			<i>Mauremys reevesii</i> (III China)	Reeves's turtle
			<i>Mauremys sinensis</i> (III China)	Chinese stripe-necked turtle
	<i>Melanochelys tricarinata</i> (I)			Three-keeled land tortoise
		<i>Melanochelys trijuga</i> (II)		Indian black turtle
	<i>Morenia ocellata</i> (I)			Burmese swamp turtle
		<i>Morenia petersi</i> (II)		Indian eyed turtle
		<i>Notochelys platynota</i> (II)		Malayan flat-shelled turtle
			<i>Ocadia glyphistoma</i> (III China)	Notch-mouthed stripe-necked turtle
			<i>Ocadia philippeni</i> (III China)	Philippen's stripe-necked turtle
		<i>Orlitia borneensis</i> (II) (A zero annual export quota has been established for specimens removed from the wild and traded for commercial purposes)		Malayan giant turtle
		<i>Pangshura</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Roofed turtles
	<i>Pangshura tecta</i> (I)			Indian roofed turtle
		<i>Sacalia bealei</i> (II)		Beal's eyed turtle
			<i>Sacalia pseudocellata</i> (III China)	Chinese false-eyed turtle
		<i>Sacalia quadriocellata</i> (II)		Four-eyed turtle
		<i>Siebenrockiella crassicollis</i> (II)		Black marsh turtle
		<i>Siebenrockiella leytenis</i> (II)		Philippine pond turtle
		<i>Vijayachelys silvatica</i> (II)		Cochin forest cane turtle

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Platysternidae	Platysternidae spp. (I)			Big-headed turtles Big-headed turtles
Podocnemididae		<i>Erymnochelys madagascariensis</i> (II) <i>Peltocephalus dumerilianus</i> (II) <i>Podocnemis</i> spp. (II)		Afro-American sideneck turtles Madagascar sideneck turtle Big-headed sideneck turtle Sideneck turtles
Testudinidae	<i>Astrochelys radiata</i> (I) <i>Astrochelys yniphora</i> (I) <i>Chelonoidis niger</i> (I) <i>Geochelone elegans</i> (I) <i>Geochelone platynota</i> (I) <i>Gopherus flavomarginatus</i> (I) <i>Malacochersus tornieri</i> (I) <i>Psammobates geometricus</i> (I) <i>Pyxis arachnoides</i> (I) <i>Pyxis planicauda</i> (I) <i>Testudo graeca</i> (II)	Testudinidae spp. (II) (Except for the species included in Annex A; a zero annual export quota has been established for <i>Centrochelys sulcata</i> for specimens removed from the wild and traded for primarily commercial purposes)		Tortoises Tortoises Radiated tortoise Angonoka Galapagos giant tortoise Star tortoise Burmese star tortoise Bolson tortoise Pancake tortoise Geometric tortoise Madagascar spider tortoise Madagascar flat-shelled tortoise Spur-thighed tortoise

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Testudo hermanni</i> (II)</p> <p><i>Testudo kleinmanni</i> (I)</p> <p><i>Testudo marginata</i> (II)</p>			<p>Hermann's tortoise</p> <p>Egyptian tortoise</p> <p>Marginated tortoise</p>
Trionychidae		<p><i>Amyda cartilaginea</i> (II)</p> <p><i>Chitra</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A)</p> <p><i>Cyclanorbis elegans</i> (II)</p> <p><i>Cyclanorbis senegalensis</i> (II)</p> <p><i>Cycloderma aubryi</i> (II)</p> <p><i>Cycloderma frenatum</i> (II)</p> <p><i>Dogania subplana</i> (II)</p> <p><i>Lissemys ceylonensis</i> (II)</p> <p><i>Lissemys punctata</i> (II)</p> <p><i>Lissemys scutata</i> (II)</p> <p><i>Nilssonina formosa</i> (II)</p>	<p><i>Apalone ferox</i> (III United States of America)</p> <p><i>Apalone mutica</i> (III United States of America)</p> <p><i>Apalone spinifera</i> (III United States of America) (except for the subspecies included in Annex A)</p>	<p>Softshell turtles, terrapins</p> <p>Southeast Asian soft-shelled turtle</p> <p>Cuatro Cienagas soft-shell turtle</p> <p>Narrow-headed softshell turtles</p> <p>Asian narrow-headed softshell</p> <p>Burmese narrow-headed softshell</p> <p>Nubian flapshell turtle</p> <p>Senegal flapshell turtle</p> <p>Aubry's flapshell turtle</p> <p>Zambezi flapshell turtle</p> <p>Malayan soft-shelled turtle</p> <p>Sri Lankan flapshell turtle</p> <p>Indo-Gangetic flapshell turtle</p> <p>Burmese flapshell turtle</p> <p>Burmese peacock softshell</p> <p>Indian soft-shell turtle</p>
	<p><i>Apalone spinifera atra</i> (I)</p> <p><i>Chitra chitra</i> (I)</p> <p><i>Chitra vandijki</i> (I)</p> <p><i>Nilssonina gangetica</i> (I)</p>			

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Nilssonina hurum</i> (I) <i>Nilssonina nigricans</i> (I)	<i>Nilssonina leithii</i> (II) <i>Palea steindachneri</i> (II) <i>Pelochelys</i> spp. (II) <i>Pelodiscus axenaria</i> (II) <i>Pelodiscus maackii</i> (II) <i>Pelodiscus parviformis</i> (II) <i>Rafetus euphraticus</i> (II) <i>Rafetus swinhoei</i> (II) <i>Trionyx triunguis</i> (II)		Peacock soft-shell turtle Leith's softshell turtle Black soft-shell turtle Wattle-necked softshell turtle Giant softshell turtles Hunan softshell turtle Amur softshell turtle Chinese softshell turtle Euphrates softshell turtle Yangtze softshell turtle Nile softshell turtle
AMPHIBIA ANURA				Amphibians Frogs and toads
Aromobatidae		<i>Allobates femoralis</i> (II) <i>Allobates hodli</i> (II) <i>Allobates myersi</i> (II) <i>Allobates zaparo</i> (II) <i>Anomaloglossus rufulus</i> (II)		Cryptic forest frogs Brilliant-thighed poison frog Myers' poison frog Sanguine poison frog Chimanta poison frog
Bufoidea	<i>Altiphrynoides</i> spp. (I) <i>Amietophrynus channingi</i> (I) <i>Amietophrynus superciliaris</i> (I) <i>Atelopus zeteki</i> (I) <i>Incilius periglenes</i> (I)			Toads Malcolm's Ethiopian toad Cameroon toad Golden frog Golden toad

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Nectophrynoides</i> spp. (I) <i>Nimbaphrynoides</i> spp. (I)			African viviparous toads Nimba toads
Calyptocephalellidae			<i>Calyptocephalella gayi</i> (III Chile)	Chilean helmeted water toad
Conrauidae		<i>Conraua goliath</i>		Frogs Goliath frog
Dendrobatidae		<i>Adelphobates</i> spp. (II) <i>Ameerega</i> spp. (II) <i>Andinobates</i> spp. (II) <i>Dendrobates</i> spp. (II) <i>Epipedobates</i> spp. (II) <i>Excidobates</i> spp. (II) <i>Hyloxalus azureiventris</i> (II) <i>Minyobates</i> spp. (II) <i>Oophaga</i> spp. (II) <i>Phyllobates</i> spp. (II) <i>Ranitomeya</i> spp. (II)		Poison frogs Poison-arrow frogs Poison-arrow frogs Sky-blue poison frog Demonic poison frogs Poison-arrow frogs
Dicroglossidae		<i>Euphlyctis hexadactylus</i> (II) <i>Hoplobatrachus tigerinus</i> (II)		Frogs Six-fingered frog Tiger frog
Hylidae		<i>Agalychnis</i> spp. (II)		Tree frogs
Mantellidae		<i>Mantella</i> spp. (II)		Mantella frogs Mantella frogs

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Microhylidae		<i>Dyscophus antongilii</i> (II) <i>Dyscophus guineti</i> (II) <i>Dyscophus insularis</i> (II) <i>Scaphiophryne boribory</i> (II) <i>Scaphiophryne gottlebei</i> (II) <i>Scaphiophryne marmorata</i> (II) <i>Scaphiophryne spinosa</i> (II)		Tomato frogs Tomato frog False tomato frog Antsouhy tomato frog Green marbled burrowing frog Red rain frog Green marbled burrowing frog Green marbled burrowing frog
Myobatrachidae		<i>Rheobatrachus</i> spp. (II) (Except for <i>Rheobatrachus silus</i> and <i>Rheobatrachus vitellinus</i>)		Gastric brooding frogs Gastric brooding frog
Telmatobiidae	<i>Telmatobius culeus</i> (I)			Water frogs Titicaca water frog
CAUDATA				
Ambystomatidae		<i>Ambystoma dumerilii</i> (II) <i>Ambystoma mexicanum</i> (II)		Axolotls Lake Patzcuaro salamander Axolotl
Cryptobranchidae	<i>Andrias</i> spp. (I)		<i>Cryptobranchus alleganiensis</i> (III United States of America)	Giant salamanders Giant salamanders Hellbender
Hynobiidae			<i>Hynobius amjiensis</i> (III China)	Asiatic salamanders

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Salamandridae	<i>Neurergus kaiseri</i> (I)	<i>Echinotriton chinhaiensis</i> (II) <i>Echinotriton maxiquadratus</i> (II) <i>Paramesotriton</i> spp. (II) <i>Tylotriton</i> spp. (II)	<i>Salamandra algira</i> (III Algeria)	Salamanders and newts Chinhai spiny newt Mountain spiny newt Kaiser's spotted newt Asian warty newts Crocodile newts
ELASMOBRANCHII CARCHARHINIFORMES Carcharhinidae		<i>Carcharhinus falciformis</i> (II) <i>Carcharhinus longimanus</i> (II)		Sharks and rays Requiem sharks Silky shark Oceanic whitetip shark
Sphyrnidae		<i>Sphyrna lewini</i> (II) <i>Sphyrna mokarran</i> (II) <i>Sphyrna zygaena</i> (II)		Hammerhead sharks Scalloped hammerhead shark Great hammerhead shark Smooth hammerhead shark
LAMNIFORMES Alopiidae		<i>Alopias</i> spp. (II)		Thresher sharks Thresher sharks
Cetorhinidae		<i>Cetorhinus maximus</i> (II)		Basking sharks Basking shark
Lamnidae		<i>Carcharodon carcharias</i> (II) <i>Isurus oxyrinchus</i> (II) <i>Isurus paucus</i> (II) <i>Lamna nasus</i> (II)		Mackerel sharks Great white shark Shortfin mako Longfin mako Porbeagle

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
MYLIOBATIFORMES Myliobatidae		<i>Manta</i> spp. (II) <i>Mobula</i> spp. (II)		Manta rays Devil rays
Potamotrygonidae			<i>Paratrygon aiereba</i> (III Colombia) <i>Potamotrygon</i> spp. (III Brazil) (population of Brazil) <i>Potamotrygon constellata</i> (III Colombia) <i>Potamotrygon magdalenae</i> (III Colombia) <i>Potamotrygon motoro</i> (III Colombia) <i>Potamotrygon orbignyi</i> (III Colombia) <i>Potamotrygon schroederi</i> (III Colombia) <i>Potamotrygon scobina</i> (III Colombia) <i>Potamotrygon yepezi</i> (III Colombia)	Freshwater stingrays
ORECTOLOBIFORMES Rhincodontidae		<i>Rhincodon typus</i> (II)		Whale sharks Whale shark
PRISTIFORMES Pristidae	Pristidae spp. (I)			Sawfishes Sawfishes
RHINOPRISTIFORMES Glaucostegidae		<i>Glaucostegus</i> spp. (II)		Giant guitarfishes Giant guitarfish

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
Rhinidae		Rhinidae spp. (II)		Wedgefishes Wedgefishes
ACTINOPTERI ACIPENSERIFORMES		ACIPENSERIFORMES spp. (II) (Except for the species included in Annex A)		Fish Sturgeons and paddlefish
Acipenseridae	<i>Acipenser brevirostrum</i> (I) <i>Acipenser sturio</i> (I)			Sturgeons Shortnose sturgeon Common sturgeon
ANGUILLIFORMES Anguillidae		<i>Anguilla anguilla</i> (II)		Freshwater eels European eel
CYPRINIFORMES Catostomidae	<i>Chasmistes cujus</i> (I)			Cui-ui Cui-ui
Cyprinidae	<i>Probarbus jullieni</i> (I)	<i>Caecobarbus geertsii</i> (II)		Blind carps, plaesok African blind barb fish Ikan temoleh
OSTEOGLOSSIFORMES Arapaimidae		<i>Arapaima gigas</i> (II)		Arapaimas, bonytongues Arapaima
Osteoglossidae	<i>Scleropages formosus</i> (I) <i>Scleropages inscriptus</i>			Bonytongues Asian arowana

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
PERCIFORMES				
Labridae		<i>Cheilinus undulatus</i> (II)		Wrasses Humphead wrasse
Pomacanthidae		<i>Holacanthus clarionensis</i> (II)		Clarion angelfish
Sciaenidae	<i>Totoaba macdonaldi</i> (I)			Totoabas Totoaba
SILURIFORMES				
Pangasiidae	<i>Pangasianodon gigas</i> (I)			Pangasid catfish Giant catfish
Loricariidae			<i>Hypancistrus zebra</i> (III Brazil)	Armoured catfishes
SYNGNATHIFORMES				
Syngnathidae		<i>Hippocampus</i> spp. (II)		Pipefishes, seahorses Seahorses
DIPNEUSTI				
CERATODONTIFORMES				
Neoceratodontidae		<i>Neoceratodus forsteri</i> (II)		Australian lungfishes Australian lungfish
COELACANTHI				
COELACANTHIFORMES				
Latimeriidae	<i>Latimeria</i> spp. (I)			Coelacanths Coelacanths

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
ECHINODERMATA (STARFISH, BRITTLE STARS, SEA URCHINS AND SEA CUCUMBERS)				
HOLOTHUROIDEA ASPIDOCHIROTIDA Stichopodidae			<i>Isostichopus fuscus</i> (III Ecuador)	Sea cucumbers Sea cucumbers Brown sea cucumber
HOLOTHURIIDA Holothuriidae		<i>Holothuria fuscogilva</i> (II) (This inclusion will enter into effect on 28 August 2020) <i>Holothuria nobilis</i> (II) (This inclusion will enter into effect on 28 August 2020) <i>Holothuria whitmaei</i> (II) (This inclusion will enter into effect on 28 August 2020)		Teatfishes, sea cucumbers Teatfish
ARTHROPODA (ARTHROPODS)				
ARACHNIDA ARANEAE Theraphosidae		<i>Aphonopelma albiceps</i> (II) <i>Aphonopelma pallidum</i> (II) <i>Brachypelma</i> spp. (II) <i>Poecilotheria</i> spp. (II)		Spiders and scorpions Red-kneed tarantulas, tarantulas Chihuahua rose-grey tarantula Central American tarantulas Ornamental spiders
SCORPIONES Scorpionidae		<i>Pandinus camerounensis</i> (II) <i>Pandinus dictator</i> (II) <i>Pandinus gambiensis</i> (II)		Scorpions Giant Senegalese scorpion

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Papilio homerus</i> (I) <i>Papilio hospiton</i> (II)	<i>Papilio esperanza</i> <i>Papilio morondavana</i> <i>Papilio neumoegeni</i> <i>Parides ascanius</i> <i>Parides hahneli</i>		Homerus swallowtail Corsican swallowtail Madagascan emperor swallowtail Fluminense swallowtail butterfly Hahnel's amazonian swallowtail butterfly Riverside swallowtail Mountain apollo Kaiser-I-Hind butterflies Birdwing butterflies Birdwing butterflies
	<i>Parides burchellanus</i> (I) <i>Parnassius apollo</i> (II)	<i>Teinopalpus</i> spp. (II) <i>Trogonoptera</i> spp. (II) <i>Troides</i> spp. (II)		
ANNELIDA (SEGMENTED WORMS AND LEECHES)				
HIRUDINOIDEA ARHYNCHOBDELLIDA Hirudinidae		<i>Hirudo medicinalis</i> (II) <i>Hirudo verbana</i> (II)		Leeches Leeches Northern medicinal leech Southern medicinal leech
MOLLUSCA (MOLLUSCS)				
BIVALVIA MYTILOIDA Mytilidae		<i>Lithophaga lithophaga</i> (II)		Bivalve molluscs (clams, mussels etc.) Marine mussels European date mussel
UNIONOIDA Unionidae	<i>Conradilla caelata</i> (I)	<i>Cyprogenia aberti</i> (II)		Freshwater mussels, pearly mussels Birdwing pearly mussel Western fanshell mussel

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Dromus dromas</i> (I)			Dromedary pearly mussel
	<i>Epioblasma curtisii</i> (I)			Curtis' pearly mussel
	<i>Epioblasma florentina</i> (I)			Yellow-blossom pearly mussel
	<i>Epioblasma sampsonii</i> (I)			Wabash riffleshell
	<i>Epioblasma sulcata perobliqua</i> (I)			White catspaw mussel
	<i>Epioblasma torulosa gubernaculum</i> (I)			Green-blossom pearly mussel
		<i>Epioblasma torulosa rangiana</i> (II)		Northern riffleshell
	<i>Epioblasma torulosa torulosa</i> (I)			Turbercled-blossom pearly mussel
	<i>Epioblasma turgidula</i> (I)			Turgid-blossom pearly mussel
	<i>Epioblasma walkeri</i> (I)			Tan riffleshell
	<i>Fusconaia cuneolus</i> (I)			Fine-rayed pigtoe pearly mussel
	<i>Fusconaia edgariana</i> (I)			Shiny pigtoe pearly mussel
	<i>Lampsilis higginsii</i> (I)			Higgins' eye pearly mussel
	<i>Lampsilis orbiculata orbiculata</i> (I)			Pink mucket pearly mussel
	<i>Lampsilis satur</i> (I)			Sandback pocketbook mussel
	<i>Lampsilis virescens</i> (I)			Alabama lamp pearly mussel
	<i>Plethobasus cicatricosus</i> (I)			White warty-back pearly mussel
	<i>Plethobasus cooperianus</i> (I)			Orange-footed pimpleback mussel
		<i>Pleurobema clava</i> (II)		Clubshell pearly mussel
	<i>Pleurobema plenum</i> (I)			Rough pigtoe pearly mussel
	<i>Potamilus capax</i> (I)			Fat pocketbook pearly mussel
	<i>Quadrula intermedia</i> (I)			Cumberland monkey-face pearly mussel
	<i>Quadrula sparsa</i> (I)			Appalachian monkey-face pearly mussel
	<i>Toxolasma cylindrella</i> (I)			Pale lilliput pearly mussel
	<i>Unio nickliniana</i> (I)			Nicklin's pearly mussel
	<i>Unio tampicoensis tecomatensis</i> (I)			Tampico pearly mussel
	<i>Villosa trabalis</i> (I)			Cumberland bean pearly mussel

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
VENEROIDA				
Tridacnidae		Tridacnidae spp. (II)		Giant clams Giant clams
CEPHALOPODA				
NAUTILIDA				
Nautilidae		Nautilidae spp. (II)		Nautilus Nautilus
GASTROPODA				
MESOGASTROPODA				
Strombidae		<i>Strombus gigas</i> (II)		Slugs, snails and conches Conches Queen conch
STYLOMMATOPHORA				
Achatinellidae	<i>Achatinella</i> spp. (I)			Agate snails, oahu tree snails Little agate shells
Camaenidae		<i>Papustyla pulcherrima</i> (II)		Green tree snail Manus green tree snail
Cepolidae	<i>Polymita</i> spp. (I)			Cuban landsnails
CNIDARIA (CORALS, FIRE CORALS, SEA ANEMONES)				
ANTHOZOA				Corals, sea anemones
ANTIPATHARIA		ANTIPATHARIA spp. (II)		Black corals

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
GORGONACEAE Coralliidae			<i>Corallium elatius</i> (III China) <i>Corallium japonicum</i> (III China) <i>Corallium konjoi</i> (III China) <i>Corallium secundum</i> (III China)	Red and pink corals
HELIOPORACEA Helioporidae		Helioporidae spp. (II) (Includes only the species <i>Heliopora coerulea</i>) (*)		Blue coral Blue coral
SCLERACTINIA		SCLERACTINIA spp. (II) (*)		Stony corals
STOLONIFERA Tubiporidae		Tubiporidae spp. (II) (*)		Organpipe corals Organpipe corals
HYDROZOA				Sea ferns, fire corals, stinging medusas
MILLEPORINA Milleporidae		Milleporidae spp. (II) (*)		Wello fire corals Wello fire corals
STYLASTERINA Stylasteridae		Stylasteridae spp. (II) (*)		Lace corals Lace corals
FLORA				
AGAVACEAE	<i>Agave parviflora</i> (I)	<i>Agave victoriae-reginae</i> (II) #4		Agaves Santa Cruz striped agave Queen Victoria agave

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
		<i>Nolina interrata</i> (II) <i>Yucca queretaroensis</i> (II)		Dehesa bear-grass Queretaro yucca
AMARYLLIDACEAE		<i>Galanthus</i> spp. (II) #4 <i>Sternbergia</i> spp. (II) #4		Amaryllids Snowdrops Sternbergias
ANACARDIACEAE		<i>Operculicarya decaryi</i> (II) <i>Operculicarya hyphaenoides</i> (II) <i>Operculicarya pachypus</i> (II)		Jabihy Jabihy Tabily
APOCYNACEAE	<i>Pachypodium ambongense</i> (I) <i>Pachypodium baronii</i> (I) <i>Pachypodium decaryi</i> (I)	<i>Hoodia</i> spp. (II) #9 <i>Pachypodium</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A) #4 <i>Rauwolfia serpentina</i> (II) #2		Hoodia Elephant trunks Snake-root devil-pepper
ARALIACEAE		<i>Panax ginseng</i> (II) (Only the population of the Russian Federation; no other population is included in the Annexes to this Regulation) #3 <i>Panax quinquefolius</i> (II) #3		Aralias Asian ginseng American ginseng
ARAUCARIACEAE	<i>Araucaria araucana</i> (I)			Araucarias Monkey-puzzle tree

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
ASPARAGACEAE		<i>Beaucarnea</i> spp. (II)		Ponytail palm
BERBERIDACEAE		<i>Podophyllum hexandrum</i> (II) #2		Barberries Himalayan may-apple
BROMELIACEAE		<i>Tillandsia harrisii</i> (II) #4 <i>Tillandsia kammii</i> (II) #4 <i>Tillandsia xerographica</i> (II) ⁽⁵⁾ #4		Air plants, bromelias Harris' tillandsia Kamm's tillandsia Xerographic tillandsia
CACTACEAE	<i>Ariocarpus</i> spp. (I) <i>Astrophytum asterias</i> (I) <i>Aztekium ritteri</i> (I) <i>Coryphantha werdermannii</i> (I) <i>Discocactus</i> spp. (I) <i>Echinocereus ferrerianus</i> ssp. <i>lindsayorum</i> (I) <i>Echinocereus schmollii</i> (I) <i>Escobaria minima</i> (I) <i>Escobaria sneedii</i> (I) <i>Mammillaria pectinifera</i> (I) (includes ssp. <i>solisioides</i>) <i>Melocactus conoideus</i> (I)	CACTACEAE spp. (II) (Except for the species included in Annex A and <i>Pereskia</i> spp., <i>Pereskiaopsis</i> spp. and <i>Quibentia</i> spp.) ⁽⁶⁾ #4		Cacti Cacti Living rock cacti Star cactus Aztec cactus Jobali pincushion cactus Discocacti Lindsay's hedgehog cacti Lamb's-tail cactus Nelle's cactus Sneed's pincushion cactus Conchilique Conelike Turk's-cap cactus

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Melocactus deinacanthus</i> (I)			Wonderfully-bristled Turk's cap cactus
	<i>Melocactus glaucescens</i> (I)			Woolly waxy-stemmed Turk's-cap cactus
	<i>Melocactus paucispinus</i> (I)			Few-spined Turk's-cap cactus
	<i>Obregonia denegrii</i> (I)			Artichoke cactus
	<i>Pachycereus militaris</i> (I)			Grenadier's cap
	<i>Pediocactus bradyi</i> (I)			Brady's pincushion cactus
	<i>Pediocactus knowltonii</i> (I)			Knowlton's cactus
	<i>Pediocactus paradinei</i> (I)			Houserock valley cactus
	<i>Pediocactus peeblesianus</i> (I)			Peebles's Navajo cactus
	<i>Pediocactus sileri</i> (I)			Siler's pincushion cactus
	<i>Pelecyphora</i> spp. (I)			Pine cane cactus
	<i>Sclerocactus blainei</i> (I)			Blaine's fishhook cactus
	<i>Sclerocactus brevihamatus</i> ssp. <i>tobuschii</i> (I)			Tobusch fishhook cactus
	<i>Sclerocactus brevispinus</i> (I)			Pariette cactus
	<i>Sclerocactus cloverae</i> (I)			New Mexico fishhook cactus
	<i>Sclerocactus erectocentrus</i> (I)			Needle-spined pineapple cactus
	<i>Sclerocactus glaucus</i> (I)			Colorado hookless cactus
	<i>Sclerocactus mariposensis</i> (I)			Mariposa cactus
	<i>Sclerocactus mesae-verdae</i> (I)			Mesa Verde cactus
	<i>Sclerocactus nyensis</i> (I)			Tonopah fishhook cactus
	<i>Sclerocactus papyracanthus</i> (I)			Gramma-grass cactus
	<i>Sclerocactus pubispinus</i> (I)			Great-Basin fishhook cactus
	<i>Sclerocactus sileri</i> (I)			Siler's fishhook cactus
	<i>Sclerocactus wetlandicus</i> (I)			Unita Basin hookless cactus

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Sclerocactus wrightiae</i> (I) <i>Strombocactus</i> spp. (I) <i>Turbincarpus</i> spp. (I) <i>Uebelmannia</i> spp. (I)			Wright's fishhook cactus Peyote Turbincarps Uebelmann cacti
CARYOCARACEAE		<i>Caryocar costaricense</i> (II) #4		Ajos Ajillo
COMPOSITAE (ASTERACEAE)	<i>Saussurea costus</i> (I) (also known as <i>S. lappa</i> , <i>Aucklandia lappa</i> or <i>A. costus</i>)			Asters, daisies, costus Costus
CUCURBITACEAE		<i>Zygosicyos pubescens</i> (II) (also known as <i>Xerosicyos pubescens</i>) <i>Zygosicyos tripartitus</i> (II)		Tobory Betoboky
CUPRESSACEAE	<i>Fitzroya cupressoides</i> (I) <i>Pilgerodendron uwiferum</i> (I)	<i>Widdringtonia whytei</i> (II)		Cypresses Alerce Pilgerodendron Mulanje cedar
CYATHEACEAE		<i>Cyathea</i> spp. (II) #4		Tree ferns Tree ferns
CYCADACEAE	<i>Cycas beddomei</i> (I)	CYCADACEAE spp. (II) (Except for the species included in Annex A) #4		Cycads Cycads Beddome's cycad

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
DICKSONIACEAE		<p><i>Cibotium barometz</i> (II) #4</p> <p><i>Dicksonia</i> spp. (II) (Only the populations of the Americas; no other populations are included in the Annexes to this Regulation. This includes the synonyms <i>Dicksonia berteriana</i>, <i>D. externa</i>, <i>D. sellowiana</i> and <i>D. stuebelii</i>) #4</p>		<p>Tree ferns</p> <p>Tree ferns</p>
DIDIEREACEAE		DIDIEREACEAE spp. (II) #4		<p>Didiereas</p> <p>Alluaudias, didiereas</p>
DIOSCOREACEAE		<i>Dioscorea deltoidea</i> (II) #4		<p>Yams</p> <p>Elephant's foot</p>
DROSERACEAE		<i>Dionaea muscipula</i> (II) #4		<p>Sundews</p> <p>Venus fly-trap</p>
EBENACEAE		<i>Diospyros</i> spp. (II) (Only the populations of Madagascar; no other population is included in the Annexes to this Regulation) #5		Ebonies
EUPHORBIACEAE		<p><i>Euphorbia</i> spp. (II) #4</p> <p>(Succulent species only except for:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) <i>Euphorbia misera</i>; (2) artificially propagated specimens of cultivars of <i>Euphorbia trigona</i>; (3) artificially propagated specimens of <i>Euphorbia lactea</i> grafted on artificially propagated root stock of <i>Euphorbia nerifolia</i>, when they are: <ul style="list-style-type: none"> – crested, or – fan-shaped, or – colour mutants; 		<p>Spurges</p> <p>Euphorbias</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Euphorbia ambovombensis</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia capsaintemariensis</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia cremersii</i> (I) (Includes the forma <i>viridifolia</i> and the var. <i>rakotozafyi</i>)</p> <p><i>Euphorbia cylindrifolia</i> (I) (Includes the ssp. <i>tuberifera</i>)</p> <p><i>Euphorbia decaryi</i> (I) (Includes the vars. <i>ampanihyensis</i>, <i>robinsonii</i> and <i>sprirosticha</i>)</p> <p><i>Euphorbia francoisii</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia handiensis</i> (II)</p> <p><i>Euphorbia lambii</i> (II)</p> <p><i>Euphorbia moratii</i> (I) (Includes the vars. <i>antsingiensis</i>, <i>bemarahensis</i> and <i>multiflora</i>)</p> <p><i>Euphorbia parvicyathophora</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia quartziticola</i> (I)</p> <p><i>Euphorbia stygiana</i> (II)</p> <p><i>Euphorbia tulearensis</i> (I)</p>	<p>(4) artificially propagated specimens of cultivars of <i>Euphorbia 'Mili'</i> when they are:</p> <ul style="list-style-type: none"> – readily recognisable as artificially propagated specimens, and – introduced into or (re-)exported from the Union in shipments of 100 or more plants; which are not subject to this Regulation, and <p>(5) the species included in Annex A)</p>		

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
FAGACEAE			<i>Quercus mongolica</i> (III Russian Federation) #5	Beeches, oaks Mongolian oak
FOUQUIERIACEAE	<i>Fouquieria fasciculata</i> (I) <i>Fouquieria purpusii</i> (I)	<i>Fouquieria columnaris</i> (II) #4		Ocotillos, boojums Boojum tree Arbol del barril
GNETACEAE			<i>Gnetum montanum</i> (III Nepal) #1	Joint firs
JUGLANDACEAE		<i>Oreomunnea pterocarpa</i> (II) #4		Walnuts, gavilan Gavilàn
LAURACEAE		<i>Aniba rosaeodora</i> (II) (also known as <i>A. duckei</i>) #12		Brazilian rosewood
LEGUMINOSAE (FABACEAE)	<i>Dalbergia nigra</i> (I)	<i>Dalbergia</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A) #15 <i>Guibourtia demeusei</i> (II) #15 <i>Guibourtia pellegriniana</i> (II) #15 <i>Guibourtia tessmannii</i> (II) #15 <i>Paubrasilia echinata</i> (II) #10 <i>Pericopsis elata</i> (II) #17 <i>Platymiscium parviflorum</i> (II) #4	<i>Dipteryx panamensis</i> (III Costa Rica/Nicaragua)	Legumes Brazilian rosewood Almendro Red bubinga Rose bubinga, kevazingo Rose bubinga, kevazingo Brazil wood Afromosia Quira macawood

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
		<i>Pterocarpus erinaceus</i> (II) <i>Pterocarpus santalinus</i> (II) #7 <i>Pterocarpus tinctorius</i> (II) #6 <i>Senna meridionalis</i> (II)		African rosewood, Senegalese rosewood, kosso Red sandalwood African padauk Taraby
LILIACEAE		<i>Aloe</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A and <i>Aloe vera</i> , also known as <i>Aloe barbadensis</i> , which is not included in the Annexes) #4 <i>Aloe albida</i> (I) <i>Aloe albiflora</i> (I) <i>Aloe alfredii</i> (I) <i>Aloe bakeri</i> (I) <i>Aloe bellatula</i> (I) <i>Aloe calcairophila</i> (I) <i>Aloe compressa</i> (I) (Includes the vars. <i>paucituberculata</i> , <i>rugosquamosa</i> and <i>schistophila</i>) <i>Aloe delphinensis</i> (I) <i>Aloe descoingsii</i> (I) <i>Aloe fragilis</i> (I) <i>Aloe haworthioides</i> (I) (Includes the var. <i>aurantiaca</i>) <i>Aloe helenae</i> (I) <i>Aloe laeta</i> (I) (Includes the var. <i>maniaensis</i>) <i>Aloe parallelifolia</i> (I)		Lilies Aloes

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Aloe parvula</i> (I) <i>Aloe pillansii</i> (I) <i>Aloe polyphylla</i> (I) <i>Aloe rauhii</i> (I) <i>Aloe suzannae</i> (I) <i>Aloe versicolor</i> (I) <i>Aloe vossii</i> (I)			
MAGNOLIACEAE			<i>Magnolia liliifera</i> var. <i>obovata</i> (III Nepal) #1	Magnolias Safan
MALVACEAE		<i>Adansonia grandidieri</i> (II) #16		Grandidier's baobab
MELIACEAE		<i>Cedrela</i> spp. #6 (Populations of the Neotropics, this inclusion will enter into effect on 28 August 2020) <i>Swietenia humilis</i> (II) #4 <i>Swietenia macrophylla</i> (II) (Population of the Neotropics — includes Central and South America and the Caribbean) #6	<i>Cedrela fissilis</i> (III Bolivia, Brazil) #5 (until 27 August 2020) <i>Cedrela lilloi</i> (III Bolivia, Brazil) #5 (until 27 August 2020) <i>Cedrela odorata</i> (III Bolivia/Brazil. In addition, the following countries have listed their national populations: Colombia, Guatemala and Peru) #5 (until 27 August 2020)	Mahoganies, cedars Spanish cedar Honduras mahogany Big-leaf mahogany

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<p><i>Goodyera macrophylla</i> (II)</p> <p><i>Liparis loeselii</i> (II)</p> <p><i>Mexipedium xerophyticum</i> (I)</p> <p><i>Ophrys argolica</i> (II)</p> <p><i>Ophrys lunulata</i> (II)</p> <p><i>Orchis scopulorum</i> (II)</p> <p><i>Paphiopedilum</i> spp. (I)</p> <p><i>Peristeria elata</i> (I)</p> <p><i>Phragmipedium</i> spp. (I)</p> <p><i>Renanthera imschootiana</i> (I)</p> <p><i>Spiranthes aestivalis</i> (II)</p>			<p>Madeiran lady's-tresses</p> <p>Fen orchid</p> <p>Eyed bee orchid</p> <p>Crescent ophrys</p> <p>Madeiran orchid</p> <p>Asian slipper orchids</p> <p>Holy ghost orchid</p> <p>South American slipper orchids</p> <p>Red vanda</p> <p>Summer lady's-tresses</p>
OROBANCHACEAE		<i>Cistanche deserticola</i> (II) #4		<p>Broomrapes</p> <p>Desert cistanche</p>
PALMAE (ARECACEAE)	<i>Dypsis decipiens</i> (I)	<p><i>Beccariophoenix madagascariensis</i> (II) #4</p> <p><i>Dypsis decaryi</i> (II) #4</p> <p><i>Lemurophoenix halleuxii</i> (II)</p> <p><i>Marojejya darianii</i> (II)</p> <p><i>Ravenea louvelii</i> (II)</p> <p><i>Ravenea rivularis</i> (II)</p> <p><i>Satranala decussilvae</i> (II)</p> <p><i>Voanioala gerardii</i> (II)</p>	<i>Lodoicea maldivica</i> (III Seychelles) #13	<p>Palms</p> <p>Manarano</p> <p>Triangle palm</p> <p>Butterfly palm</p> <p>Hovitra varimena</p> <p>Coco de Mer</p> <p>Ravimbe</p> <p>Lakamarefo</p> <p>Gora</p> <p>Satranabe</p> <p>Voanioala</p>

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
PAPAVERACEAE			<i>Meconopsis regia</i> (III Nepal) #1	Poppies Himalayan poppy
PASSIFLORACEAE		<i>Adenia firingalavensis</i> (II) <i>Adenia olaboensis</i> (II) <i>Adenia subsessilifolia</i> (II)		Bottle liana Vahisasety Katakata
PEDALIACEAE		<i>Uncarina grandidieri</i> (II) <i>Uncarina stellulifera</i> (II)		Pedaliium family Uncarina Uncarina
PINACEAE	<i>Abies guatemalensis</i> (I)		<i>Pinus koraiensis</i> (III Russian Federation) #5	Pine family Guatemalan fir
PODOCARPACEAE	<i>Podocarpus parlatoresi</i> (I)		<i>Podocarpus neriifolius</i> (III Nepal) #1	Podocarps Yellow wood Parlatore's podocarp
PORTULACACEAE		<i>Anacampseros</i> spp. (II) #4 <i>Avonia</i> spp. (II) #4 <i>Lewisia serrata</i> (II) #4		Portulacas, purslanes Purslanes Saw-toothed lewisia
PRIMULACEAE		<i>Cyclamen</i> spp. (II) (*) #4		Primulas, cyclamens Cyclamens
RANUNCULACEAE		<i>Adonis vernalis</i> (II) #2 <i>Hydrastis canadensis</i> (II) #8		Buttercups Yellow adonis Golden seal

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
ROSACEAE		<i>Prunus africana</i> (II) #4		Roses, cherries African cherry
RUBIACEAE	<i>Balmea stormiae</i> (I)			Ayugue Ayugue
SANTALACEAE		<i>Osyris lanceolata</i> (II) (Only the populations of Burundi, Ethiopia, Kenya, Rwanda, Uganda and the United Republic of Tanzania; no other population is included in the Annexes) #2		East African sandalwood
SARRACENIACEAE	<i>Sarracenia oreophila</i> (I) <i>Sarracenia rubra</i> ssp. <i>alabamensis</i> (I) <i>Sarracenia rubra</i> ssp. <i>jonesii</i> (I)	<i>Sarracenia</i> spp. (II) (Except for the species included in Annex A) #4		Pitcher plants (new world) Pitcher plants Green pitcher plant Alabama canebrake pitcher plant Mountain sweet pitcher plant
SCROPHULARIACEAE		<i>Picrorhiza kurrooa</i> (II) (excludes <i>Picrorhiza scrophulariiflora</i>) #2		Figworts Indian gentian
STANGERIACEAE	<i>Stangeria eriopus</i> (I)	<i>Bowenia</i> spp. (II) #4		Stangerias (cycads) Cycads Stangeria
TAXACEAE		<i>Taxus chinensis</i> and infraspecific taxa of this species (II) #2 <i>Taxus cuspidata</i> and infraspecific taxa of this species (II) ^(1°) #2		Yews Chinese yew Japanese yew

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
		<i>Taxus fuana</i> and infraspecific taxa of this species (II) #2 <i>Taxus sumatrana</i> and infraspecific taxa of this species (II) #2 <i>Taxus wallichiana</i> (II) #2		Tibetan yew Sumatran yew Himalayan yew
THYMELAEACEAE (AQUILARIACEAE)		<i>Aquilaria</i> spp. (II) #14 <i>Gonystylus</i> spp. (II) #4 <i>Gyrinops</i> spp. (II) #14		Agarwood, ramin Agarwood Ramin Agarwood
TROCHODENDRACEAE (TETRACENTRACEAE)			<i>Tetracentron sinense</i> (III Nepal) #1	Tetracentrons
VALERIANACEAE		<i>Nardostachys grandiflora</i> (II) #2		Valerians
VITACEAE		<i>Cyphostemma elephantopus</i> (II) <i>Cyphostemma laza</i> (II) <i>Cyphostemma montagnacii</i> (II)		Lazampasika Laza Lazambohitra
WELWITSCHIACEAE		<i>Welwitschia mirabilis</i> (II) #4		Welwitschias Welwitschia
ZAMIACEAE	<i>Ceratozamia</i> spp. (I) <i>Encephalartos</i> spp. (I)	ZAMIACEAE spp. (II) (Except for the species included in Annex A) #4		Cycads Cycads Horncones Bread palms

	Annex A	Annex B	Annex C	Common name
	<i>Microcycas calocoma</i> (I) <i>Zamia restrepoi</i> (I)			Palm corcho
ZINGIBERACEAE		<i>Hedychium philippinense</i> (II) #4 <i>Siphonochilus aethiopicus</i> (II) (Populations of Mozambique, Eswatini, South Africa and Zimbabwe)		Ginger lilies Philippine garland-flower Natal ginger
ZYGOPHYLLACEAE		<i>Bulnesia sarmientoi</i> (II) #11 <i>Guaiacum</i> spp. (II) #2		Lignum-vitae Holy wood Lignum-vitae

(*) This taxon is referred to as *Ovis ammon* in Annex XIII to Commission Regulation (EC) No 865/2006.

(1) For the exclusive purpose of allowing international trade in fibre from vicuñas (*Vicugna vicugna*) and their derivative products, only if the fibre comes from the shearing of live vicuñas. Trade in products derived from the fibre may only take place in accordance with the following provisions:

(a) Any person or entity processing vicuña fibre to manufacture cloth and garments must request authorization from the relevant authorities of the country of origin [Countries of origin: The countries where the species occurs, that is, Argentina, Bolivia, Chile, Ecuador and Peru] to use the “vicuña country of origin” wording, mark or logo adopted by the range States of the species that are signatories to the Convention for the Conservation and Management of the Vicuña.

(b) Marketed cloth or garments must be marked or identified in accordance with the following provisions:

(i) For international trade in cloth made from live-sheared vicuña fibre, whether the cloth was produced within or outside of the range States of the species, the wording, mark or logo must be used so that the country of origin can be identified. The VICUÑA [COUNTRY OF ORIGIN] wording, mark or logo has the format as detailed below:

This wording, mark or logo must appear on the reverse side of the cloth. In addition, the selvages of the cloth must bear the words VICUÑA [COUNTRY OF ORIGIN].

(ii) For international trade in garments made from live-sheared vicuña fibre, whether the garments were produced within or outside of the range States of the species, the wording, mark or logo indicated in paragraph b) i) must be used. This wording, mark or logo must appear on a label in the garment itself. If the garments are produced outside of the country of origin, the name of the country where the garment was produced should also be indicated, in addition to the wording, mark or logo referred to in paragraph b) i).

(c) For international trade in handicraft products made from live-sheared vicuña fibre produced within the range States of the species, the VICUÑA [COUNTRY OF ORIGIN] - ARTESANÍA wording, mark or logo must be used as detailed below:

(d) If live-sheared vicuña fibre from various countries of origin is used for the production of cloth and garments, the wording, mark or logo of each of the countries of origin of the fibre must be indicated, as detailed in paragraphs b) i) and ii).

(e) All other specimens shall be deemed to be specimens of species listed in Appendix I and the trade in them shall be regulated accordingly.

(²) All species are listed in Appendix II to the Convention except *Balaena mysticetus*, *Eubalaena* spp., *Balaenoptera acutorostrata* (except population of West Greenland), *Balaenoptera bonaerensis*, *Balaenoptera borealis*, *Balaenoptera edeni*, *Balaenoptera musculus*, *Balaenoptera omurai*, *Balaenoptera physalus*, *Megaptera novaeangliae*, *Orcaella brevirostris*, *Orcaella heinsohni*, *Sotalia* spp., *Sousa* spp., *Eschrichtius robustus*, *Lipotes vexillifer*, *Caperea marginata*, *Neophocaena asiaorientalis*, *Neophocaena phocaenoides*, *Phocoena sinus*, *Physeter macrocephalus*, *Platanista* spp., *Berardius* spp., *Hyperoodon* spp., which are listed in Appendix I. Specimens of the species listed in Appendix II to the Convention, including products and derivatives other than meat products for commercial purposes, taken by the people of Greenland under licence granted by the competent authority concerned, shall be treated as belonging to Annex B. A zero annual export quota is established for live specimens from the Black Sea population of *Tursiops truncatus* removed from the wild and traded for primarily commercial purposes.

(³) Populations of Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe (listed in Annex B):

For the exclusive purpose of allowing: (a) trade in hunting trophies for non-commercial purposes; (b) trade in live animals to appropriate and acceptable destinations as defined in Resolution Conf. 11.20 (Rev. CoP18) for Botswana and Zimbabwe and for *in situ* conservation programmes for Namibia and South Africa; (c) trade in hides; (d) trade in hair; (e) trade in leather goods for commercial or non-commercial purposes for Botswana, Namibia and South Africa and for non-commercial purposes for Zimbabwe; (f) trade in individually marked and certified Ekipas incorporated in finished jewellery for non-commercial purposes for Namibia and ivory carvings for non-commercial purposes for Zimbabwe; (g) trade in registered raw ivory (for Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe whole tusks and pieces) subject to the following: (i) only registered government-owned stocks, originating in the State (excluding seized ivory and ivory of unknown origin); (ii) only to trading partners that have been verified by the Secretariat, in consultation with the Standing Committee, to have sufficient national legislation and domestic trade controls to ensure that the imported ivory will not be re-exported and will be managed in accordance with all requirements of Resolution Conf. 10.10 (Rev. CoP18) concerning domestic manufacturing and trade; (iii) not before the Secretariat has verified the prospective importing countries and the registered government-owned stocks; (iv) raw ivory pursuant to the conditional sale of registered government-owned ivory stocks agreed at CoP12 which are 20,000 kg (Botswana), 10,000 kg (Namibia) and 30,000 kg (South Africa); (v) in addition to the quantities agreed at CoP12, government-owned ivory from Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe registered by 31 January 2007 and verified by the Secretariat may be traded and despatched, with the ivory in paragraph (g)(iv) above in a single sale per destination under strict supervision of the Secretariat; (vi) the proceeds of the trade are used exclusively for elephant conservation and community conservation and development programmes within or adjacent to the elephant range; and (vii) the additional quantities specified in paragraph (g)(v) above shall be traded only after the Standing Committee has agreed that the above conditions have been met; (h) no further proposals to allow trade in elephant ivory from populations already in Annex B shall be submitted to the Conference of the Parties for the period from CoP14 and ending nine years from the date of the single sale of ivory that is to take place in accordance with provisions in paragraphs (g)(i), (g)(ii), (g)(iii), (g)(vi), and (g)(vii). In addition, such further proposals shall be dealt with in accordance with Decisions 14.77 and 14.78 (Rev. CoP15). On a proposal from the Secretariat, the Standing Committee can decide to cause this trade to cease partially or completely in the event of non-compliance by exporting or importing countries, or in the case of proven detrimental impacts of the trade on other elephant populations. All other specimens shall be deemed to be specimens of species included in Annex A and the trade in them shall be regulated accordingly.

(⁴) The following are not subject to the provisions of this Regulation:

Fossils;

Coral sand, that is to say, material consisting entirely or in part of finely crushed fragments of dead coral no larger than 2 mm in diameter, not identifiable to the level of genus, and which may also contain, amongst other things, the remains of Foraminifera, mollusc and crustacean shell, and coralline algae;

Coral fragments (including gravel and rubble), that is to say, unconsolidated fragments of broken finger-like dead coral and other material between 2 and 30 mm measured in any direction, not identifiable to the level of genus.

(⁵) Trade of specimens with source code A is allowed only if specimens traded possess cataphylls.

(⁶) Artificially propagated specimens of the following hybrids and/or cultivars are not subject to the provisions of this Regulation:

Hatiora x graeseri

Schlumbergera x buckleyi

Schlumbergera russelliana x Schlumbergera truncata

Schlumbergera orsichiana x Schlumbergera truncata

Schlumbergera opuntioides x Schlumbergera truncata

Schlumbergera truncata (cultivars)

Cactaceae spp. colour mutants grafted on the following grafting stocks: *Harrisia 'Jusbertii'*, *Hylocereus trigonus* or *Hylocereus undatus*

Opuntia microdasys (cultivars)

(⁷) Artificially propagated hybrids of *Cymbidium*, *Dendrobium*, *Phalaenopsis* and *Vanda* are not subject to the provisions of this Regulation, when specimens are readily recognizable as artificially propagated and do not show any signs of having been collected in the wild such as mechanical damage or strong dehydration resulting from collection, irregular growth and heterogeneous size and shape within a taxon and shipment, algae or other epiphyllous organisms adhering to leaves, or damage by insects or other pests; and

(a) when shipped in non flowering state, the specimens must be traded in shipments consisting of individual containers (such as cartons, boxes, crates or individual shelves of CC-containers) each containing 20 or more plants of the same hybrid; the plants within each container must exhibit a high degree of uniformity and healthiness; and the shipment must be accompanied by documentation, such as an invoice, which clearly states the number of plants of each hybrid; or

(b) when shipped in flowering state, with at least one fully open flower per specimen, no minimum number of specimens per shipment is required but specimens must be professionally processed for commercial retail sale, e.g. labelled with printed labels or packaged with printed packages indicating the name of the hybrid and the country of final processing. This should be clearly visible and allow easy verification.

Plants not clearly qualifying for the exemption must be accompanied by appropriate CITES documents.

(⁸) Commission Regulation (EC) No 865/2006 of 4 May 2006 laying down detailed rules concerning the implementation of Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein (OJ L 166, 19.6.2006, p. 1).

(⁹) Artificially propagated specimens of cultivars of *Cyclamen persicum* are not subject to the provisions of this Regulation. However, the exemption does not apply to such specimens traded as dormant tubers.

(¹⁰) Artificially propagated hybrids and cultivars of *Taxus cuspidata*, live, in pots or other small containers, each consignment being accompanied by a label or document stating the name of the taxon or taxa and the text 'artificially propagated', are not subject to the provisions of this Regulation.

	Annex D	Common name
FAUNA		
CHORDATA (CHORDATES)		
MAMMALIA		Mammals
CARNIVORA		
Canidae		Dogs, foxes, wolves
	<i>Vulpes vulpes griffithi</i> (III India) §1	Red fox
	<i>Vulpes vulpes montana</i> (III India) §1	Red fox
	<i>Vulpes vulpes pusilla</i> (III India) §1	Red fox
Mustelidae		Badgers, martens, weasels etc.
	<i>Mustela altaica</i> (III India) §1	Mountain weasel
	<i>Mustela erminea ferghanae</i> (III India) §1	Stoat
	<i>Mustela kathiah</i> (III India) §1	Yellow-bellied weasel
	<i>Mustela sibirica</i> (III India) §1	Siberian weasel
DIPROTODONTIA		
Macropodidae		Kangaroos, wallabies
	<i>Dendrolagus dorianus</i>	Doria's tree-kangaroo
	<i>Dendrolagus goodfellowi</i>	Goodfellow's tree-kangaroo
	<i>Dendrolagus matschiei</i>	Huon tree-kangaroo
	<i>Dendrolagus pulcherrimus</i>	Golden-mantled tree-kangaroo
	<i>Dendrolagus stellarum</i>	Seri's tree-kangaroo
AVES		Birds
ANSERIFORMES		
Anatidae		Ducks, geese, swans
	<i>Anas melleri</i>	Meller's duck

	Annex D	Common name
COLUMBIFORMES		
Columbidae		Doves, pigeons
	<i>Columba oenops</i>	Peruvian pigeon
	<i>Didunculus strigirostris</i>	Tooth-billed pigeon
	<i>Ducula pickeringii</i>	Grey imperial-pigeon
	<i>Gallicolumba crinigera</i>	Mindanao bleeding-heart
	<i>Ptilinopus marchei</i>	Flame-breasted fruit-dove
	<i>Turacoena modesta</i>	Black cuckoo-dove
GALLIFORMES		
Cracidae		Chachalacas, curassows, guans
	<i>Crax alector</i>	Black curassow
	<i>Pauxi unicornis</i>	Horned curassow
	<i>Penelope pileata</i>	White-crested guan
Megapodiidae		Megapodes, scrubfowl
	<i>Eulipoa wallacei</i>	Moluccan scrubfowl
Phasianidae		Grouse, guineafowl, partridges, pheasants, tragopans
	<i>Arborophila gingica</i>	White-necklaced partridge
	<i>Lophura bulweri</i>	Bulwer's pheasant
	<i>Lophura diardi</i>	Siamese fireback
	<i>Lophura inornata</i>	Salvadori's pheasant
PASSERIFORMES		
Bombycillidae		Waxwings
	<i>Bombycilla japonica</i>	Japanese waxwing
Corvidae		Crows, magpies, jays
	<i>Cyanocorax caeruleus</i>	Azure jay
	<i>Cyanocorax dickeyi</i>	Tufted jay

	Annex D	Common name
Cotingidae	<i>Procnias nudicollis</i>	Cotingas Bare-throated bellbird
Emberizidae	<i>Dacnis nigripes</i> <i>Sporophila falcirostris</i> <i>Sporophila frontalis</i> <i>Sporophila hypochroma</i> <i>Sporophila palustris</i>	Cardinals, seedeaters, tanagers Black-legged dacnis Temminck's seedeater Buffy-throated seedeater Grey-and-chestnut seedeater Marsh seedeater
Estrildidae	<i>Amandava amandava</i> <i>Cryptospiza reichenovii</i> <i>Erythrura coloria</i> <i>Erythrura viridifacies</i> <i>Estrilda quartinia</i> (Frequently traded as <i>Estrilda melanotis</i>) <i>Hypargos niveoguttatus</i> <i>Lonchura griseicapilla</i> <i>Lonchura punctulata</i> <i>Lonchura stygia</i>	Mannikins, waxbills Red avadavat Red-faced crimson-wing Red-eared parrotfinch Green-faced parrotfinch Yellow-bellied waxbill Peters's twinspace Grey-headed silverbill Scaly-breasted munia Black munia
Fringillidae	<i>Carduelis ambigua</i> <i>Carduelis atrata</i> <i>Kozlowia roborowskii</i> <i>Pyrrhula erythaca</i> <i>Serinus canicollis</i> <i>Serinus citrinelloides hypostictus</i> (Frequently traded as <i>Serinus citrinelloides</i>)	Finches Black-headed greenfinch Black siskin Tibetan rosefinch Grey-headed bullfinch Cape canary East African citril

	Annex D	Common name
Icteridae	<i>Sturnella militaris</i>	New-world blackbirds Pampas meadowlark
Muscicapidae	<i>Cochoa azurea</i> <i>Cochoa purpurea</i> <i>Garrulax formosus</i> <i>Garrulax galbanus</i> <i>Garrulax milnei</i> <i>Niltava davidi</i> <i>Stachyris whiteheadi</i> <i>Swynnertonia swynnertoni</i> (Also referenced as <i>Pogonicichla swynnertoni</i>) <i>Turdus dissimilis</i>	Old-world flycatchers, thrushes Javan cochoa Purple cochoa Red-winged laughingthrush Yellow-throated laughingthrush Red-tailed laughing thrush Fujian niltava Chestnut-faced babbler Swynnerton's robin Black-breasted thrush
Pittidae	<i>Pitta nipalensis</i> <i>Pitta steerii</i>	Pittas Blue-naped pitta Azure-breasted pitta
Sittidae	<i>Sitta magna</i> <i>Sitta yunnanensis</i>	Nuthatches Giant nuthatch Yunnan nuthatch
Sturnidae	<i>Lamprotornis regius</i> <i>Mino dumontii</i> <i>Sturnus erythropygius</i>	Mynas, starlings Golden-breasted starling Yellow-faced myna White-headed starling

	Annex D	Common name
REPTILIA		Reptiles
SAURIA		
Agamidae	<i>Physignathus cocincinus</i>	Chinese water dragon
Gekkonidae	<i>Rhacodactylus auriculatus</i> <i>Rhacodactylus ciliatus</i> <i>Rhacodactylus leachianus</i> <i>Teratoscincus microlepis</i> <i>Teratoscincus scincus</i>	Geckos New Caledonia bumpy gecko Guichenot's giant gecko New Caledonia giant gecko Small-scaled wonder gecko Common wonder gecko
Gerrhosauridae	<i>Zonosaurus karsteni</i> <i>Zonosaurus quadrilineatus</i>	Spiny-tailed lizards Karsten's girdled lizard Four-lined girdled lizard
Scincidae	<i>Tribolonotus gracilis</i> <i>Tribolonotus novaeguineae</i>	Skinks Crocodile skink New Guinea helmet skink
SERPENTES		
Colubridae	<i>Elaphe carinata</i> §1 <i>Elaphe radiata</i> §1 <i>Elaphe taeniura</i> §1 <i>Enhydris bocourti</i> §1 <i>Homalopsis buccata</i> §1 <i>Langaha nasuta</i> <i>Leioheterodon madagascariensis</i> <i>Ptyas korros</i> §1 <i>Rhabdophis subminiatus</i> §1	Typical snakes, water snakes, whip snakes Taiwan stink snake Radiated rat snake Taiwan beauty snake Bocourt's water snake Masked water snake Northern leafnose snake Madagascar menarana snake Indochinese rat snake Redneck keelback

	Annex D	Common name
Hydrophiidae	<i>Lapemis curtus</i> (Includes <i>Lapemis hardwickii</i>) §1	Sea snakes Shaw's sea snake
Viperidae	<i>Calloselasma rhodostoma</i> §1	Vipers Malayan pit viper
AMPHIBIA		
ANURA		Frogs and toads
Dicroglossidae	<i>Limnonectes macrodon</i>	Frogs Fanged River Frog or Javan Giant Frog
Hylidae	<i>Phyllomedusa sauvagii</i>	Tree frogs Waxy monkey tree frog
Leptodactylidae	<i>Leptodactylus laticeps</i>	Neotropical frogs Red spotted burrow frog
Ranidae	<i>Pelophylax shqiperica</i>	Frogs Albanian pool frog
CAUDATA		
Hynobiidae	<i>Ranodon sibiricus</i>	Asiatic salamanders Semirechensk salamander/Central Asian salamander/Siberian salamander
Plethodontidae	<i>Bolitoglossa dofleini</i>	Lungless salamanders Giant palm salamander
Salamandridae	<i>Cynops ensicauda</i> <i>Echinotriton andersoni</i> <i>Laotriton laoensis</i> <i>Liangshantriton taliangensis</i>	Newts and salamanders Sword-tailed newt Anderson's salamander Paddletail newt

	Annex D	Common name
ACTINOPTERYGII		Fish
PERCIFORMES		
Apogonidae	<i>Pterapogon kauderni</i>	Banggai cardinalfish
ARTHROPODA (ARTHROPODS)		
INSECTA		Insects
LEPIDOPTERA		Butterflies
Papilionidae	<i>Baronia brevicornis</i>	Birdwing and swallow-tail butterflies
	<i>Papilio grose-smithi</i>	Short-horned baronia
	<i>Papilio maraho</i>	Broad-tailed swallowtail
MOLLUSCA (MOLLUSCS)		
GASTROPODA		
Haliotidae	<i>Haliotis midae</i>	Midas ear abalone
FLORA		
AGAVACEAE	<i>Calibanus hookeri</i>	Agaves
	<i>Dasyllirion longissimum</i>	Beargrass
ARACEAE	<i>Arisaema dracontium</i>	Arums
	<i>Arisaema erubescens</i>	Green dragon
	<i>Arisaema galeatum</i>	
	<i>Arisaema nepenthoides</i>	
	<i>Arisaema sikokianum</i>	
	<i>Arisaema thunbergii</i> var. <i>urashima</i>	

	Annex D	Common name
	<i>Arisaema tortuosum</i> <i>Biarum davisii</i> ssp. <i>marmarisense</i> <i>Biarum ditschianum</i>	
COMPOSITAE (ASTERACEAE)	<i>Arnica montana</i> §3 <i>Othonna cacalioides</i> <i>Othonna clavifolia</i> <i>Othonna hallii</i> <i>Othonna herrei</i> <i>Othonna lepidocaulis</i> <i>Othonna retrorsa</i>	Asters, daisies, costus Mountain tobacco
ERICACEAE	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> §3	Heathers, rhododendrons Bearberry
GENTIANACEAE	<i>Gentiana lutea</i> §3	Gentians Great yellow gentian
LILIACEAE	<i>Trillium pusillum</i> <i>Trillium rugelii</i> <i>Trillium sessile</i>	Wakerobins Dwarf wakerobin Ill-scented wakerobin Sessile-flowered wakerobin wood-lily
LYCOPODIACEAE	<i>Lycopodium clavatum</i> §3	Clubmosses Staghorn clubmoss
MELIACEAE	<i>Cedrela montana</i> §4 (until 27 August 2020) <i>Cedrela oaxacensis</i> §4 (until 27 August 2020) <i>Cedrela salvadorensis</i> §4 (until 27 August 2020) <i>Cedrela tonduzii</i> §4 (until 27 August 2020)	Mahoganies, cedars

	Annex D	Common name
MENYANTHACEAE	<i>Menyanthes trifoliata</i> §3	Bogbeans Bogbean
PARMELIACEAE	<i>Cetraria islandica</i> §3	Parmelioid lichens Icelandic moss
PASSIFLORACEAE	<i>Adenia glauca</i> <i>Adenia pechuelli</i>	Desert roses Desert rose Desert rose
PEDALIACEAE	<i>Harpagophytum</i> spp. §3	Sesame, devil's claw Devil's claw
PORTULACACEAE	<i>Ceraria carrissoana</i> <i>Ceraria fruticulosa</i>	Portulas, purslanes
SELAGINELLACEAE	<i>Selaginella lepidophylla</i>	Clubmosses, spikemosses Rose of Jericho

A BIZOTTSÁG (EU) 2019/2118 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2019. december 10.)

a Kínai Népköztársaságból származó közúti acélkerekek behozatalára vonatkozó ideiglenes dömpingellenes vám kivetéséről szóló (EU) 2019/1693 végrehajtási rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Unióban tagsággal nem rendelkező országokból érkező dömpingelt behozattal szembeni védelemről szóló, 2016. június 8-i (EU) 2016/1036 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 7. cikkére,

a tagállamokkal való konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Kínai Népköztársaságból származó közúti acélkerekek behozatalára vonatkozó ideiglenes dömpingellenes vám kivetéséről szóló (EU) 2019/1693 bizottsági végrehajtási rendeletet ⁽²⁾ 2019. október 10-én hirdették ki.
- (2) A kihirdetett rendelet I. mellékletéből hiányoztak a TARIC-kiegészítő kódok. Ezért az I. mellékletet módosítani kell a hiányzó TARIC-kiegészítő kódok hozzáadása érdekében,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az I. mellékletben szereplő táblázat helyébe a következő szöveg lép:

„Név	TARIC-kiegészítő kód
Dongfeng Automobile Chassis System Co., Ltd (más néven: Dongfeng Automotive Wheel Co., Ltd)	C511
Hangzhou Forlong Impex Co., Ltd	C512
Hangzhou Xingjie Auto Parts Manufacturing Co., Ltd	C513
Jiaying Henko Auto Spare Parts Co., Ltd	C514
Jining Junda Machinery Manufacturing Co., Ltd	C515
Nantong Tuenz Corporate Co., Ltd	C516
Ningbo Luxiang Autoparts Manufacturing Co., Ltd	C517
Shandong Zhengshang Wheel Technology Co., Ltd	C518
Shandong Zhengyu Wheel Group Co., Ltd	C519
Xiamen Sunrise Group Co., Ltd	C520
Yantai Leeway Electromechanical Equipment Co., Ltd	C521
Yongkang Yuefei Wheel Co., Ltd	C522
Zhejiang Jingu Co., Ltd	C523
Zhejiang Fengchi Mechanical Co., Ltd	C524
Zhengxing Wheel Group Co., Ltd	C525
Zhenjiang R&D Auto Parts Co., Ltd	C526"

⁽¹⁾ HL L 176., 2016.6.30., 21. o.

⁽²⁾ HL L 259., 2019.10.10., 15. o.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2019. december 10-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

HATÁROZATOK

A TANÁCS (EU) 2019/2119 HATÁROZATA

(2019. november 21.)

a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett elfogadásával kapcsolatban az Európai Unió nevében képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A higanyról szóló Minamata egyezményt ⁽¹⁾ (a továbbiakban: az egyezmény) az Unió az (EU) 2017/939 tanácsi határozattal ⁽²⁾ kötötte meg, és az 2017. augusztus 16-án lépett hatályba.
- (2) Az egyezmény részes feleinek konferenciája által az első ülésén elfogadott, eljárási szabályokról szóló MC-1/1 határozat értelmében a feleknek mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy konszenzussal megállapodásra jussanak valamennyi érdemi kérdésben.
- (3) Az egyezmény részes felei konferenciájának 2019. november 25–29-i harmadik ülésén (COP3) a tervek szerint határozatot (a továbbiakban: a javasolt határozat) fogadnak el az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékekről, amelyek ebből következően meghatározzák az egyezmény 11. cikkének (Higanytartalmú hulladékok) alkalmazási körét. Az egyezmény 11. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó higanytartalmú hulladékokat az egyezmény 11. cikkének (3) bekezdése értelmében környezetkímélő módon kell kezelni. Az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdése szerint – többek között a higanyval vagy higanyvegyületekkel szennyezett hulladékok tekintetében – meghatározandó küszöbértékeket olyan szinten kell megállapítani, amely biztosítja, hogy az emberi egészségre vagy a környezetre veszélyt jelentő valamennyi ilyen hulladék kezelése környezetkímélő módon történjen.
- (4) Tekintettel arra, hogy elfogadása esetén a javasolt határozat joghatással fog bírni, mivel az egyezmény részes feleinek intézkedéseket kell hozniuk az egyezmény nemzeti vagy regionális, vagy mindkét szinten történő végrehajtása érdekében, célszerű meghatározni a COP3-on az Unió nevében képviselendő álláspontot.
- (5) Az Unió jelentős mértékben hozzájárult az egyezmény hulladékokra vonatkozó rendelkezéseinek kidolgozásához, valamint az egyezmény részes felei konferenciájának második ülésén elfogadott MC-2/2 határozattal megkezdett ülésközi szakértői munkához, amely a javasolt határozathoz vezetett.
- (6) Az uniós vívmányok már jelenleg is előírják, hogy az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett valamennyi higanytartalmú hulladékot annak higanytartalmától függetlenül, az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül kell kezelni.
- (7) Az Unió csak a COP3 által hozott olyan határozat elfogadását támogathatja, amely összhangban áll az uniós vívmányokkal,

⁽¹⁾ HL L 142., 2017.6.2., 6. o.

⁽²⁾ A Tanács (EU) 2017/939 határozata (2017. május 11.) a higanyról szóló Minamata Egyezménynek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 142., 2017.6.2., 4. o.).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén (COP 3) az Unió nevében képviselendő álláspont az, hogy támogatni kell a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló, az uniós vívmányokkal összhangban álló határozat elfogadását.

2. cikk

Az Unió képviselői a COP 3 fejleményei fényében a Tanács keretében való további határozathozatal nélkül, a tagállamokkal a helyszíni koordinációs megbeszélések keretében folytatott konzultáció alapján, az uniós vívmányokkal összhangban álló módon pontosíthatják az 1. cikkben említett álláspontot.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2019. november 21-én.

a Tanács részéről
az elnök
H. KOSONEN

A BIZOTTSÁG (EU) 2019/2120 HATÁROZATA**(2019. június 24.)****a Belgium által a JCDecaux Belgium Publicité javára végrehajtott SA.33078 (2015/C) (ex 2015/NN) számú állami támogatásról***(az értesítés a C(2019) 4466. számú dokumentummal történt)***(Csak a francia és a holland nyelvű szöveg hiteles)****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felszólította az érdekelteket, hogy nyújtsák be észrevételeiket az említett rendelkezéseknek megfelelően ⁽¹⁾, és ezen észrevételek figyelembevételével,

mivel:

1. ELJÁRÁS

- (1) A Clear Channel Belgium (a továbbiakban: CCB) 2011. április 19-én kelt és 2011. április 26-án iktatott levelében panaszt nyújtott be a Bizottsághoz a belga állam ellen a versenytársa, a JCDecaux Street Furniture Belgium (a továbbiakban: JCD) – régi nevén JCDecaux Belgium Publicité SA – javára feltételezeten odaítélt jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatást illetően.
- (2) 2013. május 29-én a Bizottsághoz másodízben is panasz érkezett a JCD számára feltételezeten odaítélt jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatásra vonatkozóan. A panasztevő (a továbbiakban: második panaszos) kérte, hogy személyazonosságát bizalmasan kezeljék.
- (3) A Bizottság 2015. március 24-én kelt levelével értesítette Belgiumot, hogy a fent említett feltételezett támogatási intézkedésekkel kapcsolatosan az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott.
- (4) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) 2015. június 19-én tették közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában ⁽²⁾. A Bizottság felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére a szóban forgó feltételezett állami támogatási intézkedésekkel kapcsolatban.
- (5) Belgium észrevételeit 2015. július 21-én nyújtotta be. A Bizottság a CCB írásos észrevételeit 2015. július 16-án, a személyazonosságának bizalmas kezelését kérő második panaszos és a JCD írásos észrevételeit pedig 2015. július 17-én kapta meg. A Bizottság 2015. július 24-én és augusztus 13-án kelt levelében továbbította az érintett felek észrevételeit az eljárás megindításáról szóló, 2015. augusztus 13-i határozatról. Belgium a fenti észrevételekhez fűzött megjegyzéseit 2015. október 2-i levelében juttatta el a Bizottsághoz.
- (6) A belga hatóságokkal, a JCD-vel és a CCB-vel további megbeszélésekre és eszmecsereire is sor került. E tekintetben a Bizottság 2016. április 15-én tájékoztatási felkérést küldött Belgiumnak és az érintett feleknek. Belgium a tájékoztatási felkérésre 2016. június 20-án válaszolt, és utólagos észrevételeit 2017. január 26-án, 2017. február 20-án, 2017. március 20-án és 2019. január 23-án küldte el.
- (7) A CCB utólagos észrevételeit 2015. december 1-jén, 2016. május 23-án, 2016. szeptember 20-án és 2017. március 24-én továbbította. A JCD utólagos észrevételeit 2015. október 12-én, 2016. március 29-én, 2016. július 15-én és 2017. május 16-án továbbította.

⁽¹⁾ HL C 203., 2015.6.19., 12 o.

⁽²⁾ Ugyanott.

- (8) A CCB által az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozattal kapcsolatos, 2015. július 16-án benyújtott észrevételek egy további panaszt is tartalmaztak a JCD ellen.

2. PANASZOK LEÍRÁSA

2.1. A CCB mint panaszos és a JCD mint a támogatások feltételezett kedvezményezettje

- (9) A CCB és a JCD a belga köztéri hirdetési piac legjelentősebb szereplői közé tartoznak. Mindkét társaság valamely, a nagy és kis méretű köztéri hirdetések ágazatában tevékenykedő nemzetközi csoport tagja.
- (10) A CCB a CC MEDIA Holding nemzetközi csoport leányvállalata; az egyesült államokbeli székhellyel rendelkező csoport, amely a Clear Channel Communication Inc. multinacionális vállalat tulajdonosa, 28 országban van jelen Európában, Ázsia csendes-óceáni térségében és Latin-Amerikában. Belgiumban a CCB több ezer kis és nagy méretű hirdetési felületet forgalmaz; továbbá utcabútorok és önkiszolgáló rendszerű kerékpárkölcsonzók rendelkezésre bocsátásával és kezelésével kapcsolatos tevékenységeket végez.
- (11) A JCD a JCDecaux SA francia jog hatálya alá tartozó társaság belga leányvállalata, amely globális szereplőként van jelen a köztéri hirdetési szektorban, valamint az utcabútorok rendelkezésre bocsátásának, kihelyezésének és karbantartásának, illetve az önkiszolgáló rendszerű kerékpárkölcsonzók rendelkezésre bocsátásának és kezelésének piacán.
- (12) A CCB által tett panasz, amely e határozat (*) tárgyát képezi, az alább ismertetett két részre tagolódik. A második panaszos által benyújtott panasz csak a második részre vonatkozik.

2.2. Az 1984. évi szerződés szerinti hirdetési felületekről szóló rész

2.2.1. Háttér

- (13) Brüsszel város (*) és a JCD között 1984-ben és 1999-ben két szerződés jött létre hirdetési felületek Brüsszel városban történő felállítására. A két szerződés értelmében a város az utcabútorok kihelyezését hirdetési felületekkel ellentételezi, melyek megközelítőleg 2 m² nagyságú, hirdetésmegjelenítésre alkalmas hordozófelületek (egy vagy két reklámfelületi oldallal, a minden oldalon továbbítóberendezéssel ellátott hirdetési felületek esetében pedig akár hat oldallal). Belgiumban a kisformátumú hirdetésmegjelenítés sajátossága, hogy a kis méretű táblákat általában utcabútorokba integrálják.
- (14) A panasz tárgyát képező két szerződés eltérő jellemzőkkel bír; a különbségeket az alábbiakban ismertetjük.
- (15) Az 1984-ben 15 éves időtartamra kötött szerződés (a továbbiakban: az 1984. évi szerződés) értelmében a JCD hirdetési céllal buszmegállókban utasvárókat („abribus”), valamint utcabútorokat („mupi”) állíthatott fel és hasznosíthatott (a két reklámfelületi oldalból az egyik Brüsszel város számára volt fenntartva, míg a másikat a JCD használhatta reklámok elhelyezésére), a következő feltételek mellett:
- a szerződés értelmében a JCD-nek a hozzá tartozó reklámtáblák után semmiféle bérleti, igénybevételi vagy egyéb díjat nem kellett fizetnie Brüsszel város számára, ugyanakkor bizonyos számú természetbeni juttatást kellett teljesítenie a város javára: szemeteseket, nyilvános mosdókat és elektronikus újságokat kellett ingyenesen rendelkezésre bocsátania, és különböző – általános jellegű, idegenforgalmi, szálláshelyeket és gyalogos útvonalakat ábrázoló – térképeket kellett készítenie Brüsszel városról;
 - a felületeket az 1984. évi szerződés teljes tartama – 15 év (1984–1999) – alatt lehetett elhelyezni, és 15 éven keresztül lehetett hasznosítani. Következésképpen 1999-ben, az 1984. évi szerződés megszűnésekor a szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületek között nagy számban voltak olyanok, amelyek 15 éves hasznosítási időszakuk lejártáig még hasznosíthatók voltak.

(*) Ez a határozat nem terjed ki a CCB által benyújtott – a (8) preambulumbekzdésben említett – további panaszra, amely az 1999. évi szerződés által érintett felületekkel kapcsolatos, és amely nem képezte a hivatalos vizsgálati eljárás tárgyát (lásd továbbá a (69) preambulumbekzdést).

(*) Brüsszel város a hivatalos neve a Brüsszel fővárosi régió központjában található településnek. Brüsszel várost 18, szorosan egymásba fonódó település veszi körül, egyetlen nagy adminisztratív egységként alkotva meg Brüsszel fővárosi régiót. Brüsszel fővárosi régió saját kormánnyal és parlamenttel rendelkezik. Körülbelül 1 200 000 lakosú városi környezetről van szó, melynek részei egyetlen kerületet alkotnak, ennek közismert neve Brüsszel.

- (16) Azt követően, hogy a JCD megnyerte Brüsszel város pályázatát a tájékoztatási céllal kihelyezett, részben hirdetési célokra is használható utcabútorok, utasvárók, valamint reklámok elhelyezésére szolgáló hordozók beszerzésére, kihelyezésére, karbantartására és kezelésére, az 1984. évi szerződést felváltotta az 1999. október 14-i szerződés (a továbbiakban: az 1999. évi szerződés).
- (17) Noha az 1999. évi szerződés tárgyát is az 1984. évihez hasonló utcabútorok képezik, az 1999. évi (15 éves időtartamra szóló) szerződés a következőket írja elő:
- az említett szerződésben érintett új utcabútorok Brüsszel város tulajdonát képezik ⁽⁵⁾, és a JCD havi bérleti díjat fizet azok hirdetési célú használatáért;
 - minden olyan régi utcabútort, amelyet Brüsszel város és a JCD között kötött előző megállapodások alapján állítottak fel, a JCD-nek el kellett távolítania. Az 1984. évi szerződés által érintett azon utcabútorok helyzetének figyelembevétele érdekében, amelyek 15 éves hasznosítási időszakuk még folyamatban volt, egy, az 1999. évi szerződéshez csatolt ütemterv (a továbbiakban: 10. melléklet) pontosan meghatározta azokat az időpontokat (1999 és 2010 között), amikor a szóban forgó különböző reklámtáblákat el kell távolítani. A 10. melléklet 282 „abribus” utasvárót és 198 hirdetési felületet sorol fel, melyekre továbbra is az 1984. évi szerződés vonatkozik, feltüntetve azok elhelyezkedését és eltávolításuk időpontját.

2.2.2. A panasz tárgya

- (18) A CCB úgy ítéli meg, hogy a JCD összeegyeztethetetlen állami támogatásban részesült azáltal, hogy az 1984. évi szerződés szerinti bizonyos reklámfelületeket az 1999. évi szerződésben megállapított lebontási határidőn túlmenően továbbra is hasznosítja anélkül, hogy Brüsszel városnak ezért bérleti díjat vagy adót fizetne.

2.3. A Villo!-ról szóló rész

2.3.1. Háttér

- (19) Brüsszel fővárosi régió a területén folyó környezetbarát közlekedés lehetőségeinek bővítése érdekében úgy határozott, hogy közterületen automatizált önkiszolgáló kerékpárkölcsonzési rendszert létesít.
- (20) E célból a régió 2008. március 15-én pályázatot hirdetett, amelyet 2008. november 13-án a JCD nyert meg. Brüsszel fővárosi régió 2008. december 5-én közszolgáltatási koncessziós megállapodást kötött a JCD-vel a Villo automatikus kerékpárkölcsonzési rendszer Brüsszel fővárosi régió területén történő hasznosításáról (a továbbiakban: Villo-megállapodás) összesen 15 éves időtartamra (melyet 2011-ben a megállapodás végrehajtásának késedelme miatt két évvel meghosszabbítottak). A megállapodás az alábbiakat írta elő:
- automatizált kerékpárkölcsonzési rendszer felállítása és kezelése (egy 2009. november 16-án megkezdett első fázisban 2500 kerékpárt befogadó 200 állomás üzembe helyezése, amely egy 2011-ben kezdődő második fázisban 5000 kerékpárra bővítendő), egy összesen 15 éves (2026-ig tartó) időtartamra;
 - hirdetési felületek kezelése és hasznosítása a kerékpárkölcsonzési rendszer finanszírozására, az ügyfelek által fizetett összeg kiegészítéseként. Ennek fényében a JCD a kerékpárállomásokra integrált hirdetési felületeket és különálló, elszigetelt felületeket hasznosít (ami elsősorban 2 m²-es és 8 m²-es reklámfelületeket érint).
- (21) A koncesszió összforgalmanak teljes időtartamára becsült összege megközelítőleg [100–150] millió EUR. A bevételek nagyjából [30–40] %-a a felhasználóktól származik, a többi reklámbevétel.
- (22) Ezenfelül a Villo-megállapodásról szóló tárgyalás keretében a régió a JCD javára bizonyos, a pályázati felhívásban nem említett pénzügyi intézkedéseket ⁽⁶⁾ ítélte meg:
- 8 m²-es hirdetésfelületek használata esetén mentesség a Brüsszel fővárosi régióban közterület igénybevételeért fizetendő díj alól; a mentesség összegének felső határa [50 000–150 000] EUR/év ⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ A leszállított, teljesen felszerelt, kihelyezett és működőképes termékeként megfizetett nettó átalányár ellenében.

⁽⁶⁾ Ezeket az intézkedéseket a Villo-megállapodás 2011. június 9-én született módosító záradéka sorolja fel.

⁽⁷⁾ Az igénybevételei díj felületenként [...] EUR/év. A JCD által megfizetendő díj maximális mértéke a mentesség igénybevétele nélkül [50 000–150 000] EUR ([...] darab 8 m²-es felület szorozva [...] EUR-val) lett volna.

- ii. a regionális adókat érintő méltányossági záradék (a regionális adók módosulásainak kompenzálására): az intézkedés azon az elven alapul, hogy a JCD kártalanítható a regionális adók esetleges emelkedéséért; e záradék alkalmazására ugyanakkor soha nem került sor;
- iii. az áraknak a helyi adók fényében történő felülvizsgálatáról szóló záradék (a helyi adók emelésének kompenzálására): amennyiben a helyi adók 75 EUR/m² fölé emelkednek, a JCD az emelkedés kompenzálására kártalanításban részesül; a belga hatóságok az említett záradékban előírányzott kártalanítás éves összegét eredetileg [250 000–350 000] EUR-ban maximalizálták ⁽⁸⁾.

2.3.2. A panasz tárgya

- (23) A CCB és a második panaszos szerint a JCD a Villo-megállapodás finanszírozásán keresztül állami támogatásban részesült.
- (24) A panaszosok szerint a finanszírozási eszközök összessége (a hirdetési felületek hasznosítása és a JCD javára hozott további intézkedések) állami támogatást képez.
- (25) Ráadásul szerintük ezek az állami támogatások nem tekinthetők a belső piaccal összeegyeztethetőnek a közszolgáltatás ellentételezésére vonatkozó uniós szabályok és különösen a 2012/21/EU bizottsági határozat ⁽⁹⁾ (a továbbiakban: az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat) alapján, mivel szerintük a JCD-t jelentősen túlkompensálták (különös tekintettel a rendelkezésére bocsátott hirdetési felületek túl nagy számára).

3. AZ 1984. ÉVI SZERZŐDÉS SZERINTI HIRDETÉSI FELÜLETEKRŐL SZÓLÓ RÉSZ ELEMZÉSE

3.1. Az eljárás megindítását indokoló tényezők

- (26) A Bizottság az 1984. évi szerződés értelmében Brüsszel város területén felállított és az eltávolítás előírányzott (az 1999. évi szerződés 10. mellékletében megadott) időpontján túl is fenntartott egyes hirdetési felületek JCD általi hasznosítását illetően úgy ítélte meg, hogy mivel az állami támogatásokhoz fűződő kumulatív kritériumok teljesültek, következésképpen ez az intézkedés az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősül.
- (27) mivel a támogatások összeegyeztethetőnek nyilvánításához szükséges feltételek egyike sem tűnt előre teljesítettnek, a Bizottság úgy határozott, hogy megindítja az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárást.

3.2. Az érdekelt felek által tett észrevételek az eljárás megindításáról szóló határozatra

- (28) A Bizottság megkapta a CCB és a JCD alábbiakban összefoglalt észrevételeit.

3.2.1. A CCB által tett észrevételek

- (29) Az eljárás megindításáról szóló határozatra válaszul a CCB kijelenti, hogy egyetért a Bizottság elemzésével, miszerint az 1984. évi szerződés értelmében Brüsszel város területén kihelyezett és az előírányzott eltávolítási időponton túl bérleti díj vagy adó fizetése nélkül fenntartott számos hirdetési felület JCD általi hasznosítása az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, és összeegyeztethetetlen a belső piaccal.
- (30) A CCB továbbá osztja a Bizottság véleményét, miszerint komoly kétségek merülnek fel azon kompenzációs mechanizmus valóságosságával és relevanciájával kapcsolatban, amelyre a belga hatóságok hivatkoztak a vitatott hirdetési felületek előírányzott eltávolítási időponton túli fenntartását igazolandó. A CCB szerint a belga hatóságok semmilyen bizonyítékkal nem szolgálnak arra nézve, hogy ezt a kompenzációs mechanizmust már a kérdéses felületek illegális fenntartása előtt hivatalosan bevezették volna.

⁽⁸⁾ Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (82) preambulumbekendését.

⁽⁹⁾ A Bizottság 2012/21/EU határozata (2011. december 20.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.).

- (31) A CCB felhívja a figyelmet, hogy szerinte az előny, amelyhez a JCD az 1984. évi szerződés szerinti hirdetési felületek előirányzott eltávolítási időpontját meghaladó hasznosításával jutott, kamatok nélkül több mint 2 150 000 EUR. A CCB fenti véleménye két, 2007. december 3-i és 2009. december 21-i dátummal saját megrendelésére készült hatósági jegyzőkönyvön alapul, amelyek az 1984. évi szerződés keretében kihelyezett és az említett időpontokban még meglévő utcabútorok listáját tartalmazzák. A CCB jelzi továbbá, hogy úgy véli, a tény, miszerint a belga hatóságok maguk is a CCB által megrendelt, fent említett hatósági jegyzőkönyvekre támaszkodnak (lásd 3.3.2. szakasz), azt bizonyítja, hogy az eredetileg előirányzott időpontokon túl fenntartott hirdetési felületekre vonatkozóan nem történt pontos nyomon követés, és a JCD-nek biztosított előny kiszámolásánál – a belga hatóságok ellenkező bizonyítéka hiányában – 86 hirdetési felületet kell figyelembe venni, ami 119 reklámfelületi oldalt jelent.
- (32) Végül a CCB támogatja a Bizottság azon elemzését, miszerint 2002-től – függetlenül az eredeti szerződéstől – a hirdetési felületek után adót kellett volna fizetni. Tehát az 1984. évi szerződés keretében kihelyezett egyes hirdetési felületek idő előtti eltávolítása nem jelenti azt, hogy a JCD veszített volna adómegetakarításából, hiszen ezek az adók mindenképpen esedékesek lettek volna ezen felületekre, ha nem távolítják el őket, ami miatt nem állja meg a helyét az az érv, miszerint az előirányzott időpont előtti és utáni eltávolítások a szóban forgó adókat illetően kompenzálják egymást. A CCB megerősíti azon állítását is, miszerint a JCD javára biztosított fent említett adómentességek a belga köztéri hirdetési piacon jelentős versenytorzulást idéznek elő, és hátrányos versenyhelyzetet teremtenek, mivel a JCD versenytársainak, köztük a CCB-nek reklámadót kellett fizetniük a Brüsszel város területén általuk hasznosított hirdetési felületek után.
- (33) A CCB felhívja a figyelmet, hogy a Cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) egy 2016. április 29-i ítéletében⁽¹⁰⁾ úgy határozott, miszerint a JCD nem tartotta be az 1999. évi szerződéshez kapcsolódó különös dokumentáció 10. mellékletében előirányzott eltávolítási időpontokat, és Brüsszel város közterületén található számos hirdetési felületet hasznosított több éven keresztül jogcím és jogalap nélkül. A CCB felhívja továbbá a figyelmet arra, hogy a bíróság elutasította a JCD által fenntartott érvet, miszerint az idő előtti eltávolítások kompenzációt jelentenek a késedelmes eltávolításokkal szemben.
- (34) A CCB úgy találja, hogy azon reklámbevételek, amelyek a 10. mellékletben előirányzott eltávolítási időpontokon túl fenntartott hirdetési felületek kereskedelmi hasznosításából származnak, állami forrásokat is képezhetnének, hiszen ezeket a hirdetési felületeket az állam maga is hasznosíthatná.
- (35) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozat kapcsán 2015. július 16-án elküldött észrevételeiben a CCB további panaszt küldött a JCD ellen azon adók miatt, amelyeket a JCD az 1999. évi szerződés által érintett hirdetési felületekre vonatkozóan nem fizetett meg a belga államnak.

3.2.2. A JCD által benyújtott észrevételek

- (36) Az eljárás megindításáról szóló határozatra tett, 2015. július 17-i észrevételeiben a JCD arra emlékeztet, hogy az állami hatóság (jelen esetben Brüsszel város) köteles megőrizni a gazdasági egyensúlyt azok között a szerződések között, melyekben szerződő félként részt vesz. Ugyanakkor a JCD szerint az érintett hirdetési felületeknek az előirányzott időpont előtti eltávolításából fakadó reklámbevétel-kiesés kompenzálására, valamint az 1984. évi szerződés gazdasági egyensúlyának garantálására Brüsszel város logikus módon engedélyezte az 1984. évi szerződés által érintett, azonos számú további hirdetési felület fenntartását és hasznosítását. A JCD ennek kapcsán kijelenti, hogy a kompenzáció megkérdőjelezhetetlenül reális, és különféle bizonyítékokkal – köztük az előzetes vizsgálati szakasz keretében Brüsszel város által benyújtott számos beadvánnyal és írásos dokumentummal – alátámasztható.
- (37) A JCD szerint a szóban forgó hirdetési felületek hasznosítása soha nem tartozott az 1999. évi szerződés hatálya alá; bizonyos utcabútorok fenntartása az 1984. évi szerződés végrehajtásának keretében, a legcsekélyebb közforrás-átruházás nélkül történt. A szóban forgó utcabútoroknak az eltávolítás előirányzott időpontján túli fenntartása az állami forrásokat tekintve semleges, hiszen az ugyanazon szerződés által szabályozott más utcabútorok idő előtti eltávolítása kompenzálja azt.
- (38) A JCD szerint magából a kompenzáció elvéből következik, hogy a határidőn túl fenntartott utcabútorok hirdetési célú hasznosításának ugyanazon rendszer alapján kellett történnie, mint az idő előtti eltávolított hirdetési felületeké, ami nem más, mint az 1984. évi szerződés.

⁽¹⁰⁾ A Cour d'appel de Bruxelles (9. tanács) 2016. április 29-i ítélete, 2011/AR/140. A Cour d'appel de Bruxelles elvetette az utcabútorok felcserélésével kapcsolatos érvet, és pontosította, hogy a felcserélést az 1984. évi és 1999. évi szerződések nem írták elő és nem is engedélyezték, és azt a város az 1999. évi szerződés megkötésekor sem hagyta jóvá utólag.

- (39) Ennélfogva a JCD vitatja azt az állítást, miszerint a Brüsszel várossal szabályosan kötött szerződések keretében történő közforrás-átruházás eredményeképpen szelektív előnyben részesült volna. A JCD úgy tekinti, hogy nem volt része az 1999. évi szerződés értelmében bérletidj- és adómentakarításban, a szóban forgó szolgáltatások pedig közszolgáltatási feladatnak minősülnek.
- (40) Különös tekintettel a bérletidj-fizetés alóli mentességre, amely a JCD szerint az 1984. évi szerződés által szabályozott kompenzációs mechanizmussal magyarázható.
- (41) Ami az adómentességet illeti, Brüsszel város azon álláspontja, miszerint – a hirdetési felületekkel ellentétben – kizárólag az utcabútorokkal kapcsolatos szerződések vonatkozásában nem szed be adót, a JCD szerint teljes mértékben következetes, az említett szerződések gazdasági egyensúlyának megőrzését szolgáló hozzáállás, mivel sem az 1984. évi, sem pedig az 1999. évi szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületek nem voltak adókötelesek, függetlenül a Brüsszel város által 2002-ben elfogadott adórendelettől.
- (42) A JCD szerint Brüsszel város a közterületen található ideiglenes jellegű hirdetések tárgyában első ízben ténylegesen csak a 2002-es pénzügyi évre fogadott el adórendeletet (2001. október 17-i adórendelet), az 1984. évi szerződés pedig 1999-ben lejárt. Következésképpen ez az adó nem alkalmazandó az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó felületek hirdetési célú hasznosítására, még akkor sem, ha azt a 2002-es és az azt követő pénzügyi évek során meghosszabbították. A JCD szerint ezen felületek adómentessége nem jelenthet szelektív előnyt a szerződésben részt vevő fél javára, mivel általános alapelvet tükröz, és a JCD számára nem biztosít kedvezőbb elbánást bármely hasonló helyzetben lévő vállalkozáshoz képest, következésképpen nem támaszthatja alá állami támogatás fennállásának létezését.
- (43) Ezenfelül abban az elméleti esetben, ha adófizetési kötelezettség lett volna alkalmazandó erre a szerződésre, az 1984. évi szerződés feltételeit az említett szerződésben foglaltaknak megfelelően felül kellett volna vizsgálni.
- (44) Az 1999. évi szerződés hatálya alá tartozó felületeket illetően a JCD úgy véli, hogy azok hirdetési célú hasznosítására sem vonatkozik reklámadó-fizetési kötelezettség. A Brüsszel város által 2002-ben elfogadott reklámadó-rendelet valóban nem lenne alkalmazandó, mivel a JCD már havi bérleti díjat fizet a hirdetési célú hordozók használatáért, ami az 1999. évi szerződés értelmében a hirdetési felületek hirdetési célú hasznosítására kivetett egyetlen adóteher. Egyébiránt ebben az adórendeletben kifejezetten szerepel Brüsszel város hirdetési felületeinek – és ezáltal az 1999. évi szerződés felületeinek – adómentessége.
- (45) Ezen érvek alátámasztására a JCD két, 2016. november 4-én hozott ítéletet nyújtott be a Bizottságnak, melyekben a Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (brüsszeli frankofón elsőfokú bíróság) elfogadta, hogy a JCD az 1999. október 14-én neki odaítélt szerződés teljesítése keretében a város területén kihelyezett, Brüsszel városhoz tartozó hirdetési felületek után nem köteles helyi reklámadót fizetni. Ezen ítéletekben elrendelték tehát a 2009–2012. pénzügyi évekre fizetendő összegek visszatérítését.
- (46) A JCD fenntartja azon álláspontját, hogy abban a feltételezett esetben, ha a fent említett kompenzációs mechanizmus esetlegesen egyensúlytalanságot eredményezett volna a JCD javára, ez a feltételes egyensúlytalanság nem erősítette volna a JCD versenyhelyzetét a versenytársaival szemben az érintett piacokon, mivel jelentéktelen nagyságrendű lett volna.
- (47) A JCD szerint ez a feltételezett egyensúlytalanság nem nehezítette volna meg az említett piacokra való belépést más tagállamokban székhellyel rendelkező vállalkozások számára. A JCD egyébiránt emlékeztet arra, hogy a Bizottság már úgy ítélte meg, hogy bizonyos intézkedések kizárólag helyi szinten jártak hatással, és így nem befolyásolták a tagállamok közötti cseréket.

3.3. A Belgium által előterjesztett észrevételek

3.3.1. Belgium észrevételei az eljárás megindításáról szóló határozatról

- (48) A belga hatóságok elismerik, hogy a JCD az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó bizonyos reklámtáblákat az 1999. évi szerződés által előírányzott, annak 10. mellékletében rögzített elbontási időpontokon túl is hasznosított. Ezekért a hirdetési felületekért a JCD nem fizetett sem bérleti díjat, sem adót Brüsszel város számára, ellentétben az 1999. évi szerződés tárgyát képező reklámtáblákkal, amelyekre a szerződés kezdetétől fogva kellett bérleti díjat fizetni, és adókat is szedtek be utánuk, bár ez utóbbit csak 2009-től kezdődően ⁽¹⁾. Ez a helyzet 2011 augusztusáig tartott, amikor az utolsó hirdetési felületeket is elbontották.

⁽¹⁾ Brüsszel város 2001 októberében fogadta el első rendeletét a közterületek magáncélú kereskedelmi igénybeviteléről (a köztereken ideiglenes jelleggel elhelyezett hirdetésekre kivetett reklámadóról szóló, 2001. október 17-i adórendelet), mely rendelet 2002 januárjában lépett hatályba, azonban a belga hatóságok az 1999. évi szerződés tárgyát képező hirdetési felületekre vonatkozóan csak a 2009-es adóévtől kezdődően követeltek adófizetést.

- (49) A belga hatóságok nem vitatják, hogy az intézkedések nekik és különösen Brüsszel városának tudhatók be. Tulajdonképpen magyarázatként még arról is tájékoztatnak, hogy az 1984. évi szerződés tárgyát képező felületeknek a 10. mellékletben előírányzott időpontokon túli fenntartását annak érdekében fogadták el, hogy megőrizték a JCD-vel kötött szerződés egyensúlyát, mivel más felületeket Brüsszel város kérésére – elsősorban esztétikai célból – idő előtt eltávolítottak, hogy más, preferált típusú felületeket, történetesen új, Art Nouveau stílusú utcabútorokat helyezzenek ki.
- (50) A belga hatóságok úgy tartják, hogy a fent említett felületek idő előtti eltávolítása veszteséget okozott a JCD számára, amely lemondott ezekről a 10. mellékletben előírányzott eltávolítási időpontig sem bérleti díjat, sem adófizetést nem igénylő felületekről, és e veszteség ellentételezéseként elfogadható volt, hogy más felületeket a tervezettnél hosszabb ideig fenntartsanak, és ezen felületekért a JCD-t sem bérleti díj, sem adó ne terhelje.
- (51) A belga hatóságok elismerik, hogy összességében nézve a JCD gazdasági előnyben részesült, de kizárólag az idő előtt (azaz az eltávolításuk tervezett időpontja előtt) elbontott felületek száma és a 10. mellékletben előírányzott eltávolítási időponton túl fenntartott felületek száma közötti egyensúlytalanság miatt. Az 1984-ben Brüsszel város és a JCD között létrejött megállapodás 4.5. cikke előírta, hogy a reklámok elhelyezésére szolgáló hordozók és az „abribus” utasvárók tekintetében a JCD mentesül a bérleti, az igénybevételi és egyéb díjak megfizetése alól. A belga hatóságok szerint a mentesség elemzésekor figyelembe kell venni, hogy a megállapodás aláírása idején Brüsszel város nem fogadott el olyan rendeletet, amely adót vetett volna ki a reklámhordozókra.
- (52) A belga hatóságok úgy vélik, hogy a JCD egyrészt bérletidj- és adómeztakarításról mondott le azáltal, hogy elfogadta a felületek idő előtti eltávolítását, másrészt viszont bérleti díjat és adót takarított meg azáltal, hogy egyes felületeket a tervezett eltávolítási időpontokon túl fenntartott. Kiszámítva az idő előtti eltávolítások miatt a JCD által elveszített megtakarítások és a 10. mellékletben előírányzottnál hosszabb ideig megtartott felületek révén nyert többletmegtakarítások közötti különbséget, a belga hatóságok szerint a JCD az 1999 decembere és 2011 közé eső időszakban mindössze legfeljebb [100 000–150 000] EUR gazdasági előnyhöz jutott.
- (53) E tekintetben a belga hatóságok azzal érveltek, hogy az intézkedés könnyedén az 1998/2006/EK bizottsági rendelet⁽¹²⁾ (a továbbiakban: a 2006-os *de minimis* rendelet) hatálya alá eshet. Ez a rendelet ténylegesen előírja, hogy bizonyos csekély (három pénzügyi év alatt kevesebb, mint 200 000 EUR) összegű támogatások úgy tekintendők, hogy nem befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, tehát esetükben nem teljesül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt valamennyi kritérium.
- (54) A belga hatóságok egyébiránt pontosításokat tesznek a CCB bizonyos, az eljárás megindításáról szóló határozat tárgyát képező állításaival kapcsolatban. Elsősorban megjegyzik, hogy a CCB azon alapbecslése, miszerint 86 felületről van szó, hibás, hiszen a CCB hatósági jegyzőkönyvei (lásd (31) preambulumbekendés) 80 felületet sorolnak fel. Egyébiránt a CCB bizonyos felületeket tévesen „abribus” utasváróként írt le, holott a város információs tábláiról volt szó. Másodsorban a bérleti díjak összegének becslését illetően a CCB az indexálást hibásan, nem a Brüsszel város szerint helyes időpont – a szerződés évfordulójának napja – szerint végezte el⁽¹³⁾. Harmadsorban a CCB a JCD által fizetendő adóösszeg becslésénél is követett el hibákat.

3.3.2. Belgium észrevételei az érdekelt felek észrevételeivel kapcsolatban

- (55) 2015. október 2-i írásbeli észrevételeikben a belga hatóságok pontosítják, hogy az a tény, miszerint Brüsszel város nem hajtotta be a JCD által az 1999. évi szerződés értelmében fizetendő adókat, pedig bírósági eljárások voltak folyamatban, nem annak az eredménye, hogy Brüsszel város előnyt biztosított volna a JCD-nek, hanem a belga jognak és a belga bíróságok ítéleteinek alkalmazásából fakad, melyek értelmében a helyi önkormányzat nem hajthat végre lefoglalást vagy adóbehajtást azon adórészre vonatkozóan, amely meghaladja a kétségtelenül esedékes összeget. Amikor egy fellebbezés – a JCD által benyújtotthoz hasonlóan – az adó teljes összegére vonatkozik, a

⁽¹²⁾ A Bizottság 1998/2006/EK rendelete (2006. december 15.) a Szerződés 87. és 88. cikkének a *de minimis* támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 379., 2006.12.28., 5–10. o.), mely rendelet a támogatás nyújtása idején alkalmazandó volt.

⁽¹³⁾ Az 1999. évi szerződés 12. cikke meghatározza a bérleti díj módosulásának képletét, és megállapítja, hogy az ajánlatkérő elfogadja azt (azaz az évforduló napja szerinti indexálást). Ugyanazon cikk meghatározza a havi bérleti díj kiszámításához szükséges alapadatokat.

lefoglalás vagy a behajtás lehetetlennek bizonyul. Ez a helyzet – a CCB állításával ellentétben – nem jelenti azt, hogy az adófizetésre kötelezett személyt, aki pert indított, mentesítik az adó alól. Egyébiránt az adókat – még ha vitatottak is – számviteli szempontból működési költségként kell felvenni. Ezért semmilyen állami támogatás nem származhat abból, hogy Brüsszel város nem hajtotta be a JCD-t terhelő adókat, amelyek bírósági eljárások tárgyát képezik.

- (56) A bizottsági szolgálatok 2016. április 15-i levelében feltett kérdésekre válaszként a belga hatóságok 2016. június 20-i írásbeli észrevételeikben megerősítették, hogy Brüsszel város csak a 2009. adóévtől kezdődően kezdte el adóztatni az 1999. október 14-én odaítélt szerződés végrehajtásának keretében kihelyezett hirdetési felületeket. Ugyanakkor a köztereken ideiglenes jelleggel elhelyezett hirdetésekre vonatkozó, 2001. október 17-i adórendelet óta Brüsszel város adót állapított meg a köztereken ideiglenes jelleggel elhelyezett hirdetésekre, és kizárólag saját hirdetései számára biztosított adómentességet⁽¹⁴⁾. A belga hatóságok hangsúlyozzák, hogy a hirdetési felületekre alkalmazandó adórendelet első ízben csak 2002. január 1-jén lépett hatályba, így a 2001-es évre egyáltalán nem kellett adót fizetni, és kijelentik, hogy a szóban forgó adórendeletek alkalmazandók az 1999. évi szerződés hatálya alá tartozó felületekre.
- (57) A belga hatóságok tájékoztatnak továbbá arról, hogy Brüsszel város a 2002–2008-as adóévben nem szedte be az említett adóknak megfelelő összegeket. Ez a helyzet abból a tényből fakad, hogy a város eredetileg úgy ítélte meg, hogy az 1999. évi szerződés végrehajtása keretében kihelyezett hirdetési felületek, amelyek hozzá tartoztak és amelyeket a JCD hasznosított, a 2001. október 17-i adórendeletnek a kizárólag Brüsszel város saját hirdetéseiére vonatkozó adómentességet előíró 5. cikke alkalmazásában nem adóztathatók. Ezenfelül a 2006. december 18-i adórendeletbe és az azt követő adórendeletekbe beillesztettek egy olyan mentességet, amely kifejezetten Brüsszel város, illetve a város által létrehozott vagy annak alárendelt szervezetek hirdetési felületeire irányult.
- (58) Az első adóbeszedés 2011. július 29-én történt, és a 2009-es adóévre vonatkozott. A 2014. április 3-i rendelettel azóta már eltörölt 1996. december 24-i törvény 6. cikke alkalmazásában nem volt lehetséges az adófizetést az adóév január 1-jétől számított több mint hároméves időszakra visszamenőleg érvényesíteni.
- (59) A belga hatóságok kijelentik, hogy Brüsszel város úgy döntött, nem alkalmazza többé a mentességet, mivel úgy találja, hogy más hirdetési felületek hasznosítóival szemben méltánytalan helyzetet teremt, ha a hirdetési felületekre kizárólag amiatt nyújt mentességet, mert azok Brüsszel városhoz tartoznak, pedig a hasznosításukat nem is a város végzi. Brüsszel város szerint ugyan indokolható lenne a saját szükségleteire vagy az általa létrehozott vagy neki alárendelt szervezetek igényeire használt hirdetési eszközök adómentessége, ugyanakkor nem indokolható a mentesség, ha a felületeket egy harmadik fél – különösen egy, a kültéri reklámozás területén tevékenykedő kereskedelmi vállalkozás – hasznosítja.
- (60) Az adórendeletben előírt mentesség tulajdonképpen célja elkerülni, hogy a városnak önmagát kelljen adóztatnia, ami nem járna számára semmiféle többletbevétellel, viszont megnövelné a pénzügyi osztálya által végzendő adminisztrációs munkát, pedig minden adórendelet célja, hogy az adóhatóság további pénzügyi eszközökhöz juthasson. Mindazonáltal – ahogyan azt a belga hatóságok 2017. február 20-án a Bizottság 2017. február 14-i kiegészítő kérdéseire benyújtott észrevételeikben kifejtették – Brüsszel város saját maga soha nem hasznosított hirdetési felületeket. A hasznosításra mindig harmadik fél közbenjárásával került sor. Brüsszel városhoz kizárólag azok a hirdetési felületek tartoznak, amelyek az 1999. október 14-én a JCD-nek odaítélt szerződés tárgyát képezik. Az 1999. évi szerződés lejártával újabb pályázatot írtak ki, amelyet a CCB nyert meg, és lett ezáltal a jelenlegi nyertes ajánlattevő. A jelenleg hatályban lévő szerződés alapján a CCB-nek a hirdetési felületekért bérleti díjat és az alkalmazandó adókat kell megfizetnie.

⁽¹⁴⁾ Pontosabban a 2001. október 17-i adórendelet 5. cikke adómentességet ír elő történetesen a város vagy a város által létrehozott, finanszírozott vagy annak alárendelt szervezetek hirdetéseiére vonatkozóan.

- (61) A belga hatóságok tájékoztatnak arról, hogy azok az üzemeltetők, amelyek saját hirdetési felületüket használják, kizárólag az esedékes adókat fizetik meg, bérleti díjat pedig csak akkor, ha a felületek Brüsszel városhoz tartoznak. A szóban forgó bérleti díj semmi esetre sem helyettesíti az ilyen felületekre kivetett adókat. A bérleti díj tulajdonképpen a Brüsszel városhoz tartozó felületek hasznosítási jogának ellentételezése. Bérleti díj fizetésének hiányában a szolgáltatók ingyenesen hasznosíthatnák Brüsszel város hirdetési felületeit, ugyanakkor ez utóbbinak kellene viselnie a felületek beszerzésének költségeit. Logikus tehát, hogy a szolgáltatóknak bérleti díjat kell fizetniük. Ugyanakkor azoknak a szolgáltatóknak, amelyek nem Brüsszel város hirdetési felületeit hasznosítják, a hirdetési felületek elkészítésével vagy beszerzésével járó beruházásokat teljes mértékben maguknak kell vállalniuk.
- (62) A belga hatóságok kifejtik, hogy a 2016. november 4-i két ítéletben a Tribunal de première instance francophone de Bruxelles elfogadta, hogy a JCD a 2009–2012. évi adórendelet 9. cikkének rendelkezései szerint nem tartozott helyi reklámadót fizetni az 1999. október 14-én a JCD-nek odaítélt szerződés teljesítése során Brüsszel város területén kihelyezett és a városhoz tartozó hirdetési felületek tekintetében. A fent említett ítéletekben elrendelték tehát a 2009–2012. pénzügyi évekre fizetendő összegek visszatérítését.
- (63) A belga hatóságok is megerősítik, hogy Brüsszel város fellebbezett a 2016. november 4-i két ítélet ellen, melyek közül az egyik a 2009–2010. adóévekre, a másik pedig a 2011–2012. adóévekre vonatkozott. A fellebbezési eljárás során, mely jelenleg is folyamatban van, Brüsszel város kijelentette, hogy a bíróság által az adórendelet 9. cikkére adott értelmezés, mely szerint az említett cikk a JCD számára adómentességet biztosított, megkérdőjelezte annak az EUMSZ 106. és 107. cikkével való összeegyeztethetőségét.
- (64) Brüsszel város ugyanakkor egyáltalán nem szedett be az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó, és az előirányzott eltávolítási időponton túl fenntartott hirdetési felületekre fizetendő adókat.
- (65) A belga hatóságok kijelentik, nem tudják meghatározni, hogy a 2002. január 1. és 2010. augusztus 21. közötti időszak során mekkora lett volna a 10. mellékletben előirányzott eltávolítási időponton túl fenntartott felületekre fizetendő bérleti díjak és adók összege.

3.4. Az intézkedések alkalmazása

3.4.1. Az 1984. évi szerződés szerinti hirdetési felületekről szóló rész: jelen határozat tárgya

- (66) A Bizottság elemzése kizárólag az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó felületek használati időn túli fenntartását érinti, nem pedig magát az 1984. évi szerződést. Ezt nevezetesen az a tény igazolja, hogy az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet ⁽¹⁵⁾ 17. cikkének megfelelően a Bizottság nem rendelheti el azon támogatások visszatérítését, amelyek esetében az odaítélésük időpontjához képest számított tízéves jogvesztő határidő lejárt.
- (67) Az 1984. évi szerződés értelmében felállított felületeket az 1984. évi szerződés érvényességi időszakának végéig (azaz 1999-ig) lehetett kihelyezni és 15 éven keresztül (tehát akár 2014-ig) hasznosítani. Ezért az 1984. évi szerződés révén az említett felületekre vonatkozó támogatást – feltételezve, hogy a 107. cikk (1) bekezdése szerinti valamennyi kumulatív kritérium teljesül – csak akkor lehetett nyújtani, amikor a JCD megkapta a brüsszeli hatóságok engedélyét a szóban forgó felületek kihelyezésre, tehát az említett szerződés lejártának éve – 1999 – előtt. Így a JCD-nek nyújtott minden esetleges támogatás több mint 10 évvel azelőtt történt, hogy a Bizottság – 2011. szeptember 15-én – először kért volna tájékoztatást a belga hatóságoktól.
- (68) Ezzel ellentétben, ami az 1984. évi szerződés tárgyát képező felületeknek az 1999. évi szerződés 10. mellékletében előirányzott időponton túli, bérletidíj- és adófizetés nélküli fenntartását illeti, egy esetlegesen a JCD javára nyújtott támogatásra e körülmények között akkor került volna sor, ha a belga hatóságok (hallgatólágoosan) engedélyezik, hogy a JCD ne tartsa be az említett mellékletben szereplő ütemtervet. Az alábbi bizottsági elemzés csak azt az intézkedést vizsgálja, amelyben az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó felületeknek a 10. mellékletben előirányzott időponton túli fenntartása olyan állami támogatást jelent, amelyhez a JCD 2001. szeptember 15. után (vagyis az (EU) 2015/1589 rendeletének 17. cikkében említett elévülési időn belül) jutott.
- (69) Ez a határozat nem érinti azt a kérdést, hogy állami támogatásnak minősül-e az 1999. évi szerződés hatálya alá tartozó felületek vonatkozásában a belga állam által a JCD-nek biztosított adómentesség; ez a kérdés nem tartozik az eljárás megindításáról szóló határozat tárgyköréhez.

⁽¹⁵⁾ A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

3.4.2. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállása

- (70) Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének rendelkezései szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (71) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „állami támogatásnak” minősüljön, valamennyi alábbi feltétel teljesülése szükséges: i. az intézkedés az államnak tudható be és finanszírozása állami forrásból történik; ii. a kedvezményezettje számára szelektív gazdasági előnyt biztosít; iii. az intézkedés torzítja a versenyt vagy annak torzításával fenyeget; iv. alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet⁽¹⁶⁾.

3.4.2.1. Az államnak való betudhatóság és állami források

- (72) Annak érdekében, hogy egy intézkedés az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatást jelentsen, állami vagy állami forrásból történő beavatkozásnak kell történnie. Az állami források magukban foglalják a közszféra minden forrását⁽¹⁷⁾, ideértve az államon belüli (decentralizált, szövetségi, regionális vagy más) egységek forrásait⁽¹⁸⁾.
- (73) Az állami forrásokból közvetlenül vagy közvetve nyújtott előnyök az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében támogatásnak tekinthetők. Az állami forrásból nyújtott előny negatív formában is megnyilvánulhat a hatóságok bevételkiesése esetében. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az olyan forrásokról való lemondás, amelyeket elvben vissza kellett volna fizetni az állami költségvetésnek, állami források átruházásának minősül. Hasonlóképpen, az olyan beavatkozások, amelyek csökkentik a vállalkozások költségvetésére általában nehezedő terhet, állami forrásoknak minősülhetnek⁽¹⁹⁾.

Az államnak való betudhatóság

- (74) A belga hatóságok nem vitatják, hogy az intézkedés nekik (és különösen Brüsszel városnak) tudható be. Magyarazatul hozzáfűzik, hogy az 1984. évi szerződés hatálya alá eső felületeknek a 10. mellékletben előírányzott időpontokon túli fenntartását annak érdekében fogadták el, hogy megőrizték a JCD-vel kötött szerződés egyensúlyát, mivel más felületeket Brüsszel város kérésére – elsősorban esztétikai célból – idő előtt eltávolítottak, hogy más, preferált típusú felületeket helyezzenek ki (lásd (49) preambulumbekzdés).

Állami források

- (75) A belga hatóságok azt is elismerik, hogy a hirdetési felületeknek a 10. mellékletben előírányzott időpontokon túli fenntartása Brüsszel városnak bevételkiesést okozott az ezek után a hirdetési felületek után be nem szedett bérleti díjak és adók tekintetében, mely felületeket normális esetben az 1999. évi szerződés hatálya alá eső, bérletidíj- és adófizetési kötelezettséggel járó hirdetési felületekkel helyettesítettek volna.
- (76) Ennélfogva nem vitatott, hogy az, hogy a JCD az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó némely hirdetési felületet a 10. mellékletben előírányzott időpontokon túl is fenntartotta, a belga államnak tudható be, amely emiatt állami forrásokról mondott le. Ezen állami források (azaz azon bérleti díjak és adók, amelyekről Brüsszel város lemondott) számszerűsítése kapcsán a Bizottság és a belga állam ugyanakkor eltérő álláspontot képvisel (lásd a 3.4.5. szakaszt).

⁽¹⁶⁾ A Bíróság 2010. szeptember 2-i ítélete, Bizottság kontra Deutsche Post, C-399/08 P, ECLI:EU:C:2010:481, 39. pont és az idézett ítélkezési gyakorlat; a Bíróság 2016. december 21-i ítélete, Bizottság kontra Hansesstadt Lübeck, C524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, 40. pont; a Bíróság 2016. december 21-i ítélete, Bizottság kontra World Duty Free Group SA és társai, C20/15 P és C21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, 53. pont; valamint a Bíróság 2017. szeptember 20-i ítélete, Bizottság kontra Frucona Kosice, C-300/16 P, ECLI:EU:C:2017:706, 19. pont.

⁽¹⁷⁾ Az Elsőfokú Bíróság 1996. december 12-i ítélete, Compagnie nationale Air France kontra az Európai Közösségek Bizottsága, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, 56. pont.

⁽¹⁸⁾ A Bíróság 1987. október 14-i ítélete, Németországi Szövetségi Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, C 248/84, ECLI:EU:C:1987:437, 17. pont; valamint a 2002. március 6-i egyesített ügyek: Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, T-92/00 és T-103/00, ECLI:EU:T:2002:61, T-103/00) Ramondín, SA és Ramondín Cápsulas SA kontra az Európai Közösségek Bizottsága, ECLI:EU:T:2002:61, 57. pont.

⁽¹⁹⁾ A Bíróság 2000. május 16-i ítélete, Francia Köztársaság kontra Ladbroke Racing Ltd és az Európai Közösségek Bizottsága, C-83/98. P, ECLI:EU:C:2000:248, 48–51. pont. A Bíróság 2015. január 14-i ítélete, Eventech, ECLI:EU:C:2015:9, 33. pont.

- (77) Következésképpen a Bizottság úgy tekinti, hogy ez az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami források átruházását jelenti.
- (78) Ahogyan az a (34) preambulumbekkezdésben is szerepel, a CCB írásbeli észrevételeiben úgy ítéli meg, hogy azon reklámbevételek, amelyek a 10. mellékletben előirányzott eltávolítási időpontokon túl fenntartott hirdetési felületek kereskedelmi hasznosításából származnak, állami forrásokat is képezhetnének, hiszen ezeket a hirdetési felületeket az állam maga is hasznosíthatná.
- (79) A Bizottság véleménye szerint először is a JCD hirdetési bevételei egyértelműen nem minősülnek állami forrásoknak, amennyiben ezek a hirdetési bevételek a JCD és ügyfelei közötti magánszerződésekből származnak, amelyekbe az állam semmilyen formában nem avatkozik bele.
- (80) Emellett nem lehet úgy tekinteni, hogy Brüsszel város állami forrásokról mond le csak azért, mert ő maga nem végez ilyen gazdasági tevékenységet. Az állami források ilyen megközelítése rendkívül tág lenne, és nem tenné lehetővé az állam számára, hogy anélkül engedélyezzen tevékenységeket a területén, hogy előzetesen ellenőrizné, nem tudná-e az adott tevékenységet saját maga elvégezni.
- (81) Ráadásul, még ha egy állami hatóságnak elméletben meg is lenne a lehetősége egy bizonyos gazdasági tevékenység folytatására, nyilvánvalóan nem ez az elsődleges funkciója, és nem rendelkezik eleve az adott tevékenységhez szükséges szakértelemmel, kompetenciákkal és technikai eszközökkel. Például ebben az esetben megfigyelhető, hogy a hirdetési szerződések általában nemzeti jellegűek. Brüsszel városnak nem lenne lehetősége az ilyen szerződések megtárgyalására, mivel hatásköre csak azokra a reklámtáblákra terjed ki, amelyeket saját területén birtokolna. Ennélfogva a város azon feltételezett képessége, hogy a szóban forgó reklámtáblákból bevételhez jusson, összehasonlíthatatlan a JCDcaux ezen képességével.

3.4.2.2. Gazdasági előny megléte

- (82) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett előny olyan gazdasági előnyt jelent, amelyet egy vállalkozás nem tudna megszerezni rendes piaci feltételek mellett, vagyis az állam beavatkozása nélkül⁽²⁰⁾. Csak az intézkedésnek az adott vállalkozásra gyakorolt hatása releváns, az állami beavatkozás oka és célja azonban nem⁽²¹⁾.
- (83) A Bíróság szerint előnynek minősül, ha egy vállalkozás pénzügyi helyzetét állami beavatkozással javítják, ezért nemcsak a pozitív hatással járó szolgáltatások tekinthetők előnynek, hanem minden olyan állami beavatkozás is, amely különféle formákban mérsékeli a vállalkozások költségvetésére háruló terheket⁽²²⁾.
- (84) Ilyen körülmények közt 1999 óta – és az 1984. évi szerződésen alapuló engedélyek lejártával folyamatosan – a JCD továbbra is hasznosított hirdetési felületeket Brüsszel város területén, amiért cserébe sem bérleti díjat, sem adót nem fizetett, pedig az 1999. évi szerződésnek megfelelően ezeket az felületeket el kellett volna távolítani, és – szintén az 1999. évi szerződés értelmében – az azokat helyettesítő új hirdetési felületek hasznosítása után bérleti díjat és adókat kellett volna fizetni.
- (85) A belga hatóságok elismerik, hogy összességében nézve a JCD gazdasági előnyben részesült, de kizárólag az idő előtt (azaz az eltávolításuk tervezett időpontja előtt) elbontott felületek száma és a 10. mellékletben előirányzott eltávolítási időponton túl fenntartott felületek száma közötti egyensúlytalanság miatt. Még abban az esetben is, ha a Bizottság osztaná ezt a nézetet (ami nem így van), az előny fennállása minden esetben megállapítható lenne.
- (86) A Bizottság mindenekelőtt megjegyzi, hogy a belga hatóságok elfogadják az előny fennállásának elvét, a mértékét viszont vitatják.

⁽²⁰⁾ A Bíróság 1996. július 11-i ítélete, Syndicat français de l'Express international (SFEI) és társai kontra La Poste és társai, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60. pont; a Bíróság 1999. április 29-i ítélete, Spanyol Királyság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 41. pont.

⁽²¹⁾ A Bíróság 1974. július 2-i ítélete, Olasz Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, 13. pont.

⁽²²⁾ A Bíróság 2001. november 8-i ítélete, Adria-Wien Pipeline, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598; csakúgy, mint a Bíróság 1990. február 14-i ítélete a Francia Köztársaság kontra az Európai Közösségek Bizottsága, C-301/87, ECLI:EU:C:1990:67, 41. pont.

- (87) Ezenkívül a belga hatóságok az intézkedést a JCD-nek nyújtott ellentételezésnek tekintik, melynek célja azt a hátrányt ellensúlyozni, amelyet egyes hirdetési felületek idő előtti eltávolítása okozott. E tekintetben a Bizottság a C-211/15 P, Orange kontra Bizottság ügyre ⁽²³⁾ hivatkozik, amelyben a Bíróság megerősítette a Törvényszék ⁽²⁴⁾ és a főtanácsnok azon álláspontját ⁽²⁵⁾, miszerint az is állami támogatásnak minősül, amikor egy vállalkozás költségeit azáltal mérsékelik, hogy olyan többletköltségeit törlik el, amelyek egy eltérő szabályozás eredményeként hárulnak rá, és amelyek alól a versenytárs vállalkozások mentesek ⁽²⁶⁾. Az állami források átruházásával járó kompenzációk egyedül abban az esetben nem minősülnek állami támogatásnak, ha olyan, közszolgáltatásért nyújtott ellentételezésről van szó, amelyet az Altmark-ítélet ⁽²⁷⁾ ítélkezési gyakorlatának megfelelően nyújtanak.
- (88) Ugyanakkor az 1984. és az 1999. évi szerződések pusztán kereskedelmi szerződések, melyek rendelkezései nem tartalmazzák a JCD-re nézve közszolgáltatási megbízást. Ebből kifolyólag a közszolgáltatási feladat teljesítésének ellentételezésére vonatkozó Altmark-ítélet ítélkezési gyakorlata ebben az esetben nem alkalmazandó.
- (89) Ezen az alapon tehát úgy tűnik, hogy a belga hatóságok által alkalmazott kompenzáció – feltételezve, hogy annak célja valóban azon hátrányok ellentételezése, amelyek egyes hirdetési felületek idő előtti eltávolítására vonatkozó esetleges kötelezettségből fakadnak – szükségszerűen előnyt jelent a JCD számára. Ez a következtetés jelen esetben annál is inkább megállja a helyét, mivel nehéz úgy ítélni, hogy a JCD strukturális hátrányt szenvedett, mivel a JCD önként beleegyezett abba, hogy eltávolítsa a szóban forgó hirdetési felületeket, és hogy egyébiránt a belga hatóságok maguk is elismerték, hogy a szóban forgó ellentételezés meghaladta az állítólagos hátrány megkövetelte összeget.
- (90) Ez az érvelés összhangban áll az állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény ⁽²⁸⁾ (a továbbiakban: az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény) 69. pontjával is, amely hangsúlyozza, hogy „[még az] állam által előírt szabályozási kötelezettségekből fakadó költségek ⁽²⁹⁾ [is] elvben tekinthetők a gazdasági tevékenységgel járó költségekhez kapcsolódónak, aminek alapján az ilyen költségek kompenzációja előnyt biztosít a vállalkozás számára ⁽³⁰⁾. Ez azt jelenti, hogy az előny meglétét elvben nem zárja ki az a tény, hogy az előny nem haladja meg a szabályozási kötelezettség előírásából fakadó költségek kompenzációjához szükséges összeget. Ugyanez vonatkozik azon költségek enyhítésére is, amelyek az állami intézkedésből fakadó ösztönző hiányában nem merültek volna fel a vállalkozásnál, mivel ezen ösztönző hiányában a vállalkozás másképp szervezte volna tevékenységeit ⁽³¹⁾. Nem zárható ki továbbá az előny megléte akkor sem, ha egy intézkedés tőle független, más jellegű terheket kompenzál ⁽³²⁾.”
- (91) Jelen esetben szintén nem reális az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó felületek idő előtti cseréjét szabályozási kötelezettséggel azonosítani, mivel a JCD önként beleegyezett abba, hogy eltávolítja a szóban forgó hirdetési felületeket, de az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 69. pontjából következik, hogy amennyiben a felületek eltávolítása szabályozási kötelezettség miatt történt volna, az idő előtti eltávolítás ellentételezése előnynek minősült volna.

⁽²³⁾ A Bíróság 2016. október 26-i ítélete; Orange kontra Bizottság, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:798.

⁽²⁴⁾ A Törvényszék 2015. február 26-i ítélete, Orange kontra Bizottság, T-385/12., ECLI:EU:T:2015:117.

⁽²⁵⁾ N. Wahl főtanácsnok 2016. február 4-i indítványa, Orange kontra Európai Bizottság, ECLI:EU:C:2016:78.

⁽²⁶⁾ A Bíróság 2016. október 26-i ítélete; Orange kontra Bizottság, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:798, 41–44. pont.

⁽²⁷⁾ A Bíróság 2016. október 26-i ítélete; Orange kontra Bizottság, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:798, 44. pont.

⁽²⁸⁾ A Bizottság közleménye (2016. július 19.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról (HL C 262., 2016.7.19., 1. o.).

⁽²⁹⁾ A mezőgazdasági ágazatban a szabályozási kötelezettség előírására a gazdálkodók számára kötelező állat-egészségügyi és élelmiszerbiztonsági ellenőrzések és vizsgálatok szolgálnak például. Másrészt az állami szervek által végrehajtott és finanszírozott ellenőrzések és vizsgálatok, melyekre a jogszabályok nem írnak elő gazdálkodók általi végrehajtást vagy finanszírozást, nem tekinthetők a vállalkozásokra kivetett szabályozási kötelezettségeknek. Lásd a tejről és zsírról szóló törvény keretében a tej minőségének ellenőrzésére irányuló vizsgálatokhoz nyújtott SA.35484 állami támogatásról szóló, 2015. szeptember 18-i bizottsági határozatot, valamint a tejről és zsírról szóló törvény keretében az általános egészségügyi ellenőrzési tevékenységekhez nyújtott SA.35484 állami támogatásról szóló, 2016. április 4-i bizottsági határozatot.

⁽³⁰⁾ A Törvényszék 2015. március 25-i ítélete T-538/11, Belgium kontra Bizottság, ECLI:EU:T:2015:188, 74–78. pont.

⁽³¹⁾ Ha például egy vállalkozás támogatásban részesül azzal a céllal, hogy valamely támogatott régióban beruházást végezzen, nem érvelhet azzal, hogy ez nem csökkenti a vállalkozás rendes költségvetésében foglalt költségeket, tekintettel arra, hogy támogatás hiányában a vállalkozás nem végezte volna el a beruházást.

⁽³²⁾ A Bíróság 2011. december 8-i ítélete, France Télécom SA kontra Bizottság, C-81/10. P, ECLI:EU:C:2011:811, 43–50. pontja. Ez értelemszerűen a vállalkozás abból fakadó költségeinek csökkentésére vonatkozik, hogy a tisztviselők jogállását a versenytársaihoz hasonlóan munkavállalói jogállással váltotta fel, ami az érintett vállalkozás számára előnyt biztosít (ezt a megállapítást korábban, az Elsőfokú Bíróság 2004. március 16-i, a Danske Busvognmænd kontra az Európai Közösségek Bizottsága T-157/01. sz. ügyben hozott ítéletét [ECLI:EU:T:2004:76, 57. pont] követően némi bizonytalanság övezte). A meg nem térülő költségekért nyújtott kártalanításról lásd még az Elsőfokú Bíróság 2009. február 11-i Iride SpA és Iride Energia SpA kontra az Európai Közösségek Bizottsága T-25/07. sz. ügyben hozott ítéletének (ECLI:EU:T:2009:33) 46–56. pontját.

- (92) Megjegyzendő továbbá, hogy az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 71. pontja emlékeztet arra, miszerint „Kizárt az előny megléte a jogellenesen beszedett adók visszatérítése esetén ⁽³³⁾, továbbá akkor, ha a nemzeti hatóságok kötelesek az általuk bizonyos vállalkozásoknak okozott károkért járó kártérítésre ⁽³⁴⁾, illetve kisajátításért adott kártalanítás megfizetése esetén ⁽³⁵⁾”.
- (93) Ebben az esetben azonban a két helyzet egyike sem áll fenn. Semmi nem enged arra következtetni, hogy a belga hatóságok olyan kárt okoztak volna a JCD-nek, amelyért kárpótlást kellett volna nyújtaniuk. A JCD önként beleegyezett abba, hogy egyes eszközöket 1984-től eltávolít, és jogosan feltételezhető, hogy a JCD elfogadta, mert általánosságban véve ezáltal előnyhöz jutott.
- (94) Végezetül a Bizottság felteszi a kérdést, hogy tekinthető-e ez az ellentételezés szokásos piaci szereplői magatartásnak, amely esetlegesen kizárhatja egy előny fennállását. Nem lehet azonban úgy tekinteni, hogy Brüsszel város ilyen körülmények között piaci szereplőként járt el. Valójában megállapítást nyert, hogy az állítólagos ellentételezés nyújtását nem formalizálták, és nyomon követés tárgyát sem képezte (ami egyébként megmagyarázza, hogy miért van – még a belga hatóságok szerint is – eltérés az idő előtt eltávolított és helyettesített felületek száma között). A Bizottságnak benyújtott információk egyike sem utal arra, hogy Brüsszel város és a JCD között bármiféle tárgyalásra került volna sor erről a kérdéstről. Semmi nem utal arra, hogy Brüsszel város elemezte volna az 1984. évi szerződés hatálya alá eső egyes hirdetési felületek cseréje által a JCD számára okozott bevételkiesést, összehasonlítva az ugyanazon szerződés hatálya alá tartozó többi felület fenntartásából származó haszonnal, mely felületek amortizációját egyébként teljes mértékben állták (költségeik – beleértve a JCD haszonkulcsát is – az 1984. évi szerződés érvényességi ideje alatti hasznosítás által valóban teljes mértékben megtérült). Mivel azonban sem elemzés, sem szerződéskötés, sem pedig nyomon követés nem történt, kizárható, hogy Brüsszel város ilyen magatartása összhangban áll a piacgazdasági magánszereplő elvével.
- (95) A Bizottság előny fennállására vonatkozó érvelését a Cour d'appel de Bruxelles 2016. április 29-i ítélete megerősítette ⁽³⁶⁾. Az említett ítéletben a Cour d'appel elutasítja a JCD fellebbezését, és megerősíti a Tribunal de première instance de Bruxelles 2010. december 13-án hozott ítéletét. Pontosabban a bíróság megerősíti, hogy a JCD nem tartotta tiszteletben az 1999. évi szerződés 10. mellékletében előírt eltávolítási határidőket, és számos hirdetési felületet hasznosított jogcím és jogalap nélkül Brüsszel város közterületén. A JCD tehát a tisztességes piaci gyakorlattal ellentétes, objektíven nézve jogellenes cselekedeteket követett el, mivel azon hirdetési felületek hasznosítása, amelyeknek (már) nem lenne helyük a hálózatában, a JCD-t jogellenes versenyelőnyhöz juttatja, amely valószínűleg elvonja a hirdetők versenytársától, a CCB-től. E tekintetben a bíróság elrendelte ezen jogszerűtlen gyakorlatok megszüntetését, és úgy ítéli meg, hogy a jogcím és jogalap nélkül hasznosított hirdetési felületek lebontása szükséges lépés az illegális gyakorlat megszüntetéséhez.
- (96) Következésképpen a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó bizonyos számú hirdetési felület 1999. és 2011. közötti, Brüsszel város területén a JCD által az 1999. évi szerződés 10. mellékletében előírt időpontokon túl bérletdíj- vagy adófizetés nélküli fenntartása és hasznosítása csökkentette azokat a költségeket, amelyeket a JCD a tevékenysége során általában viselt volna, ami gazdasági előnyt jelentett a JCD számára.

3.4.2.3. Szelektív jelleg

- (97) Ahhoz, hogy állami támogatásnak minősüljön, az intézkedésnek szelektívnek kell lennie, azaz az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében előnyben kell részesítenie bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését ⁽³⁷⁾. Ennek eredményeként csak a vállalkozásokat szelektíven támogató intézkedések tartoznak a támogatás fogalmába.
- (98) Először is meg kell jegyezni, hogy a belga hatóságok nem vitatják az intézkedés (az 1984. évi szerződés hatálya alá eső hirdetési felületeknek a 10. mellékletben előírt hasznosítási időszak lejáratán túli, bérletdíj- vagy adófizetés nélküli fenntartása) szelektivitását.

⁽³³⁾ A Bíróság 1980. március 27-i ítélete, Amministrazione delle finanze dello Stato, C-61/79, ECLI:EU:C:1980:100, 29–32. pont.

⁽³⁴⁾ A Bíróság 1988. szeptember 27-i ítélete, Asteris AE és társai kontra Görög Köztársaság és Európai Gazdasági Közösség, C-106/87–C-120/87, ECLI:EU:C:1988:457, 23. és 24. pont.

⁽³⁵⁾ A Törvényszék 2010. július 1-jei ítélete, Nuova Terni Industrie Chimiche SpA kontra Európai Bizottság, T-64/08, ECLI:EU:T:2010:270, 59–63. és 140–141. pont, amely tisztázza, hogy noha egy kisajátítás esetében járó kártalanítás kifizetése nem tekintendő előnynek, az ilyen kártalanítás utólagos meghosszabbítása állami támogatásnak minősülhet.

⁽³⁶⁾ A Cour d'appel de Bruxelles (9. tanács) 2016. április 29-i ítélete, 2011/AR/140.

⁽³⁷⁾ A Bíróság 2005. december 15-i ítélete, Olaszország kontra Bizottság, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, 94. pont.

- (99) A belga hatóságok kifejtették, hogy az intézkedés a JCD-nek nyújtott ellentételezés az egyes hirdetési felületek idő előtti eltávolításának kompenzálására, és az ilyen intézkedés lényegében egyedi intézkedés, és ebben az összefüggésben a gazdasági előny fennállásának azonosítása (lásd a 3.4.2.2. szakaszt) általában feltételezi a szelektivitást. Eltérő rendelkezés hiányában ez a vélelem alkalmazandó a szóban forgó esetben, és elegendő az intézkedések szelektívnek nyilvánításához.
- (100) Azt is meg kell jegyezni, hogy az intézkedés szelektivitása nem kérdőjelezhető meg pusztán azért, mert a JCD egyedülálló jogi és ténybeli helyzetben van azáltal, hogy az intézkedés előnyeit egyedül élvezheti, mivel egyedül ez a vállalat birtokol az 1994. évi szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületeket.
- (101) A fent említett „Orange-ítéletben” a Bíróság ténylegesen megerősítette a Törvényszék álláspontját⁽³⁸⁾, miszerint „[...] Amikor a kedvezményezett azon egyéb gazdasági szereplőkkel hasonlítja össze, amelyek az intézkedéssel elérni kívánt célra tekintettel hasonló ténybeli és jogi helyzetben vannak, az összehasonlítás kritériumának alapját és indokát a potenciálisan általánosan alkalmazott intézkedések szelektív jellegének megítélése adja, tehát nem releváns, ha – mint a jelen esetben is – egy olyan ad hoc intézkedés szelektív jellegének megítéléséről van szó, amely csupán egyetlen vállalkozást érint [...]”.
- (102) Jelen esetben világos, hogy a hirdetési felületek fenntartása általános hatály nélküli *ad hoc* intézkedés, tehát egyértelműen szelektív.

3.4.2.4. A verseny torzítása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás

- (103) A vállalkozásoknak nyújtott köztámogatás csak akkor minősül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak, ha „torzítja a versenyt vagy annak torzításával fenyeget”, kizárólag akkor, ha ez „érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.

A verseny torzulása

- (104) Egy állam által nyújtott támogatási intézkedés akkor torzítja a versenyt vagy fenyeget annak torzításával, ha kedvezményezettjének versenyhelyzetét a vele versenyző vállalkozásokkal szemben valószínűleg erősíti⁽³⁹⁾.
- (105) Elegendő, ha a támogatási intézkedés hatálybalépésekor az érintett piacon tényleges versenyhelyzet áll fenn, hogy az állam által vagy állami forrásból történő beavatkozás alkalmas legyen a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására és a verseny torzítására, illetve az annak torzításával való fenyegetésre⁽⁴⁰⁾. Ezért feltételezhető a verseny torzulása, mielőtt az állam pénzügyi előnyt biztosít egy olyan vállalkozás számára, amely liberalizált ágazatban működik, ahol a verseny fennáll vagy fennállhatna.
- (106) Tekintettel arra a tényre, hogy a JCD olyan piacon működik, amelyben az ágazat különböző vállalkozásai versenyeznek egymással (kisformátumú hirdetések piaca), ha a jelenlévő szereplők javára támogatást nyújtanának vagy e szereplők támogatás előnyeiben részesülnének, az olyan hatással járna, amely potenciálisan torzíthatja a versenyt.

A tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás

- (107) Az Unió bíróságainak ítélkezési gyakorlata szerint a belső piacon működő vállalkozásoknak nyújtott bármilyen támogatás érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet⁽⁴¹⁾.

⁽³⁸⁾ A Törvényszék 2016. február 6-i ítélete, Orange kontra Bizottság, T-385/12, ECLI:EU:T:2015:117.

⁽³⁹⁾ A Bíróság 1980. szeptember 17-i ítélete, Philip Morris Holland BV kontra az Európai Közösségek Bizottsága, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11. pont; valamint az Elsőfokú Bíróság 2000. június 15-i ítélete, Alzetta Mauro és társai kontra az Európai Közösségek Bizottsága; T-298/97., T-312/97., T-313/97., T-315/97., T-600/97–T-607/97, T-1/98., T-3/98–T-6/98 és T-23/98. sz. egyesített ügyek, ECLI:EU:T:2000:151, 80. pont.

⁽⁴⁰⁾ A Bíróság 2019. január 23-i ítélete, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-387/17, ECLI:EU:C:2019:51, 40. pont.

⁽⁴¹⁾ Az Elsőfokú Bíróság 2001. június 15-i ítélete, Friuli Venezia Giulia kontra az Európai Közösségek Bizottsága, T-288/97, ECLI:EU:T:1999:125, 41. pont.

- (108) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság nem köteles gazdasági elemzést végezni a kérdéses piacok tényleges helyzetéről, a támogatásban részesülő vállalkozások piaci részesedéséről, az egymással versenyző vállalkozások helyzetéről vagy a tagállamok közötti kereskedelemről ⁽⁴²⁾. Jogellenesen nyújtott állami támogatás esetén a Bizottságnak nem kell bizonyítania az ilyen támogatás tényleges hatását a versenyre és a kereskedelemre.
- (109) A JCD javát szolgáló szóban forgó intézkedés (a hirdetési felületeknek a 10. mellékletben előírányzott időpontokon túli, bérletidj- és adófizetés nélküli fenntartása) megerősíti a JCD helyzetét Brüsszel fővárosi régióban a hirdetési felületek piacán, és megnehezíti az említett piacra való bejutást a más tagállamokban székhellyel rendelkező vállalkozások számára ⁽⁴³⁾. Ezenfelül a Bizottság jelen esetben megjegyzi, hogy mind a JCD, mind a CCB az Európai Unió más-más tagállamaiban tevékenykedik ⁽⁴⁴⁾. Fontos hangsúlyozni azt is, hogy a hirdetőik gyakran számos országban aktív nemzetközi csoportok, és egyes esetekben maguk a reklámkampányok is nemzetközi dimenzióval rendelkeznek.
- (110) Ezért az intézkedés valószínűleg érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (111) Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a belga hatóságok, bár elismerik a JCD javára nyújtott előny fennállását, úgy vélik, hogy a 2006. évi *de minimis* rendelet releváns lehet.
- (112) Érvelésük a szóban forgó előny összegének kiszámításán alapul, figyelembe véve a határidő előtt és azon túl eltávolított hirdetési felületek közötti kompenzációs logikát.
- (113) A belga hatóságok valóban úgy ítélik meg (lásd az (51)–(52) preambulumbekendést), hogy összességében nézve a JCD gazdasági előnyben részesült, de kizárólag az idő előtt – azaz az eltávolításuk tervezett időpontja előtt – elbontott felületek száma és a 10. mellékletben előírányzott eltávolítási időponton túl fenntartott felületek száma közötti egyensúlytalanság miatt. Az ő olvasatukban, a felek között fennálló kompenzációs mechanizmus alapján a JCD egyrészt bérletidj- és adómegettakarításról mondott le azáltal, hogy elfogadta a felületek idő előtti eltávolítását, másrészt viszont bérleti díjat és adót takarított meg azáltal, hogy egyes felületeket a tervezett eltávolítási időpontokon túl fenntartott.
- (114) Kiszámítva az idő előtti eltávolítások miatt a JCD által elveszített megtakarítások és a 10. mellékletben előírányoztnál hosszabb ideig megtartott felületek révén nyert többletmegtakarítások közötti különbséget, a belga hatóságok szerint a JCD az 1999 decembere és 2011 közé eső időszakban mindössze legfeljebb [100 000–150 000] EUR gazdasági előnyhöz jutott.
- (115) mivel úgy ítélik meg, hogy a JCD-nek nyújtott előny nem haladhatja meg a [100 000–150 000] EUR-t, a belga hatóságok azzal érveltek, hogy az intézkedés könnyen a 2006-os *de minimis* rendelet hatálya alá eshet.
- (116) E tekintetben fontos megjegyezni, hogy jelen szakaszban két *de minimis* rendelet vonatkozik a szóban forgó időszakra:
- a) az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű (*de minimis*) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 69/2001/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: a 2001-es *de minimis* rendelet), amely 2001 februárjától 2006. december 31-ig volt hatályos, és amely kimondja, hogy egyes csekély (három pénzügyi év alatt kevesebb, mint 100 000 EUR) összegű támogatások úgy tekintendők, hogy nem befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, tehát esetükben nem teljesül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében szereplő valamennyi kritérium;
 - b) a 2006-os *de minimis* rendelet, amely 2007. január 1. és 2013. december 31. között volt hatályban, és amely előírja, hogy bizonyos csekély (három pénzügyi év alatt kevesebb, mint 200 000 EUR) összegű támogatások úgy tekintendők, hogy nem befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, tehát esetükben nem teljesül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt valamennyi kritérium.

⁽⁴²⁾ A Bíróság 2011. szeptember 8-i ítélete, Bizottság kontra Hollandia, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, 131. pont.

⁽⁴³⁾ E tekintetben lásd a Bíróság 2013. május 8-i ítéletét Eric Libert és társai kontra Gouvernement flamand; All Projects & Developments NV és társai/Vlaamse Regering, C-197/11 és C-203/11. sz. egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2013:288.

⁽⁴⁴⁾ Például a Brüsszel fővárosi régió által 2008. március 15-én a Villo-megállapodás keretében indított pályázatot kihirdették az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

- (117) Mindenekelőtt, amint azt a 3.4.2.2. pont kifejti, a Bizottság úgy véli, hogy az előny nagyobb annál, mint ahogyan azt a belga hatóságok megítélik, mivel kiszámításakor a határidő után fenntartott hirdetési felületekre esedékes és a JCD által ki nem fizetett összes bérleti díjat és adót is figyelembe kell venni. Megjegyzendő, hogy a Bizottság nem mérhette fel pontosan a JCDecaux számára nyújtott kedvezmények összességét, mivel a belga hatóságok megtagadták ezen adatok generálását; a JCD-nek nyújtott támogatás összege mindenesetre 200 000 EUR-nál magasabb. A *de minimis* rendeletek ezért nem alkalmazhatók, és a Bizottság nem tudja elfogadni a belga hatóságok érvelését.
- (118) Még ha a *de minimis* rendeletek valamelyike alkalmazandó is lett volna (ami nem így van), a Bizottság azt is megállapítja, hogy a 2001-es *de minimis* rendelet 3. cikkében és a 2006-os *de minimis* rendelet 3. cikkében megállapított ellenőrzési feltételek amúgy sem teljesülnek. A belga hatóságok eredetileg nem tekintették az intézkedést *de minimis* támogatásnak, tehát nem tették meg a szóban forgó rendeletekben előírt lépéseket.
- (119) Az intézkedés nem felel meg a 2006-os *de minimis* rendelet 2. cikkének (4) bekezdésében megállapított átláthatósági feltételeknek sem, miszerint „E rendelet csak olyan támogatásokra alkalmazandó, amelyekhez előzetesen pontosan kiszámítható a bruttó támogatástartalom anélkül, hogy kockázatértékelést kellene végezni (»átlátható támogatás«)”. A jelen esetben a belga hatóságok nem nyújtottak be olyan dokumentumot, amely bizonyítaná, hogy a támogatási intézkedés nyújtása előtt számítását végeztek volna, vagy hogy legalább az idő előtti és határidőn túli eltávolítások közötti egyensúlyt – ami a belga hatóságok által kiszámolt [100 000–150 000] EUR támogatási összeg számítási alapját képezte – különösebben nyomon követték volna.
- (120) Következésképpen a szóban forgó támogatás nem tartozik a *de minimis* rendelet hatálya alá.
- (121) Következésképpen, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az intézkedés alkalmas arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelmet érintse.

3.4.2.5. Következtetés

- (122) A fentiekre való tekintettel a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületek tervezett eltávolításának időpontja utáni fenntartása a JCD javára nyújtott, két összetevőből (bérleti díjak és adók) álló állami támogatást jelent.

3.4.3. A támogatás jogszerűsége

- (123) A Bizottság megállapítja, hogy a panasz e részének tárgyát képező intézkedésről, amelyek az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, nem érkezett tájékoztatás az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglaltak szerint.
- (124) mivel a belga hatóságok részéről semmiféle igazolás nem érkezett a bejelentés alóli mentességről, az intézkedés következtésképpen jogellenes.

3.4.4. A belső piaccal való összeegyeztethetőség

- (125) mivel a JCD által az 1984. évi szerződés végrehajtása keretében Brüsszel város területén felállított bizonyos hirdetési felületeknek az előirányzott (az 1999. évi szerződés 10. mellékletében megjelölt) eltávolítási időponton túli hasznosítása az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatás fennállását vonja maga után, helyénvaló meghatározni, hogy ezek az intézkedések a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők-e.
- (126) Az állami támogatási intézkedések a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése és 107. cikkének (2) és (3) bekezdése szerinti eltérések alapján. A belga hatóságok mindazonáltal nem terjesztettek elő semmiféle érvet annak bizonyítására, hogy ezen eltérések valamelyike a jelen esetben alkalmazandó lenne.
- (127) A Bizottság először is arra emlékeztet, hogy a tagállam feladata bizonyítani, hogy egy támogatás összeegyeztethető a belső piaccal. A belga hatóságok azonban nem szolgáltak érvekkel a kérdéses intézkedések összeegyeztethetőségéről. Az EUMSZ 107. cikkének (2) bekezdése és 107. cikke (3) bekezdésének a)–d) pontja szerinti eltérések a jelen esetben nem alkalmazandók, mivel a szóban forgó intézkedést az említett rendelkezésekben előírt célok nem indokolják.
- (128) Végül pedig az 1984. és az 1999. évi szerződések pusztán kereskedelmi szerződések, és feltételeikben nem szerepel a JCD közszolgáltatási feladattal való megbízása. Ezért az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdésében előírt, a közszolgáltatás teljesítéséért járó kompenzációt érintő eltérés nem alkalmazandó.

- (129) A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületeknek az 1999. évi szerződés 10. mellékletében előírányzott eltávolítási időponton túli, bérletdíj- vagy adófizetés nélküli fenntartása csökkentette azokat a költségeket, amelyek a JCD tevékenysége során általában felmerülnének, és ezért azt a belső piaccal összeegyeztethetetlen működési támogatásnak kell tekinteni.
- (130) A fenti megfontolások fényében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a JCD az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében a belső piaccal összeegyeztethetetlen jogellenes állami támogatásban részesült az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületeknek az 1999. évi szerződés 10. mellékletében előírányzott eltávolítási időpontokon túli, bérletdíj- vagy adófizetés nélküli fenntartása révén. Ezt a támogatást vissza kell téríttetni, hacsak a visszatérítés nem esik az (EU) 2015/1589 rendelet 17. cikkének hatálya alá.

3.4.5. Az összeegyeztethetetlen támogatás összege

- (131) Az összeegyeztethetetlen támogatás összegének kiszámításához alkalmazott általános elv a bérleti díjak és az adók összegének becslése, amelyet a városnak – az intézkedés hiányában – be kellett volna szednie.
- (132) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az összeegyeztethetetlen támogatás összegének kiszámítását az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó és 2001. szeptember 15. után ⁽⁴⁵⁾ fenntartott minden hirdetési felületre vonatkozóan el kell végezni, referenciaként véve az 1999. évi szerződés alapján esedékes bérleti díjakat és a hirdetési felületekre általában alkalmazandó adókat ⁽⁴⁶⁾ az eltávolítás eredetileg előírányzott időpontja ⁽⁴⁷⁾ (amennyiben az korábbi, mint 2001. szeptember 15.) vagy 2001. szeptember 15. (ha az eltávolítás eredetileg előírányzott időpontja későbbi, mint 2001. szeptember 15.) és a ténylegesen végrehajtott eltávolítás időpontja között.
- (133) Amint az a (111)–(114) preambulumbekkezdésben szerepel, a belga hatóságok arra a következtetésre jutnak, hogy a JCD-nek nyújtott esetleges támogatás összege az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó, határidő előtt és után eltávolított hirdetési felületek közötti kompenzáció logikája alapján [100 000-150 000] EUR lenne. A belga hatóságok számításai a CCB által 2007. december 3-án és 2009. december 21-én készített hatósági jegyzőkönyveken alapulnak. A belga hatóságok úgy vélik, hogy az említett hatósági jegyzőkönyvek bizonyossága szerint a 10. mellékletben előírányzott eltávolítási időpont előtt lebontott felületekhez tartozó reklámfelületi oldalak száma 2007-ben nagyobb volt, mint a 10. mellékletben előírt eltávolítási időponton túl fenntartott hirdetési felületekhez tartozó reklámfelületi oldalak száma. Csak a CCB által 2009. december 21-én készített hatósági jegyzőkönyv mutatta azt, hogy az egyensúly a JCD javára billent ki. A belga hatóságok ezért úgy ítélik meg, hogy következésképpen, még ha a szerződés teljesítéséből a JCD számára valamiféle előny származhatott is, annak mennyiségi meghatározása a 2007–2011-es pénzügyi évekre lehet korlátozni annak kockázata nélkül, hogy a JCD előnyben részesülne.
- (134) A 3.4.2.2. szakaszban kifejtettek szerint a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a belga hatóságok kompenzációs mechanizmuson alapuló érvelése megalapozatlan, és hogy a JCDcaux számára nyújtott előny megfelel annak az összegmegtakarításnak, amelyet a vállalat az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületek hasznosításának folytatásával valósított meg ahelyett, hogy az említett felületeket az 1999-es szerződésnek megfelelő hirdetési felületekkel helyettesítette volna.
- (135) A Bizottság e pontra vonatkozó érvelését a Cour d'appel de Bruxelles 2016. április 29-i ítélete megerősítette ⁽⁴⁸⁾. Az említett ítéletben a Cour d'appel megerősíti, hogy a JCD nem tartotta be az 1999-es szerződés 10. mellékletében előírányzott eltávolítási határidőket, és számos hirdetési felületet hasznosított jogcím és jogalap nélkül Brüsszel város közterületén.
- (136) Különösképpen, a Cour d'appel elutasítja az olyan kompenzációs mechanizmus gondolatát, amelyet a belga

⁽⁴⁵⁾ A tízéves jogvesztő határidő tilt minden 2001. szeptember 15. előtti visszafizettetést.

⁽⁴⁶⁾ Az összeegyeztethetetlen támogatás összegének az adókat érintő kiszámítása a 2001. október 17-i rendelet 3., 4. és 5. cikke, a 2006. december 18-i rendelet 4–7. cikke, a 2007. december 17-i, a 2008. december 15-i, a 2009. november 9-i, a 2010. december 20-i és a 2011. december 5-i adórendeletek 4., 5. és 6. cikke.

⁽⁴⁷⁾ Ezeket az időpontokat a 10. melléklet sorolja fel.

⁽⁴⁸⁾ A Cour d'appel de Bruxelles (9. tanács) 2016. április 29-i ítélete, 2011/AR/140.

hatóságok azon régi utcabútorokra vonatkozóan említettek, amelyeket az előirányzott eltávolítási időponton túl is fenntartottak, cserébe egyes régi utcabútorok idő előtti lecseréléséért, ugyanis az 1984-es szerződés nem írt elő és nem is engedélyezett ilyen mechanizmust. A Cour d'appel megerősíti, hogy nincs bizonyíték arra, hogy az 1999. évi szerződés megkötése után a JCD kifejezett engedélyt kapott volna Brüsszel várostól a hirdetési felületek felcserélésére. Az említett ítéletben a Cour d'appel elutasítja a JCD fellebbezését, és megerősíti a Tribunal francophone de première instance de Bruxelles 2010. december 13-án hozott ítéletét. Megerősíti, hogy a JCD, azáltal, hogy Brüsszel város közterületein jogcím vagy jogalap nélkül hasznosított hirdetési felületeket, a tisztességes piaci gyakorlattal ellentétes, objektíven nézve jogellenes cselekedeteket követett el, mivel azon hirdetési felületek hasznosítása, amelyeknek (már) nem lenne helyük a hálózatában, a JCD-t jogellenes versenylőnyhöz juttatja, amely valószínűleg elvonja a hirdetők versenytársától, a CCB-től.

- (137) Következésképpen a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az összegegyeztetetlen támogatási összeg kiszámításának alapját – bármiféle kompenzációs logika alkalmazása nélkül – kizárólag a határidőn túl fenntartott hirdetési felületekre be nem szedett bérleti díjak és adók képezhetik. Ennek érdekében a belga hatóságoknak minden érintett hirdetési felületre és minden releváns időszakra vonatkozóan figyelembe kell venniük a meglévő bérleti díjakat és az azonos méretű felületekre vonatkozó 2001. évi és azt követő adórendeletek értelmében fizetendő adókat.
- (138) E tekintetben a köztereken ideiglenes jelleggel elhelyezett hirdetésekről szóló, 2001. október 17-i adórendelet a 2002–2006-os pénzügyi évre adót vezetett be a köztereken ideiglenes jelleggel elhelyezett hirdetésekre. Brüsszel város elfogadta továbbá a 2006. december 18-i adórendeletet is, amely ugyanazt az adót írja elő a 2007-es pénzügyi évre. A 2008-as adóévtől pedig Brüsszel város kifejezetten a hirdetési felületekre vetett ki adót ⁽⁴⁹⁾.
- (139) A Bizottság úgy véli, hogy a hirdetési felületekről szóló adórendeleteket automatikusan alkalmazni kellett volna az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó, határidőn túl fenntartott hirdetési felületekre, és hogy az 1984. évi szerződés hatálya alá tartozó, határidőn túl fenntartott hirdetési felületekre vonatkozóan az ezen adórendeletek által előírt adómentesség eltérést jelent a referenciarendszertől.
- (140) Meg kell jegyezni, hogy Brüsszel város eleinte úgy vélte, hogy a 2001. október 17-i adórendelet által Brüsszel város hirdetéseiére előírt adómentesség ⁽⁵⁰⁾ értelmében az 1999. évi szerződés végrehajtása keretében kihelyezett, hozzá tartozó hirdetési felületek nem voltak adókötelesek, ami ellentmondani látszik a Bizottság által a (139) preambulum-

⁽⁴⁹⁾ A 2007. december 17-i, a 2008. december 15-i, a 2009. november 9-i, a 2010. december 20-i és a 2011. december 5-i adórendelet. A fent említett adórendeletek 2. cikke előírja, hogy „az e rendelet hatálya alá tartozó hirdetési felületek reklámfelületek, ideiglenes reklámfelületek, reklámjárművek és reklámstandok.” Az adó kiszámítását a 4–6. cikk szabályozza. Pontosabban a 4. cikk („Reklámfelületekre kivetett adó”) szerint:

- a) „a reklámfelületekre kivetett adó aránya pénzügyi évenként 150,00 EUR/m².
 b) §1. A kizárólag kulturális, társadalmi és sportreklámok megjelenítésére szánt vagy ilyenekként azonosított – azaz filmeket, művészi alkotásokat hirdető, valamint vásárok, kongresszusok, szalonok vagy cirkuszok szervezéséről szóló tájékoztatást tartalmazó – reklámok hirdetési felületeire kivetett adó mértéke pénzügyi évenként 50,00 EUR/m².
 §2. Mindazonáltal, amennyiben a látható hirdetési felszín 1/7-ét kereskedelmi jellegű megjegyzés, név vagy logó foglalja el, a kizárólag kulturális, társadalmi és sportreklámok megjelenítésére szánt vagy ilyenekként azonosított – azaz filmeket, művészi alkotásokat hirdető, valamint vásárok, kongresszusok, szalonok vagy cirkuszok szervezéséről szóló tájékoztatást tartalmazó – reklámok hirdetési felületeire kivetett adó mértéke az e cikk a) pontjában meghatározott mérték.
 c) Az adó a teljes pénzügyi évre esedékes, tekintet nélkül a szóban forgó hirdetési felület felállításának vagy leszerelésének időpontjára.”

Az 5. cikk („Ideiglenes reklámfelületekre kivetett adó”) szerint: [...]

A 6. cikk („A 4. és az 5. cikkre vonatkozó közös rendelkezések”):

- a) az adó hirdetési felületenként fizetendő.
 b) §1. Az adó kiszámításához minden töredék m² egész m²-ként számolandó.
 §2. Az §1. alól kivételt képeznek a 4 m²-nél kisebb hirdetési felületek, melyek esetében az adó mértéke a 0,25 m²-es szeletenként vagy darabonként a megállapított adómérték negyede.
 c) A több reklámfelületi oldallal felszerelt hirdetési felületek esetében az adó mértékét meg kell szorozni a reklámfelületi oldalak számával.
 a. Azon hirdetési felületek esetében, melyek egy reklámfelületi oldalon több hirdetés egymás utáni megjelenítését vagy görgetését lehetővé tévő rendszerrel vannak felszerelve, az adó mértéke megkétszereződik.
 d) Ha a hirdetési felület felszíne eltér a látható hirdetési felülettől, az adót a látható hirdetési felszín alapján számítják ki.
⁽⁵⁰⁾ Az 5. szakasz előírja, hogy az e rendelet által bevezetett adó alól mentesülnek többek között „a város vagy a város által létrehozott, finanszírozott vagy annak alárendelt szervezetek hirdetései”. Ahogyan azt a belga hatóságok 2017. február 20-án a Bizottság 2017. február 14-i kiegészítő kérdéseire beküldött észrevételeikben kifejtették, Brüsszel város saját maga soha nem hasznosított hirdetési felületeket. A hasznosításra mindig harmadik fél közbenjárásával került sor. Brüsszel városhoz kizárólag azok a hirdetési felületek tartoznak, amelyek az 1999. október 14-én kötött, lejáratkor megújított szerződés tárgyát képezik. A jelenleg hatályban lévő szerződés alapján a jelenlegi nyertes ajánlattevőnek, azaz a CCB-nek a hirdetési felületekért bérleti díjat és az alkalmazandó adókat kell megfizetnie.

bekezdésben kifejtett álláspontnak. Ezután a 2007. december 17-i adórendelet 9. cikkében, majd a 2008. december 15-i, a 2009. november 9-i, a 2010. december 20-i és a 2011. december 5-i egymást követő adórendeletekben valóban bevezettek egy kifejezetten Brüsszel város hirdetési felületeire irányuló adómentességi rendelkezést⁽⁵¹⁾.

- (141) A belga hatóságok azonban azt is jelezték, hogy Brüsszel város később azt a következtetést vonta le, miszerint más hirdetési felületek hasznosítóival szemben méltánytalan helyzetet teremtett, ha a hirdetési felületekre adómentességet nyújtott annál az egy oknál fogva, hogy azok Brüsszel városhoz tartoznak, pedig a hasznosításukat nem is a város végezte. Ezért úgy határozott, hogy adót vet ki az 1999-es szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületekre; az adók első beszedése 2011. július 29-én történt, és a 2009-es adóévre vonatkozott. A belga hatóságok elmagyarázták, hogy egy 2014. április 3-i rendelettel azóta már eltörölt 1996. december 24-i törvény 6. cikke alkalmazásában nem volt lehetséges az adófizetést az adóév január 1-jétől számított több mint hároméves időszakra visszamenőleg érvényesíteni.
- (142) A belga hatóságok indokolása alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a hirdetési felületekre kivetett adók normális esetben az 1999. évi szerződés hatálya alá tartozó hirdetési felületekre vonatkoznak, és hogy ezért nincs ellentmondás azon álláspontjával, mely szerint a határidőn túl fenntartott 1984-es hirdetési felületeknek szintén adókötelesnek kellene lenniük.
- (143) A Bizottság e tekintetben megjegyzi, hogy a Tribunal de première instance francophone de Bruxelles 2016. november 4-i két ítélete, melyek megállapítják, hogy a JCD nem tartozik helyi reklámadót fizetni az 1999. október 14-én a JCD-nek odaitélt szerződés teljesítése keretében kihelyezett, Brüsszel város tulajdonában álló hirdetési felületekre, nem veszik figyelembe az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak való megfelelés kérdését.
- (144) A JCD által megtakarított bérleti díjak és adók összegeinek kiszámítása nem okoz különösebb nehézséget, és a belga hatóságok ezt részben meg is tették a *de minimis* kérdéskörrel kapcsolatos érvelésük keretében (lásd az (52)–(53) preambulumbekendést). A belga hatóságok azonban a Bizottság ismételt kérése ellenére sem nyújtották be a Bizottságnak a támogatás teljes összegének becslését. A CCB a maga részéről becslést nyújtott be a visszafizetendő támogatás összegéről, amely megközelítőleg 2 millió EUR-t tesz ki.

4. A VILLOI-RÓL SZÓLÓ RÉSZ ELEMZÉSE

4.1. Az eljárás megindítása mellett szóló okok

- (145) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Villo közszolgálati koncesszió Brüsszel fővárosi régió területén történő, JCD általi üzemeltetéséhez kapcsolódó kiegészítő intézkedések (egyes díjak alóli mentesítés, illetve egyes helyi és regionális adók kompenzálása, lásd a (22) preambulumbekendést) tekintetében teljesülnek az állami támogatásra vonatkozó kumulatív kritériumok, következésképpen ezek az intézkedések az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősülnek.
- (146) Úgy tűnt különösen, hogy nem alkalmazható erre az esetre a belga hatóságok azon érve, amely szerint ezek az intézkedések az Altmark-ítélet alapján azért nem minősülnek állami támogatásnak, mert a JCD-t átlátható ajánlati felhívás útján választották ki – ezek a kiegészítő intézkedések ugyanis nem is képezték az ajánlati felhívás részét: ezeket az ajánlati felhívást követően, a Villo-megállapodásról szóló tárgyalások keretében biztosították. A belga hatóságok szerint ezek a kiegészítő intézkedések legfeljebb évi mintegy [400 000–500 000] eurót tesznek ki (lásd a (22) preambulumbekendést).
- (147) Emellett a Bizottság komoly kételyeinek adott hangot azzal kapcsolatban, hogy összeegyeztethető-e a kiegészítő intézkedések a 2005/842/EK bizottsági határozattal⁽⁵²⁾ (a továbbiakban: „az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat”) és az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozattal, amelyekre a belga hatóságok hivatkoztak. A Bizottság különösen azt vonta kétségbe, hogy a belga hatóságok által a koncesszió vonatkozásában végrehajtott ellenőrzések (amelyek a közszolgálati feladat költségeire irányultak, a bevételeket azonban nem vizsgálták részletesen) elegendőek voltak-e mindenfajta túlkompenzáció kizárására. A Bizottságnak emellett kételyei voltak afelől, hogy pontosan mely feltételekkel kerültek a Villo-koncesszióhoz a nemzeti szinten a JCD által megtárgyalt szerződések szerinti hirdetési bevételek, ahogyan az a JCD analitikus könyvelésében megjelenik.

⁽⁵¹⁾ A 2007. december 17-i adórendelet 9. cikke kifejezetten mentesíti az adó alól „a város, illetve a város által létrehozott vagy annak alárendelt szervezetek hirdetési felületeit”.

⁽⁵²⁾ A Bizottság 2005/842/EK határozata (2005. november 28.) az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról (HL L 312., 2005.11.29., 67. o.).

- (148) A fentiekben felsorolt indokok alapján a Bizottság úgy határozott, hogy a szóban forgó intézkedés vonatkozásában megindítja az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást, és felkérte a belga hatóságokat és valamennyi érdekelt felet, hogy közöljenek minden lényeges információt és nyújtsák be észrevételeiket az intézkedéssel kapcsolatban.

4.2. Az érdekelt felek észrevételei az eljárás megindításáról szóló határozatról

- (149) A Bizottsághoz több érdekelt féltől érkeztek észrevételek (CCB, JCD, valamint egy névtelenséget kérő harmadik érdekelt fél), amelyeket az alábbiakban foglalunk össze.

4.2.1. A CCB által benyújtott észrevételek

- (150) A Bizottság egy 2015. július 16-i levélben kapta meg a CCB észrevételeit.

- (151) A CCB úgy véli, hogy a JCD állami támogatásban részesült a Villo-koncesszió üzemeltetésének keretében, és érveket terjeszt elő az állami források és az előnyök meglétének kritériumával kapcsolatban.

4.2.1.1. Állami források

- (152) A belga hatóságok azáltal, hogy ellentételezés megfizetését nem kérve biztosították a JCD számára a jogot arra, hogy közterületet foglaljon el és hasznosítson hirdetési célokra (lásd a (19)–(22) preambulumbekendést), lemondtak ezekről az állami bevételekről, és állami támogatásnak minősülő gazdasági előnyt biztosítottak a JCD számára ⁽⁵³⁾.

4.2.1.2. Előny

- (153) A CCB véleménye szerint a JCD számára megítélt ellentételezés az Altmark-ítéletben meghatározott kritériumok egyikének sem felel meg.

Az első Altmark-feltétel

- (154) A CCB úgy véli, hogy a Villo szolgáltatás üzemeltetése nem minősül olyan közszolgáltatási feladatnak, amelyet egy vállalkozás saját üzleti érdekeinek figyelembevétele mellett nem, vagy nem ugyanolyan feltételekkel végezne el ⁽⁵⁴⁾, és ezzel kapcsolatban hivatkozik számos másik európai város példájára, ahol már kielégítő módon nyújtanak automatizált kerékpárkölsönzési szolgáltatásokat kereskedelmi feltételek mellett ⁽⁵⁵⁾.

A második Altmark-feltétel

- (155) Az ajánlattételhez szükséges dokumentációból kiderül, hogy olyan alapvető elemek, mint a koncesszió időtartama, a szolgáltatás finanszírozásának módja, valamint a koncesszióba adó hatóságnak a szolgáltatás finanszírozásában való részvétele nagyon elnagyoltan voltak meghatározva ⁽⁵⁶⁾, és hogy ennek következtében az ajánlattételhez szükséges dokumentáció nem rögzítette világos és átlátható módon a szolgáltatás finanszírozási rendszerének fő paramétereit.

A harmadik Altmark-feltétel

- (156) A CCB véleménye szerint sem előzetesen, sem utólag nem ellenőrizték a JCD számára a Villo-koncesszió keretében nyújtott előnyök mértékét, és továbbra sem ismert, hogy pontosan milyen pénzügyi hatással jártak a JCD számára biztosított adómentességek. Ezért a túlkompensáció hiánya nem garantálható.

⁽⁵³⁾ Lásd az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény (HL C 8., 2012.1.11., 4–14. o.) 33. pontját.

⁽⁵⁴⁾ Ugyanott, 47. pont.

⁽⁵⁵⁾ Példaként Barcelonát és Antwerpent említik.

⁽⁵⁶⁾ A finanszírozással kapcsolatban például az ajánlattételhez szükséges dokumentációban az szerepelt, hogy a koncesszióba adó hatóság „nyitott különféle finanszírozási megközelítésekre”.

A negyedik Altmark-feltétel

- (157) A CCB megállapítja, hogy a Villo-koncesszió JCD számára történő odaítélésére hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárást követően került sor, ami csak kivételes esetekben tekinthető elegendőnek ahhoz, hogy teljesüljön a negyedik Altmark-feltétel. A CCB véleménye szerint amennyiben a koncesszió alapvető elemeivel kapcsolatos kiegészítő intézkedésekről (mint például a helyi adók alóli mentességről) az ajánlati felhívást követően döntöttek, nem vonható le az a következtetés, hogy az ajánlati felhívás lehetővé teszi azon gazdasági szereplő kiválasztását, aki a legkevesebb költséggel nyújtja az általános gazdasági érdekű szolgáltatást.

4.2.1.3. Összeegyeztetetheőség

- (158) A CCB vitatja az eljárás megindításáról szóló határozatban levont bizottsági következtetést, amely szerint az intézkedések összeegyeztetetheőségét az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat fényében kell elemezni.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alkalmazhatósága

- (159) A CCB arra hivatkozik, hogy a Villo-koncesszió üzemeltetése keretében a JCD számára nyújtott ellentételezések évi több tízmillió eurós nagyságrendet érnek el, és ezért meghaladják az évi 15 millió eurós küszöbértéket, amely meghatározza az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alkalmazhatóságát⁽⁵⁷⁾. A CCB megítélése szerint a hirdetési bevételeken, a felhasználók által fizetett díjakon és az adók és illetékek alóli mentesülésen túlmenően figyelembe kell venni a közterület hirdetési célból történő igénybevételéért és hasznosításáért fizetendő díj alóli mentesülés révén a JCD számára biztosított előnyöket is.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat előírásainak tiszteletben tartása

- (160) A CCB továbbá azt állítja, hogy a szóban forgó esetben az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozatban előírt feltételek közül több nem teljesül.
- (161) Megbízás: a CCB vitatja, hogy teljesülnének az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 4. cikkében a megbízásra vonatkozóan meghatározott feltételek. Egyrészt a Villo közszolgáltatás üzemeltetését szabályozó 2010. november 25-i rendelet körülbelül két évvel a Villo-koncesszió odaítélése után hozták meg⁽⁵⁸⁾. Másrészt a Villo-megállapodást 17 év 4 hónap időtartamra meghosszabbították, noha a Villo-megállapodásban 15 éves időtartam volt meghatározva. A CCB vitatja, hogy ezt az időtartamot a szükséges beruházások jelentős volta indokolná, amint az az eljárás megindításáról szóló határozat (99) preambulumbekzdésében áll. A CCB megjegyzi, hogy a JCD éves pénzügyi kimutatása alapján a Villo rendszer keretében rendelkezésre bocsátott kerékpárokkal kapcsolatos költségekre évi 20 %-os értékcsökkenési leírást alkalmaznak, ami azt jelenti, hogy a kerékpárok a használatba állításuktól számított öt év elteltével teljes mértékben amortizálódnak.
- (162) Ellentételezés: az ellentételezési mechanizmus és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paraméterei nincsenek kellően leírva. Ennek vonatkozásában a CCB a hirdetési bevételek elosztásával kapcsolatban kulcsfontosságúnak tartja, hogy a belga hatóságok a Villo hirdetési felületeinek bruttó elérését (GRP) vegyék figyelembe⁽⁵⁹⁾, ne pedig a JCD által a hálózat keretében hasznosított összes felület által termelt átlagbevételt. Ami az ellentételezés számításánál figyelembe veendő költségeket illeti, a CCB hangsúlyozza, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 5. cikke értelmében ezek a költségek csak „az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásakor felmerült” költségek, amely meghatározás kizárná a hirdetési felületek kihelyezéséhez és üzemeltetéséhez kapcsolódó esetleges költségeket.
- (163) A túlkompensáció hiányának ellenőrzése: amint azt fent említettük (lásd a (156) preambulumbekzdést), a CCB szerint nincs semmiféle ellenőrzés arra vonatkozóan, hogy a Villo-koncesszió üzemeltetése keretében nem kerül sor túlkompensációra. A CCB számításai szerint egyébként a JCD jelentős túlkompensációban részesült.

4.2.1.4. Az ellentételezés összege

- (164) A CCB vitatja a helyi adók alóli mentesülésből adódó összegeket, amelyek az eljárás megindításáról szóló határozatban szerepelnek. A CCB szerint amióta 2014-ben megkezdődött a Villo-koncesszió teljes kapacitással történő üzemeltetése, ezek a mentességek jelentősen növekedtek, és legalább évi 650 000 eurót tesznek ki, azaz jóval meghaladják az évi [250 000–350 000] eurós maximumot (lásd a (22) preambulumbekzdést).

⁽⁵⁷⁾ Lásd az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 2. cikkének a) pontját.

⁽⁵⁸⁾ Az automatizált kerékpárkölcsonzési közszolgáltatás üzemeltetéséről szóló 2010. november 25-i rendelet (közzétéve a Moniteur belge 2010. december 7-i számában), 2. cikk.

⁽⁵⁹⁾ A GRP egy mutató, amely meghatározza egy hirdetési felület kereskedelmi értékét aszerint, hogy mennyire képes a lehető legtöbb fogyasztót elérni, és hány vizuális kontaktus történik a felület és a megcélzott fogyasztó között.

- (165) Egyébként a CCB véleménye szerint a hirdetési felületek ingyenes hasznosítása önmagában véve is állami támogatásnak minősül. A CCB úgy véli, számszerűsíteni kell minden egyes hirdetési felület értékét, és egy, a CCB és Antwerpen városa közötti szerződésre hivatkozva megállapítja, hogy a fizetési kötelezettségek alóli mentesség, amelyben a JCD részesül, évente közel 8 millió EUR összegű támogatásnak felel meg.

4.2.2. A második panaszos által benyújtott észrevételek

- (166) A Bizottság 2015. július 17-én kapta meg egy névtelen harmadik fél észrevételeit. A névtelen harmadik fél szintén hangsúlyozza, hogy a Villo-megállapodás állami támogatást biztosít a JCD számára.
- (167) A névtelen harmadik fél vitatja különösen, hogy a szóban forgó ügyben teljesülnek az Altmark-feltételek, mivel az ellentételezés paramétereit nem állapították meg előzetesen tárgyilagos és átlátható módon. Emellett nem állítottak fel semmilyen ellenőrzési rendszert a túlkompenzáció megelőzése érdekében, ami akadályozná az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat szerinti lehetséges összeegyeztethetőséget.
- (168) Végezetül a névtelen harmadik fél „határozottan” vitatja a belga hatóságok álláspontját, amely szerint a hirdetési bevételeknek a Villo felületeire való leosztásához létezne egy olyan alapvető elosztási kulcs, amilyen a GRP (lásd a (196) preambulumbekendést).

4.2.3. A JCD által benyújtott észrevételek

- (169) A JCD az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeit 2015. július 17-i levelében küldte meg a Bizottságnak.

4.2.3.1. Az állami támogatás megléte

- (170) A JCD azt állítja, hogy a Villo-megállapodást kizárólag magánforrásokból finanszírozzák, és nem származik belőle gazdasági előnye. Következésképpen a Villo-megállapodás nem tartalmaz állami támogatási elemet. A szóban forgó esetben állami források csak a regionális díjak elengedéséből és az önkormányzatokkal kötött megállapodásokban foglalt árak felülvizsgálatáról szóló rendelkezésekből adódóan voltak érintve. A JCD megítélése szerint ezeket az intézkedéseket a közszolgáltatás ellentételezésének kell tekinteni, amelyre az Altmark-ítélet kiterjed. A JCD konkrétan az alábbi érveket hozza fel:

Az első Altmark-feltétel

- (171) A Villo-megállapodással ráruházott szolgáltatás üzemeltetését szabályozó rendelet értelmében a szolgáltatás tárgya „*automatizált kerékpárkölcsonzési rendszer megszervezése Brüsszel fővárosi régió egész területén személyi közlekedés céljából*”. A JCD úgy véli, a szolgáltatással kapcsolatos kötelezettségek alapvetően a lakosság egésze számára kedvező díjszabás mellett folyamatosan elérhető kölcsönkerékpár-hálózat rendelkezésre bocsátását foglalják magukban, a hálózat karbantartásával kapcsolatos kötelezettségekkel, ideértve például a helyszíni jelenléte és a meghibásodott kerékpárok cseréjét. Így a JCD véleménye szerint a közszolgálati kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos kritérium tiszteletben tartása „*a szóban forgó ügyben semmiféle nehézséget nem jelent*”.

A második Altmark-feltétel

- (172) A JCD hangsúlyozza, hogy az ellentételezés paramétereinek előzetes megállapítására vonatkozó kötelezettség nem jelenti azt, hogy az ellentételezést egy konkrét képlet segítségével kellene kiszámolni. A szóban forgó esetben a finanszírozási rendszer főbb paramétereit tárgyilagos és átlátható módon szerepeltek az ajánlattételhez szükséges dokumentációban, amely többek között a következőkről rendelkezett:
- i. az üzemeltetési kockázatokat a koncessziós jogosult viseli;
 - ii. a koncesszióba adó hatóság előnyben részesíti az olyan ajánlatot, amely semmiféle pénzügyi hozzájárulást nem kíván meg a fővárosi régió részéről; valamint
 - iii. a fővárosi régió semmilyen esetben nem lép fel átalányjellegű és ismétlődő pénzügyi támogatással.
- (173) A JCD emellett úgy véli, hogy a finanszírozási mód – a regionális díjak elengedése – lehetővé teszi a pontos összeg előzetes kiszámítását, megszorozva a díj fix összegét a kihelyezett hirdetési felületek számával.

- (174) Ami az árak felülvizsgálatáról szóló rendelkezéseket illeti, azok pénzügyi hatása előre ismert, mivel a helyi adók emelkedésének ellentételezését szolgálják, függetlenül attól, hogy ezek alakulását természetesen nem lehetett előre tudni.

A harmadik Altmark-feltétel

- (175) A JCD szerint nem lehet szó túlkompenzációról, mivel:

- i. a régió közterületének hirdetési célokkal történő igénybevételeért fizetendő díj elengedésére annak ellentételezésekképpen került sor, hogy a JCD elfogadta, hogy a Villo-megállapodás alkalmazásában csökken a kihelyezhető hirdetési felületek száma, ami jelentősebb jövedelemkiesést eredményez;
- ii. az árak felülvizsgálatáról szóló, az önkormányzatokkal létrejött rendelkezések célja kizárólag a Villo-megállapodásban eredetileg meghatározott szerződési egyensúly védelme, pénzügyi hatásuk pedig nagyon csekély: a 2013-as pénzügyi évben nem érte el a [0-50 000] eurót, a 2014-es pénzügyi évben pedig a [0-50 000] eurót;
- iii. a regionális adók változásának kompenzálására irányuló rendelkezés egy szokásos rendelkezés, amelyet soha nem alkalmaztak;
- iv. a Villo-megállapodást a belga hatóságok szigorúan ellenőrzik: a koncesszió keretében kihelyezhető hirdetési felületek számát a Villo-megállapodás pontosan meghatározza; a megállapodás szigorú követelményeket ír elő a rendszer működőképessége tekintetében; a JCD köteles a régió hatóságainak rendelkezésére bocsátani a megállapodás végrehajtásával kapcsolatos információkat; a megállapodás értelmében a JCD köteles éves jelentést benyújtani az irányítóbizottsághoz a rendszer használatára vonatkozó adatokról; az irányítóbizottság háromévente jelentést készít a kerékpárállomány műszaki és technológiai állapotáról; a Villo-megállapodással ráruházott szolgáltatás üzemeltetését szabályozó rendelet értelmében pedig a régió kormánya és parlamentje évente ellenőrzi a koncessziós szerződés végrehajtását; ezenkívül a Villo-megállapodás 21. cikke szerint amennyiben a JCD nem tartja be a hatályos jogszabályokat és a reklámetikai szabályokat, napi 4000 EUR összegű bírsággal büntetendő; továbbá
- v. a Villo-megállapodás veszteséges.

A negyedik Altmark-feltétel

- (176) A JCD azt állítja, hogy a Villo-megállapodás létrejöttét eredményező közbeszerzési eljárás nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes volt, és nem fér kétség ahhoz, hogy a régió azt a pályázót választotta, amely a közösség számára a legalacsonyabb költséggel tudja nyújtani a közszolgáltatást, tekintve, hogy a JCD ajánlata még akkor is a legkedvezőbb volt, ha figyelembe vesszük az odaítélési eljárást követően elfogadott kiegészítő intézkedéseket.

4.2.3.2. Összeegyeztethetőség

- (177) Arra az esetre, ha a Bizottság megállapítaná, hogy a regionális díjak alóli mentesülés és az árak felülvizsgálatáról szóló rendelkezések állami támogatásnak minősülnek, a JCD azzal érvel, hogy azok az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alapján összeegyeztethetőek a belső piaccal.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alkalmazhatósága

- (178) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja a határozat hatályát az olyan támogatásokra korlátozza, amelyek nem haladják meg a 15 millió EUR éves összeget. A JCD megjegyzi, hogy a közszolgáltatás ellentételezése a fogalom meghatározás szerint közpénzekből nyújtott előnyöket jelent, és hogy ezért a hirdetési bevételek és a felhasználók által fizetett díjak nem vehetők figyelembe ennek a rendelkezésnek az alkalmazásánál. Következésképpen a JCD szerint a szóban forgó esetben nyújtott állítólagos támogatás éves összege jóval alacsonyabb az említett küszöbértéknél, és ezért a határozat hatálya alá tartozik.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat előírásainak tiszteletben tartása

- (179) A JCD úgy véli, hogy a Villo-megállapodás tiszteletben tartja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat rendelkezéseit, aminek alátámasztására a következő érveket hozza fel.

- (180) Megbízás: A JCD hivatkozik az eljárás megindításáról szóló határozat (73) preambulumbekzdésére, amely szerint a koncesszió üzemeltetőjére háruló közszolgáltatási kötelezettségeket a Villo-megállapodás, valamint a régió parlamentje által 2010. november 25-én elfogadott rendelet rögzíti.
- (181) A megbízás időtartamát illetően a JCD a szükséges beruházások jelentős volta miatt indokoltan tartja a 15 éves időtartamot. Az állomások kialakítása és a kerékpárok biztosítása jelentős beruházásokkal jár, miközben a Villo-megállapodás korlátozza a kihelyezhető hirdetési felületek számát és a felhasználói díjak indexálását. Ezenkívül a JCD szerint a Villo-megállapodás megkötésekor alkalmazandó, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozatban nem szerepelt előírás a szóban forgó koncesszió időtartamára vonatkozóan.
- (182) A JCD szerint nem volt szükség arra, hogy a megbízás rendelkezzen az esetleges túlkompensáció visszafizetetésének szabályairól, mivel a túlkompensáció kockázata a Villo-megállapodás megkötésétől fogva ki volt zárva, egyebek mellett mivel a szerződést nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes közbeszerzési eljárás alapján ítélték oda.
- (183) Ellentételezés: A JCD rámutat arra, hogy mivel a koncesszió üzemeltetése eddig veszteséges volt, nem részesülhetett túlkompensációban. Ezért nem szükséges kiszámolni a JCD üzemi haszonkulcsát annak megállapításához, hogy az észszerűnek tekinthető-e, és nem kell megbizonyosodni arról, hogy a túlkompensáció hiányának ellenőrzéséhez alkalmazott referenciaérték nincs túlbecsülve.
- (184) Ami a Villo-megállapodáshoz kapcsolódó hirdetési bevételek leosztását illeti, a JCD megjegyzi, hogy a kihelyezett hirdetési felületek értékét a lakossági lefedettség, a célközönség elérésével kapcsolatos teljesítmény és a reklámfelületi oldalak száma alapján állapítja meg, figyelmen kívül hagyva a felületek szerződéses eredetét, és szem előtt tartva a versenykörnyezetet, valamint azt, hogy egy stratégiailag fontos városban helyezkednek el. Véleménye szerint a tényleges értéket nem helyénvaló kizárólag a GRP alapján megbecsülni – ahogyan azt a CCB kívánja (lásd a (162) preambulumbekzdést) –, mivel az országos lefedettségre törekvő hirdetők nem érdeklődnek egy egymagában értékesített felület iránt (még ha nagyon magas is esetében a GRP).
- (185) A túlkompensáció ellenőrzése: A JCD véleménye szerint a Villo-megállapodásban előírt üzemeltetési ellenőrzések (lásd a (175) preambulumbekzdés iv. pontját) kellően alkalmasak a túlkompensáció hiányának biztosítására.

4.2.3.3. Az ellentételezés összege

- (186) Ami a regionális közterület igénybevételéért fizetendő díj alóli mentességet illeti, a JCD tisztázza, hogy a Villo-megállapodás megkötését megelőző tárgyalások keretében a JCD beleegyezett abba, hogy az ajánlatában előírányzottakhoz képest csökkenjen a közszolgáltatási koncesszió keretében kihelyezhető hirdetési felületek száma.
- (187) A 2 m² méretű önálló hirdetési felületek és a 8 m² méretű hirdetési felületek száma 25 darabra csökkent. Ennek ellentételezéseképpen a régió díjmentességet ítélt meg a JCD számára a regionális közterület igénybevételének vonatkozásában a Villo-megállapodás keretében kihelyezett 8 m² méretű hirdetési felületek után.
- (188) Ez a mentesség évente legfeljebb [50 000-150 000] eurót tesz ki (lásd a (22) preambulumbekzdést).
- (189) A helyi adók módosításának kompenzálását illetően a JCD kifejti, hogy a pénzügyi hatás a gyakorlatban nagyon korlátozott. Egyszerre függ a szóban forgó adók kivetésétől és a JCD számlázásától. A JCD által az árak felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezések alkalmazásában továbbhárított illetékek a gyakorlatban 2017-ig évente kevesebb mint [0–50 000] eurót tettek ki.

4.3. A Belgium által előterjesztett észrevételek

4.3.1. Belgium észrevételei az eljárás megindításáról szóló határozatról

- (190) A belga hatóságok az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeiket 2015. május 21-én kelt levelükben juttatták el.

4.3.1.1. Az állami támogatás megléte

(191) A belga hatóságok megerősítették eredeti álláspontjukat, amely szerint a JCD-vel kötött Villo-megállapodásban rögzített intézkedések az Altmark-ítélet valamennyi kritériumának megfelelnek, és ezért ezek az intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak.

(192) A hatóságok konkrétan az alábbi érveket terjesztették elő:

Az első Altmark-feltétel

(193) A belga hatóságok úgy vélik, hogy az automatizált kerékpárkölcsonzési rendszer nyilvánosság számára történő rendelkezésre bocsátása – azáltal, hogy olyan környezetbarát közlekedési módot mozdit elő, amely egyfajta választ ad Brüsszel mobilitással kapcsolatos problémáira – vitathatatlanul általános érdekű célokat szolgál.

A második Altmark-feltétel

(194) A belga hatóságok úgy vélik, hogy az ajánlattételhez szükséges dokumentáció, amelynek alapján a JCD és a CCB elkészítette részletes ajánlatát, tartalmazta a finanszírozási rendszer alapvető paramétereit:

- i. a rendszer bevételei teljes egészében magánforrásokból származnak;
- ii. nem kerül sor közvetlen támogatásra vagy a koncesszió veszteségeinek közvetlen kompenzálására; továbbá
- iii. az üzemeltetési kockázatot teljes egészében a koncessziós jogosult viseli.

A harmadik Altmark-feltétel

(195) A belga hatóságok először is úgy vélik, hogy a koncesszió odaítélése nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenyeztetés alapján történt, ami lehetővé teszi annak vélelmezését, hogy nem áll fenn túlkompensáció. Mivel a régió kifejezetten kizárta, hogy közvetlen támogatást fizessen a koncesszió ellentételezéseként, az említett nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes jelleg szükségszerűen lehetővé tette a túlkompensáció kockázatának kizárását.

(196) Másrészt a koncesszióban meghatározott pénzügyi intézkedések semmilyen túlkompensációt nem eredményeztek volna a JCD vonatkozásában. A belga hatóságok véleménye szerint:

- i. a régió közterületének igénybevétele után fizetendő díj alóli mentesség, amelyben a JCD részesült, legfeljebb évi [50 000–150 000] eurót tett ki, és így a koncesszió teljes működési költségének csupán kis részét fedezte; 2012-ben a költségek [0–5] %-át tette ki;
- ii. a regionális adók esetleges jövőbeni változásainak kompenzálása (lásd a (22) preambulumbekendést) szokásos rendelkezés a hosszú távú koncessziós szerződésekben, amit egyrészt a régió önálló adóügyi hatásköre indokol, másrészt az, hogy a koncesszió üzemeltetésének veszteségessége esetére nincs előirányozva kompenzáció. A konkrét ügyben nem került sor a regionális adók és illetékek emelésére, és ezért a kompenzációval kapcsolatos rendelkezést soha nem alkalmazták;
- iii. az önkormányzatokkal megkötött kétoldalú megállapodásokban foglalt, az árak felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezések (lásd a (22) preambulumbekendést) egy független korrekciós tényező előirányozására korlátozódnak a szerződési egyensúly biztosítása érdekében, és semmiben nem érintik a helyi adó mértékét, amelyet az önkormányzatok továbbra is szabadon felülvizsgálhatnak. Amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat (82) preambulumbekendése megállapította, ez a kompenzáció az összevetett adómértékek függvényében legfeljebb [50 000–100 000] és [250 000–350 000] EUR közötti összeget jelent;
- iv. ami a hirdetési bevételek leosztását illeti, a JCD minden egyes szerződés esetében értékmegállapítási együtthatót alkalmaz, amely a felületenkénti átlagos bevételhez viszonyított hozzáadott értéknek felel meg; ez a módszer összhangban áll az ezen a területen alkalmazott korszerű gyakorlattal; továbbá
- v. a koncessziós megállapodás rendszeres ellenőrzés tárgyát képezi. Egyrészt a megállapodás megfelelő végrehajtásának felügyeletével meg van bízva egy irányítóbizottság⁽⁶⁰⁾ és egy nyomkövetési bizottság, amelyekhez a JCD-nek évente jelentést kell benyújtania a rendszer működéséről. Másrészt a 2010. november 25-i rendelet előírja, hogy Brüsszel fővárosi régió kormánya és Brüsszel fővárosi régió parlamentje évente ellenőrzi a koncessziós szerződés végrehajtását.

⁽⁶⁰⁾ Az irányítóbizottság a Villo-megállapodás 6. cikkével jött létre, és paritásos alapon legalább két, a mobilitási miniszter által a Bruxelles Mobilitéól kijelölt tagból és legalább két, a JCD által kijelölt tagból áll.

A negyedik Altmark-feltétel

- (197) A belga hatóságok véleménye szerint a Villo-koncessziót nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárást követően ítélték oda a JCD számára. Ami az ajánlati felhívást követően beillesztett pénzügyi intézkedéseket illeti (lásd a (22) preambulumbekendést), azok egyetlen célja a várható hirdetési bevételek csökkenésének ellentételezése és a szerződési egyensúly fenntartása a jövőre nézve.

4.3.1.2. Összegeztethetőség

- (198) Amennyiben a Villo-megállapodásban meghatározott intézkedések állami támogatásnak minősülnek, a belga hatóságok szerint a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összegeztethetők lehetnének a belső piaccal, tekintettel arra, hogy:
- az önkiszolgáló rendszerű kerékpár-szolgáltatás – azáltal, hogy egy környezetbarát közlekedési eszköz használatát mozdítja elő a személygépkocsi alternatívájaként – jól meghatározott közösségi érdeket szolgál;
 - a koncesszió szinte teljes egészében magánforrásokból történő finanszírozása megfelelő és arányos, mivel ösztönző hatást gyakorol; továbbá
 - a verseny torzítása és a kereskedelemre gyakorolt hatás mérsékelt, mivel a koncesszió egy eredményes és átlátható versenyztetés eredménye, tisztán helyi alkalmazással.

4.3.2. Belgium észrevételei az érdekelt felek észrevételeivel kapcsolatban

- (199) A belga hatóságok az érdekelt felek észrevételeivel kapcsolatos észrevételeiket 2015. október 2-án kelt levelükben juttatták el.
- (200) A belga hatóságok elutasítják a panaszosok által felhozott érveket. Arra hivatkoznak, hogy a Villo-megállapodásban előírt intézkedések valamennyi Altmark-kritériumnak eleget tesznek, és ezért nem minősülnek állami támogatásnak. Másodlagosan a belga hatóságok úgy vélik, hogy az intézkedések a következők alapján összegeztethetők a belső piaccal:
- a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja; valamint
 - az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat.

4.3.2.1. Az állami támogatás megléte

- (201) Miközben a CCB azt állítja, hogy a Brüsszel fővárosi régió úgy ítélte oda a JCD-nek a közterületek hirdetési célú igénybevételeire és hasznosítására való jogot, hogy ezért nem kérte ellentételezés fizetését, a belga hatóságok visszautasítják ezt az előfeltevést, és rámutatnak arra, hogy a hirdetési felületek hasznosításáért nyújtott ellentételezés a kerékpárkölcsonzési közszolgáltatás biztosítása az ajánlati felhívásban foglaltaknak megfelelően.
- (202) Emellett a belga hatóságok megerősítik a 2015. május 21-i levelükben kifejtett álláspontjukat, amely szerint a szóban forgó ügyben teljesülnek az Altmark-kritériumok (lásd a (191)–(197) preambulumbekendést). Ezenkívül újabb érveket hoznak fel az első két Altmark-feltétellel kapcsolatban (lásd a (203)–(204) preambulumbekendést).

Az első Altmark-feltétel

- (203) A belga hatóságok a szóban forgó ügy szempontjából nem tartják relevánsnak a CCB azon állítását, amely szerint más európai városokban már létezik a Villo rendszerhez hasonló kerékpárkölcsonzési szolgáltatás, anélkül, hogy azt kifejezetten általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősítették volna. Megjegyzik, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalma relatív, és a körülményektől függ. A szóban forgó ügyben Brüsszel fővárosi régióra különösen erőteljes nyomás nehezedett a gépjárművek tekintetében, ami szükségessé tette ambiciózus és hatékony intézkedések elfogadását. Az Antwerpen városával kapcsolatban említett példa vonatkozásában a belga hatóságok megállapítják, hogy az érintett üzemeltető (CCB) közvetlen támogatásban részesül.

A második Altmark-feltétel

- (204) A belga hatóságok véleménye szerint amennyiben egy közszolgáltatás finanszírozási módját az ajánlati felhívástól kezdve pontosan meg kellene határozni, a versenyeztetésnek nem lenne értelme, mivel a pályázóknak semmiféle mozgástere nem maradna. A belga hatóságok megerősítik álláspontjukat, amely szerint az ajánlattételhez szükséges dokumentáció tárgyilagos és átlátható módon rendelkezett a szolgáltatás finanszírozásának paramétereiről (lásd a (194) preambulumbekendést).

4.3.2.2. Összeegyeztetetheőség

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alkalmazhatósága

- (205) Bár a belga hatóságok nem fogadják el, hogy meg lehetne állapítani bármiféle támogatás értékét, úgy vélik, az állítólagos támogatás teljes összege mindenképpen jóval alacsonyabb a 15 millió eurónál, tekintve, hogy a tisztán magánforrásokból származó bevételek (így például a hirdetési bevételek) nem számíthatók bele a támogatásba. Következésképpen a belga hatóságok véleménye szerint az állítólagos támogatás éves összege az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat hatálya alá tartozik.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat feltételeinek teljesülése

- (206) Ami a koncesszió időtartamának meghosszabbítását illeti (lásd a (161) preambulumbekendést), a belga hatóságok szerint ezzel az első szakasz időtartamát igazították hozzá a második szakasz időtartamához (lásd a (20) preambulumbekendést). Ez több okkal indokolható: a különféle előírt eljárások a vártnál hosszabb ideig tartottak, a megfelelő igazgatás érdekében össze kívánták hangolni a két szakaszt, ellentételezni kellett a hirdetési felületek számának csökkenését, valamint elegendő időt át kívántak közszolgáltatást biztosítani a polgárok számára.
- (207) A belga hatóságok véleménye szerint a Villo-koncessziót világos és egyértelmű megbízással ruházták a JCD-re, amelyben meghatározták az ellentételezés paramétereit, és amely lehetővé teszi mindenfajta túlkompensáció megelőzését (lásd a (193)–(197) preambulumbekendést).

Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja

- (208) A belga hatóságok megerősítik a 2015. május 21-i levelükben leírt álláspontjukat (lásd a (198) preambulumbekendést), amely szerint a Villo-megállapodásban foglalt intézkedések az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethetőnek tekinthetők a belső piaccal, mivel:
- az önkiszolgáló rendszerű kerékpár-szolgáltatás jól meghatározott közösségi érdeket szolgál;
 - a megállapodás megfelelő és arányos eszközként került kialakításra, amely ösztönző hatással bír;
 - a verseny torzítása és a kereskedelemre gyakorolt hatás korlátozott.

4.4. Az érdekelt felek által előterjesztett további észrevételek

4.4.1. A CCB által benyújtott kiegészítő észrevételek

- (209) A CCB szerint a Villo-megállapodás teljesítése során a JCD által viselt költségek lényegesen alacsonyabbak az eredetileg megadottnál, és ezáltal azoknál a költségeknél is, amelyekre a belga hatóságok hivatkoztak a túlkompensáció hiányának bizonyítása érdekében:
- a JCD-nek kevesebb kerékpárt – 5000 helyett 4500 darabot – kellett üzembe helyeznie;
 - a JCD jelentős megtakarítást érhetett el a Villo-megállapodás módosító záradékának köszönhetően, amely 400-ról 360-ra csökkentette a kialakítandó kerékpárállomások számát; továbbá
 - a Villo által regisztrált utak száma 2014-hez képest 2015-ben 150 000-rel csökkent.
- (210) A CCB kiszámította, mekkora hirdetési bevételre tett szert a JCD a Villo-megállapodás végrehajtása révén, meghatározva a hirdetési felületek kihelyezésének időpontját és helyét, majd kiszámítva a JCD által hasznosított hirdetési felületeket, végül pedig a JCD hivatalos díjszabását alkalmazva a brüsszeli hálózatára, figyelembe véve az ilyen típusú hirdetési felületek esetében a kültéri reklámok ágazatában általában alkalmazott kedvezményeket. E számítások alapján a JCD jelentős mértékben alábecsülte a vonatkozó hirdetési bevételeket.

- (211) A CCB következtetése szerint a JCD 2009 májusa és 2017 februárja között 27,3 millió eurós túlkompensációban részesült.
- (212) mivel a túlkompensáció hiányát nem ellenőrzik (lásd a (163) preambulumbekendést), a CCB szerint ellenőrzési rendszert kellene bevezetni, amely lehetővé tenné annak évenkénti megállapítását, hogy részesült-e a koncessziós jogosult túlkompensációban, és adott esetben lehetővé tenné a megállapított túlkompensáció korrigálását. Ezt az ellenőrzést független harmadik félnek kellene elvégeznie.
- (213) A CCB ezenkívül úgy véli, hogy a túlkompensáció hiányának ellenőrzését egy észszerű nyereségre kellene alapozni, amelyet nem a termelt bevételekhez, hanem az általános gazdasági érdekű szolgáltatás költségeihez viszonyítva kell kiszámítani.

4.4.2. A JCD által benyújtott kiegészítő észrevételek

- (214) A Villo-megállapodás révén termelt hirdetési bevételek meghatározásához alkalmazandó GRP vonatkozásában (lásd a (162) és a (184) preambulumbekendést) a JCD tisztázta, hogy ez egyike azon kritériumoknak, amelyet a hirdetési bevételek értékének megállapításához használ. Ugyanakkor a JCD szerint a hirdetési felületek elméleti GRP mutatója nem elegendő ahhoz, hogy meg lehessen állapítani egy szerződés hirdetési felületeinek értékét. A JCD az egyes szerződések keretében kihelyezett hirdetési felületek értékét egy országos alapon kiszámított felületenkénti átlagbevétel alapulvételével állapítja meg, amelyre különböző tényezők függvényében korrekciós együtthatót alkalmaz, ideértve a reklámfelületi oldalak GRP mutatóját, a hirdetési felületeknek a hirdető számára stratégiailag fontos városon belüli elhelyezkedését, valamint a városonként eltérő hirdetési nyomás mértékét és a versenykörnyezetet.
- (215) A GRP korlátozott jelentőségét hangsúlyozva a JCD megjegyzi, hogy amennyiben a legnagyobb országos hálózata és a legnagyobb brüsszeli hálózata esetében összehasonlítjuk a GRP-t és a felületenkénti árat, a Villo-megállapodás keretében hasznosított felületekre alkalmazott ([20–30] %-os) korrekciós tényezőhöz hasonló – [10–20] %-os, illetve [20–30] %-os – többletértéket kapunk.
- (216) A Villo-megállapodás teljesítése során viselt költségek tekintetében a JCD úgy véli, hogy a CCB által kapott összegek nem felelnek meg a valóságnak, ami a következőkkel magyarázható:
- a CCB módszere egyáltalán nem veszi figyelembe a szükséges infrastruktúra kialakításával kapcsolatban a koncesszió kezdetén szükségessé váló beruházásokat;
 - a CCB kerékpáronként évi 1450 eurós költséget alkalmaz, amely összeg a JCD ajánlatában szerepelt, és ezért becsléseken alapult.
- (217) A JCD nem ismeri el a CCB által a helyi adók kompenzálása tekintetében felhozott összegeket (lásd a (164) preambulumbekendést). A JCD szerint a CCB által becsült összegek és a tényleges összegek közötti különbség az alábbiakból adódik:
- nem megfelelő adómértékek alkalmazása: a CCB számításaival ellentétben csupán néhány önkormányzat alkalmaz forgó négyzetméterenként évi 75 eurónál magasabb adómértéket a hirdetési felületekre.
 - a mechanizmus nem érintett önkormányzatokra történő alkalmazása: úgy tűnik, a CCB a felülvizsgálati mechanizmust Etterbeek, Schaerbeek és Saint-Josse településekre is alkalmazta, miközben az ezekkel az önkormányzatokkal kötött kétoldalú megállapodások nem tartalmazzák ezt a rendelkezést;
 - a mechanizmus automatikus alkalmazása: a gyakorlatban a JCD csak azt követően kapja meg a felülvizsgálati mechanizmus szerinti összegeket, hogy kiszámlázta az illetéket az önkormányzatoknak. A hirdetési felületek kihelyezése és üzemeltetése, valamint a felülvizsgálati záradék alkalmazásából adódó összegek beérkezése között eltelhet bizonyos idő.
- (218) Ami a hirdetési bevételeket illeti, a CCB alábecsülte a JCD által alkalmazott kedvezményeket: a kedvezmény mértéke megközelítőleg [60-70] %, nem pedig 40 %. A megfelelő mértékű kedvezményt alkalmazva a hirdetési bevételek jóval alacsonyabbak (majdnem feleannyit tesznek ki), mint ami a CCB becsléseiben szerepel.
- (219) A JCD vitatja a CCB által a hirdetési felületek ingyenes üzemeltetésével kapcsolatban felhozott összeget is (lásd a (165) preambulumbekendést). A JCD szerint a CCB figyelmen kívül hagyja, hogy a hirdetési felületek Villo-koncesszió szerinti üzemeltetése elválaszthatatlan a kerékpárkölcsonzési közszolgáltatás nyújtásától. A hirdetési bevételek valójában a közszolgáltatás finanszírozására szolgálnak.
- (220) A JCD szerint a Villo-koncesszió finanszírozásának vonatkozásában azért veszik tekintetbe a hirdetési felületek üzemeltetését, mert a JCD a Villo hirdetési felületeit a kerékpárkölcsonzési közszolgáltatás nyújtásával járó jelentős költségek ellenében üzemelteti.

4.5. A Belgium által előterjesztett kiegészítő észrevételek

- (221) A Villo-megállapodás időtartamával kapcsolatban (lásd a (161) preambulumbekendést) a belga hatóságok arra is rámutatnak, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat, amely a Villo-megállapodás megkötésekor alkalmazandó volt, nem tartalmazott rendelkezést a közszolgáltatás nyújtásának időtartamára vonatkozóan (lásd a (181) preambulumbekendést). Emellett a belga hatóságok véleménye szerint a Villo-koncesszió időtartamának a módosító záradékkal történő meghosszabbítása három indokon alapult:
- a felek akaratán kívül álló körülmények késleltették a megállapodás végrehajtását;
 - össze kívánták hangolni a Villo-megállapodás két szakaszát: a megállapodás két szakaszát eredetileg tizenöt éves időtartamra tervezték, különböző időpontokban elindítva. Ez a gyakorlatban azt eredményezte, hogy az 1. szakasz és a 2. szakasz más-más időpontban végződött volna (amint arra a módosító záradék preambuluma utal); továbbá
 - a Villo-megállapodás módosító záradéka nyomán csökkent a JCD által üzemeltetett hirdetési felületek száma.

4.6. A Villo-megállapodáshoz csatolt második módosító záradék

- (222) Brüsszel fővárosi régió kormánya és a JCD 2018. március 29-én aláírt egy módosító záradékot a Villo-megállapodáshoz. E módosító záradék bevezetésére azért került sor, hogy pontosabban és rendszeresebben lehessen ellenőrizni a túlkompensáció hiányát.
- (223) A módosító záradék rögzíti, hogy a JCD külön analitikus könyvelésének eredményeit továbbítják a régió számára. Az eredmények bemutatják a Villo-megállapodásból származó bevételeket – különbséget téve a felhasználók által fizetett összegekből származó bevételek, a hirdetési bevételek, a regionális díjak alóli mentesség, valamint a helyi adók emelésének kompenzálása között –, továbbá a koncesszió költségeit, megkülönböztetve az üzemeltetési költségeket, az igazgatási költségeket, valamint a Villo szolgáltatáshoz kapcsolódó beruházások értékcsökkenését.
- (224) A módosító záradék kimondja, hogy a JCD éves pénzügyi kimutatásának ellenőrzéséért felelős könyvvizsgáló („könyvvizsgáló”) évente ellenőrzi, hogy a könyvelés szerinti elkülönítés elvének JCD általi átültetése összhangban áll az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozattal. A könyvvizsgáló általi ellenőrzést követően az elkülönített számlák eredményét évente továbbítják a könyvvizsgálónak.
- (225) A könyvvizsgáló évente ellenőrzi, hogy az üzemeltetés összesített éves eredményének (EBIT) és a Villo-koncesszió üzemeltetéséhez kapcsolódóan (2009 óta) felmerült összesített éves költségeknek a hányadosa nem haladja meg a [10–20] %-os küszöbértéket⁽⁶¹⁾. A küszöbérték meghaladása esetén a küszöbérték feletti összeg erejéig visszamenőleges hatállyal részben vagy egészében meg kell fizetni az előző évre vonatkozó regionális díj összegét, amely alól a JCD mentesül, a helyi adókkal kapcsolatos intézkedések hatásából adódó összeggel együtt.
- (226) A módosító záradék ezenkívül kimondja, hogy a könyvvizsgáló e módszer szerint ellenőrzi a túlkompensáció hiányát a 2009 és 2017 közötti időszak vonatkozásában, és jelentést állít össze az irányítóbizottság számára. A jelentést a módosító záradék aláírását követően a lehető leghamarabb el kell készíteni.

4.7. A második módosító záradék előtti intézkedések értékelése

- (227) A Bizottság értékelésében különbséget tesz a módosító záradék előtti időszak (lásd a (222) preambulumbekendést) és a módosító záradék utáni időszak között.

4.7.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállása

- (228) Az állami támogatás fennállásának megállapítását lehetővé tevő feltételeket a (70)–(71) preambulumbekendés írja le. A (229)–(249) preambulumbekendésben ellenőrizzük, hogy teljesülnek-e ezek a feltételek az egyes intézkedések – a közterület igénybevételeért fizetendő regionális díjak alóli mentesség, a helyi adók emelésének kompenzálása, valamint a regionális adókat érintő méltányossági záradék (lásd a (22) preambulumbekendést) – esetében.

⁽⁶¹⁾ Ez [10-20] %-os standard aránynak felel meg a bevételek vonatkozásában.

4.7.1.1. Az államnak való betudhatóság és állami források

- (229) Az államnak való betudhatóság fennállásának és az állami források meglétének megállapítását lehetővé tevő feltételeket a (72) és a (73) preambulumbekzdés írja le.

Az államnak való betudhatóság

- (230) Nem vitatott, hogy a Villo-koncessziót Brüsszel fővárosi régió ítélte oda, és hogy a régió biztosította az odaítélést követően a kiegészítő intézkedéseket (lásd a (19)–(22) preambulumbekzdést). A megtámadott intézkedések tehát az államnak tulajdoníthatók.

Állami források

- (231) A Brüsszel fővárosi régió és a területén belüli különböző önkormányzatok esetében fennálló, a megtámadott intézkedésekhez kapcsolódó bevételkiesés jövedelemkiesést jelent az állami hatóságok számára, azaz ezáltal állami források kerülnek a JCD-hez.
- (232) A vonatkozó állami források konkrétan i. a 8 m²-es hirdetési felületek után Brüsszel fővárosi régió közterületeinek igénybevételéért fizetendő díj alóli mentességből adódó jövedelemkiesés, amelynek maximális éves összege [50 000–150 000] euro; ii. a regionális adók esetleges emelésének kompenzálásához kapcsolódó bevételkiesés, amelynek összege megegyezik az adóemelésből következő összeggel; továbbá iii. a helyi adók esetleges emelésének kompenzálásához kapcsolódó bevételkiesés, amelynek összege megegyezik az adóemelésből következő összeggel, és legfeljebb évi [250 000–350 000] eurót tesz (lásd a (22) preambulumbekzdést).
- (233) A Villo kerékpárkölcsonzési rendszer finanszírozását a felhasználók által fizetett összegek mellett a hirdetési felületek kezelése és üzemeltetése biztosítja. A hirdetési bevételek és a koncesszió használói által fizetett összegek teljes egészében magánforrások, és nem minősülhetnek állami forrásoknak.
- (234) A Bizottság véleménye szerint a JCD hirdetési bevételei egyértelműen nem minősülnek állami forrásoknak, amennyiben ezek a hirdetési bevételek a JCD és ügyfelei közötti magánszerződésekből származnak, amelyekbe az állam semmilyen formában nem avatkozik bele.
- (235) Emellett nem lehet úgy tekinteni, hogy Brüsszel fővárosi régió állami forrásokról mond le csak azért, mert ő maga nem végez ilyen gazdasági tevékenységet. Az állami források ilyen megközelítése rendkívül tág lenne, és nem tenné lehetővé az állam számára, hogy anélkül engedélyezzen tevékenységeket a területén, hogy előzetesen ellenőrizné, nem tudná-e az adott tevékenységet saját maga elvégezni.

4.7.1.2. Gazdasági előny megléte

- (236) A szelektív gazdasági előny meglétének megállapítását lehetővé tevő feltételeket a (82) és a (83) preambulumbekzdés írja le.
- (237) A szóban forgó esetben a regionális díjak alóli mentesség és a helyi adók emelésének kompenzálása lehetővé teszi a JCD számára, hogy ne viseljen olyan terheket, amelyeket rendes körülmények között saját költségvetéséből kellett volna állnia, és így előnyt biztosíthatnak számára.
- (238) A belga hatóságok azonban úgy vélik, hogy ezeket a kiegészítő intézkedéseket a közszolgáltatás ellentételezésének kell tekinteni, amelyre az Altmark-ítélet kiterjed.
- (239) Az Altmark-ügyben hozott ítéletben az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy az általános gazdasági érdekű közszolgáltatás nyújtása során felmerült költségeikért állami forrásokból nyújtott ellentételezés nem minősül előnynek, amennyiben teljesül négy kumulatív feltétel⁽⁶²⁾:
- a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, és e kötelezettségnek egyértelműen meghatározottnak kell lennie;
 - tárgyilagos és átlátható módon előre meg kell határozni azokat a paramétereket, amelyek alapján az ellentételezést kiszámítják;

⁽⁶²⁾ A Bíróság C-280/00. sz. *Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg* ügyben hozott ítélete, ECLI:EU:C:2003:415, 87–95. pont.

- iii. az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek egészben vagy részben való fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az érintett bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó észszerű nyereségre; továbbá
- iv. amennyiben a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízott vállalkozás kiválasztása nem közbeszerzési eljárás keretében történik, amely lehetővé tenné, hogy azt a pályázót válasszák, aki a szolgáltatást a közösség számára a legkisebb költséggel tudja nyújtani, a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyek egy átlagos, jól vezetett és megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek végrehajtásakor felmerülnének.
- (240) A második Altmark-feltétellel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy azon kiegészítő intézkedések Brüsszel fővárosi régió tekintetében felmerülő pénzügyi hatása, amelyeket csupán a közbeszerzési eljárást követően vettek fel a megállapodásba – és különösen az olyan intézkedések pénzügyi hatása, mint a helyi adók emelésének kompenzálása – az intézkedés biztosításának időpontjában nem volt ismert, mivel teljes egészében a helyi adók jövőbeni alakulásától függ. Mivel nem volt korlátozva, hogy legfeljebb milyen összegű lehet az intézkedés pénzügyi hatása, a Bizottság ezt nem tekinti teljesen átláthatónak.
- (241) A harmadik Altmark-feltétel tekintetében az elemzett kiegészítő intézkedések biztosításának időpontjában nem volt előzetesen értékelve, hogy a JCD számára a koncesszió üzemeltetése során nyújtott kompenzáció nem haladta meg a vonatkozó kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek egészben vagy részben való fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az érintett bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó észszerű nyereségre.
- (242) Végezetül ami a negyedik Altmark-feltételt illeti, a Bizottság véleménye szerint mivel bizonyos intézkedéseket az ajánlati felhívást követően illesztettek be, nem világos, hogy az Altmark-ítélet szempontjából teljesítettnek tekinthető-e az ajánlati felhívás célja, azaz azon gazdasági szereplő kiválasztása, aki a szolgáltatást a közösség számára a legkisebb költséggel tudja nyújtani. Attól kezdve ugyanis, hogy nem minden kompenzációs intézkedés szerepel az adott ajánlati felhívásban, nehéz arra a következtetésre jutni, hogy az ajánlati felhívás lehetővé tette azon gazdasági szereplő kiválasztását, aki a legalacsonyabb költséggel nyújtja az általános gazdasági érdekű szolgáltatást – még akkor is, ha maga a közbeszerzési eljárás átlátható volt.
- (243) A (240)–(242) preambulumbekzdésben kifejtett okokból a Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó ügyben nem teljesülnek az Altmark-ítéletben foglalt feltételek, és következésképpen a további állami forrásoknak az ajánlati felhívást követően eldöntött átruházása gazdasági előnyt jelent a JCD számára.
- (244) Ami az előny összegének kiszámítását illeti, a belga hatóságok kezdetben úgy becsülték, hogy a helyi adók kompenzálása legfeljebb évi [50 000–100 000] eurót tesz ki. Ez a számítás azonban figyelembe vette, hogy az önkormányzatok általában alacsonyabb adómértéket alkalmaznak a közszolgáltatásokra, mint az üzleti szolgáltatókra, akiknek magasabb normál adókulcs szerint kell adózniuk. A belga hatóságok csak az általában véve a közszolgáltatások esetében biztosított kedvezőbb adómérték és a Villo-koncesszió keretében a JCD-re ténylegesen alkalmazott adómérték közötti különbséget tekintik előnynek. A Bizottság véleménye szerint azonban a JCD számára ténylegesen biztosított előny a normál adókulcs és a JCD-re alkalmazott adómérték közötti különbségnek felel meg. Ez az előny a belga hatóságok eredeti számításai szerint évente legfeljebb [250 000–350 000] eurót tehet ki ⁽⁶³⁾.
- (245) Összességében a JCD évente legfeljebb [400 000–500 000] EUR összegű előnyben részesült ([50 000–150 000] EUR a Brüsszel fővárosi régió közterületeinek igénybevételéért fizetendő díj alóli mentesség révén, plusz [250 000–350 000] EUR a helyi adókkal kapcsolatos árfelülvizsgálati záradék alkalmazásából adódóan, lásd a (22) preambulumbekzdést).

4.7.1.3. Szelektív jelleg

- (246) Az intézkedések szelektivitásának értékelését lehetővé tevő feltételeket a (97) preambulumbekzdés írja le.

⁽⁶³⁾ Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (82) preambulumbekzdését.

- (247) mivel a vitatott intézkedések egyedi támogatási intézkedések, a gazdasági előny azonosítása (lásd a (236)–(245) preambulumbekendést) lehetővé teszi a szelektivitás fennállásának vélelmezését⁽⁶⁴⁾. Eltérő rendelkezés hiányában ez a vélelem alkalmazandó a szóban forgó esetben, és elegendő az intézkedések szelektívnek nyilvánításához.

4.7.1.4. A verseny torzítása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás

- (248) A (103)–(121) preambulumbekendésben kifejtett indokok alapján a JCD számára a Villo-koncesszió vonatkozásában biztosított kiegészítő intézkedések olyan hatásokkal járnak, amelyek potenciálisan torzíthatják a versenyt és érinthetik a tagállamok közötti kereskedelmet.

4.7.1.5. A támogatás fennállásával kapcsolatos következtetés

- (249) A fenti megfontolások alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Villo közszolgálati koncesszió Brüsszel fővárosi régió területén történő, JCD általi üzemeltetéséhez kapcsolódó kiegészítő intézkedések tekintetében teljesülnek az állami támogatásra vonatkozó kumulatív kritériumok, és következésképpen ezek az intézkedések az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősülnek.

4.7.2. A támogatás jogszerűsége

- (250) A Bizottság megállapítja, hogy a panasz e részének tárgyát képező kiegészítő intézkedésekről, amelyek az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek, nem érkezett tájékoztatás az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglaltak szerint.
- (251) A belga hatóságok ugyanakkor úgy vélik, hogy amennyiben ezek az intézkedések állami támogatásnak minősülnek, ezek közszolgáltatás ellentételezését jelentik, ami az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló, a történetek idején alkalmazandó határozat alapján összeegyeztethető a belső piaccal (az intézkedések odaítélésének időpontjában az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat volt hatályos, amelynek helyébe az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat lépett). Mindkét határozat rendelkezik arról, hogy az összeegyeztethetőség feltételeinek megfelelő intézkedések mentesülnek a bejelentési kötelezettség alól⁽⁶⁵⁾.
- (252) Ahhoz, hogy az intézkedések összeegyeztethetőnek minősüljenek, elegendő, hogy eleget tegyenek az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló – az odaítélésük időpontjában alkalmazandó – 2005. évi határozatban előírt feltételeknek. Az alábbiakban megvizsgáljuk az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozattal való összeegyeztethetőséget.

4.7.3. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozattal való összeegyeztethetőség

4.7.3.1. Hatály

- (253) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat kizárólag olyan szolgáltatásokra alkalmazandó, amelyek általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak minősülhetnek. Az ítélkezési gyakorlat alapján – mivel nem létezik olyan ágazati szabályozás, amely uniós szinten rendelkezne erről a kérdéstről – a tagállamok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak meghatározása tekintetében, hogy mely szolgáltatások minősíthetők általános gazdasági érdekűnek, a Bizottságnak pedig arról kell gondoskodnia, hogy ne forduljanak elő nyilvánvaló hibák.
- (254) A szóban forgó ügyben a Bizottság megítélése szerint nem áll fenn nyilvánvaló hiba, amennyiben a szolgáltatás olyan állampolgári igényre reagál, amelyet állami beavatkozás nélkül nem lehetne ugyanilyen feltételekkel kielégíteni (a felhasználók által fizetett összeg például nem elegendő a szolgáltatás költségeinek fedezéséhez). Meg kell jegyezni azt is, hogy a belga Alkotmánybíróság a kérdést megvizsgálva megerősítette, hogy a Villo automatizált kerékpárkölszönzési rendszer közszolgáltatás jellegű rendszer⁽⁶⁶⁾.

⁽⁶⁴⁾ A Bíróság 2005. június 4-i ítélete, *Bizottság kontra MOL*, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, 60. pont. A Bíróság 2006. június 30-i ítélete, *Belga Királyság kontra Bizottság*, C-270/15 P, ECLI:EU:C:2016:489, 49. pont. A Törvényszék 2017. december 13-i ítélete, *Görög Köztársaság kontra Bizottság*, T-314/15, ECLI:EU:T:2017:903, 79. pont.

⁽⁶⁵⁾ Lásd az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. és 2012. évi határozat 3. cikkét.

⁽⁶⁶⁾ Lásd a belga Alkotmánybíróság 68/2012. sz. ügyben hozott 2012. május 31-i ítéletét.

- (255) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a határozat az olyan vállalkozásoknak odaítélt közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásra alkalmazandó, amelyek adózás előtti átlagos éves forgalma az általános gazdasági érdekű szolgáltatással való megbízást megelőző két pénzügyi évben 100 millió eurónál kevesebb volt, a szóban forgó szolgáltatásért járó éves ellentételezés összege pedig kevesebb mint 30 millió euro.
- (256) A JCD számára a közterület igénybevételéért fizetendő díj alóli mentesség és a helyi adók emelésének kompenzálása formájában nyújtott teljes támogatási összeg a belga hatóságok számításai szerint jóval alatta marad az évi 30 millió eurós küszöbértéknek, mivel nem haladja meg az évenkénti maximum [400 000–500 000] eurót (lásd a (245) preambulumbekendést). Emellett az éves forgalom a 2006–2007-es években lényegesen alacsonyabb volt a 100 millió eurónál. Ezen az alapon tehát az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat alkalmazandó.

4.7.3.2. Az előírásoknak való megfelelés

- (257) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat 4. cikke kimondja, hogy „az érintett vállalkozást egy vagy több hivatalos aktussal megbízzák az általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetésével; e hivatalos aktus formáját minden egyes tagállam maga határozhatja meg. A hivatalos aktus többek között a következőket tartalmazza: [...] a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizetésére hozott intézkedések.”
- (258) A JCD megbízásában csak 2018. március 29-től, a Villo-megállapodáshoz csatolt második módosító záradék elfogadásától kezdve szerepelt pontos és egyértelmű leírás az esetleges túlkompenzáció visszafizetésének módjáról és elkerülésének eszközeiről (lásd a (222)–(226) preambulumbekendést). Következésképpen a Bizottság véleménye szerint az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat e követelménye nem teljesült, és az érintett támogatások az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2005. évi határozat alapján nem egyeztethetők össze a belső piaccal.

4.7.4. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozattal való összeegyeztethetőség

4.7.4.1. Hatály

- (259) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 10. cikkének b) pontja értelmében „minden olyan, az e határozat hatálybalépése előtt létrehozott támogatás, amely a 2005/842/EK határozat alapján nem volt összeegyeztethető a belső piaccal, és amelyre a bejelentési követelmény vonatkozott, de megfelel az e határozatban meghatározott feltételeknek, a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősül, és mentesül az előzetes bejelentés követelménye alól”. A fentiekre tekintettel a Bizottság ezért úgy véli, hogy a támogatást az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alapján kell elemezni.
- (260) A (253) és (254) preambulumbekendésben kifejtetteknek megfelelően a Bizottság szerint nem áll fenn nyilvánvaló hiba az általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalm meghatározása tekintetében. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat – a 2. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében – a közszolgáltatások 15 millió EUR éves összeget nem meghaladó ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásokra alkalmazandó. A belga hatóságok becslései szerint a JCD számára nyújtott támogatás teljes összege jóval alatta marad ennek a küszöbértéknek (lásd a (245) preambulumbekendést). Ezen az alapon tehát az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alkalmazandó.

4.7.4.2. Az előírásoknak való megfelelés

- (261) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 4. cikke (a 2005. évi határozathoz hasonlóan) kimondja, hogy „[a]z érintett vállalkozást egy vagy több aktussal bízzák meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával, amely aktus vagy aktusok formáját minden egyes tagállam maga határozhatja meg. Az aktus többek között a következőket tartalmazza, illetve az aktusok a következőket tartalmazzák: [...] a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizetésére hozott intézkedések.”
- (262) A (258) preambulumbekendésben említetteknek megfelelően a Bizottság úgy véli, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat e követelménye nem teljesült, és az érintett támogatások az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alapján nem egyeztethetők össze a belső piaccal.

4.7.5. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabállyal való összeegyeztethetőség

4.7.5.1. Hatály

- (263) Az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény ⁽⁶⁷⁾ (a továbbiakban „az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály”) 7. pontja szerint „[a] jelen közleményben meghatározott elvek csak annyiban alkalmazandók a közszolgáltatás ellentételezésére, amennyiben [az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi] határozat hatályán kívül eső állami támogatásnak minősül.” A fentiekre tekintettel a Bizottság ezért úgy véli, hogy a támogatást az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály alapján kell elemezni.
- (264) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály 69. pontja értelmében „[a] Bizottság minden olyan jogellenes támogatásra alkalmazza majd az e közleményben meghatározott elveket, amelyek esetében 2012. január 31-ét követően hoz határozatot, még akkor is, ha a támogatás nyújtása ezen időpont előtt történt”. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabályt tehát a Villo-koncesszió kezdetétől kell alkalmazni.

4.7.5.2. Az előírásoknak való megfelelés

- (265) A Bizottság ellenőrzi, összeegyeztethető-e a támogatás az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály 2. szakaszában felsorolt feltételekkel, szem előtt tartva, hogy a keretszabály 61. pontja értelmében „[az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi] határozat 2. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeket teljesítő támogatásokra nem vonatkoznak a 14., 19., 20., 24., 39., 51–59. pontban és a 60. pont a) alpontjában meghatározott elvek.” Amint arra fent rámutattunk (lásd a (260) preambulumbekendést), a szóban forgó támogatás megfelel ezeknek a feltételeknek.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatás valóságosága

- (266) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály 12. pontja aszerint „[a] támogatás csak a Szerződés 106. cikkének (2) bekezdésében említett valódi [...] általános gazdasági érdekű szolgáltatás kapcsán nyújtható.” A Bizottság véleménye szerint a Villo-megállapodás üzemeltetése valódi általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak felel meg (lásd a (253)–(254) preambulumbekendést).

A közszolgáltatási kötelezettségeket és az ellentételezés kiszámításának módszereit meghatározó megbízási aktus szükségessége

- (267) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 15. cikke kimondja, hogy „[a]z érintett vállalkozást egy vagy több aktussal megbízzák az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával; e megbízási aktus vagy aktusok formáját minden egyes tagállam maga határozhatja meg.” A 16. pont értelmében ennek az aktusnak többek között tartalmaznia kell a közszolgáltatási kötelezettségek tartalmát és időtartamát; az említett kötelezettségekkel megbízott vállalkozást és adott esetben az érintett területet; a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy speciális jogok jellegét; az ellentételezési mechanizmus leírását és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paramétereit; valamint a túlkompensáció elkerülésére és visszafizettetésére hozott intézkedéseket.
- (268) A Villo-koncessziót a belga hatóságok a Villo-megállapodásban közszolgáltatási koncesszióként határozták meg. Emellett a régió parlamentje 2010. november 25-én rendeletet fogadott el a Villo közszolgáltatás üzemeltetéséről.
- (269) A Villo-megállapodás az alábbiak szerint határozza meg a közszolgáltatást: „automatizált kerékpárkölcsonzési rendszer rendelkezésre bocsátása Brüsszel fővárosi régió egész területén, a koncessziós jogosult költségére és kockázatára, a kormány felügyelete alatt és az általa meghatározott minimumfeltételek mellett”. A megállapodás kimondja, milyen közszolgáltatási kötelezettségek terhelik a koncesszió üzemeltetőjét. Ez az aktus leírja a szolgáltatás jellegét, földrajzi kiterjedését és működését. Emellett leírja a felhasználók tekintetében alkalmazandó díjszabás rendszerét.
- (270) A megbízási tartama: a koncesszió időtartamát 15 évben határozták meg, majd a koncesszióhoz csatolt 2011. június 9-i módosító záradékkal két év négy hónappal meghosszabbították (lásd a (161) preambulumbekendést). Ezt az időtartamot a szükséges beruházások jelentős volta indokolja. Ezt bizonyítja az is, hogy a JCD jelentős gazdasági veszteségeket könyvelt el, és csupán 2016-tól kezdve ért el nyereséget (lásd a lenti 1. táblázatot).

⁽⁶⁷⁾ HL C 8., 2012.1.11., 4. o.

- (271) Az ellentételezés paraméterei: a vizsgált támogatási intézkedések (kiegészítő intézkedések) tekintetében az ellentételezés paramétereit a Villo-megállapodás világosan meghatározza.
- (272) A túlkompenzáció hiányának ellenőrzése: a túlkompenzáció hiányának ellenőrzését mind az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat (lásd a 4. cikkének e) pontját), mind az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály (lásd a 16. pontjának e) alpontját) összegegyeztetetőségi kritériumként írja elő. A Bizottság a (262) preambulumbekkezdésben megállapította, hogy a szóban forgó esetben az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 4. cikkének e) pontja nem teljesült. A könyvvizsgáló, azaz a KPMG könyvvizsgáló cég ellenőrzéseiből azonban az derül ki, hogy a 2009 és 2017 közötti időszakban nem történt tényleges túlkompenzáció (lásd az alábbi 1. táblázatot).

1. táblázat

A túlkompenzáció hiányának ellenőrzése

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Összesen
A 2 m ² -es felületekből származó hirdetési bevételek	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A sárvédők hasznosításából származó bevételek	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A 8 m ² -es felületekből származó hirdetési bevételek	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A felhasználóktól származó bevételek	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A továbbhárított illetékekből származó bevétel 2 m ²	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A továbbhárított illetékekből származó bevétel 8 m ²	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Összes bevétel (A)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Regionális díj	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Az árfelülvizsgálati záradékból eredő bevétel	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A közszolgáltatás ellentételezése összesen (B)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kiragasztási illetékek	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Közvetlen üzemeltetési költségek	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Igazgatási költségek	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Értéksökkenési leírás	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Összes költség (C)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Üzemeltetési eredmény (D) = (A) + (B) - (C)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Megtérülés (E) = (D) / (C)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (273) A CCB több észrevételt tett a túlkompenzáció hiányának ellenőrzésével kapcsolatban.
- (274) Egyrészt a CCB úgy véli, hogy a hirdetési felületek kihelyezéséhez és üzemeltetéséhez kapcsolódó költségek nem vehetők figyelembe a JCD számára nyújtott ellentételezés kiszámításánál (lásd a (162) preambulumbekkezdést). Másrészt a CCB szerint a közterületek hirdetési célokból történő ingyenes hasznosítását (ahogyan a CCB a helyi közterület igénybevételeért fizetendő díj alóli mentességet nevezi) a hirdetési felületek értékéhez viszonyítva kellene számszerűsíteni (lásd a (165) preambulumbekkezdést).
- (275) A Bizottság valóban úgy véli, hogy a hirdetési felületeket kell figyelembe venni a túlkompenzáció ellenőrzésénél. Ez a hirdetési felületekből származó tényleges bevétel és felmerült költségek figyelembevételével történik. Ennek vonatkozásában nem kell a reklámfelületi oldalak értékeléséhez folyamodni, mivel az maga is azoktól a bevételektől és költségektől függ, amelyeket ezek a hirdetési felületek generálhatnak (lásd a fenti 1. táblázatot). Amennyiben a hirdetési felületek hasznosításának értéke meghaladja a Villo-koncesszió üzemeltetéséhez kapcsolódó költségek fedezéséhez szükséges szintet, ez az egyensúlyhiány e számítások alapján túlkompenzáció megállapításához vezetne.
- (276) A CCB vitatja a helyi adók alóli mentességéből eredő támogatási összeget (lásd a (164) preambulumbekkezdést). A JCD több hibát talált a CCB számításaiban (lásd a (217) preambulumbekkezdést). A Bizottság azonban megjegyzi, hogy még ha a CCD által megállapított évi 650 000 eurós támogatási összeget vesszük is figyelembe, a közszolgáltatási feladat a 2009 és 2017 közötti időszakban összességében veszteséges volt.
- (277) A CCB azon állításával kapcsolatban, amely szerint a Villo-megállapodás üzemeltetése során a JCD által viselt költségek lényegesen alacsonyabbak az eredetileg megadottnál (lásd a (209) preambulumbekkezdést), elegendő megállapítani, hogy a túlkompenzáció hiányának ellenőrzése a JCD által viselt tényleges költségeken, nem pedig előrejelzéseken vagy becsléseken alapul.
- (278) Összefoglalóan a Bizottság megállapítja, hogy a JCD nem részesült túlkompenzációban a Villo általános gazdasági érdekű szolgáltatás 2009 és 2017 közötti nyújtása tekintetében.

- (279) A Bizottság véleménye szerint a túlkompenzáció hiányának ellenőrzésére szolgáló mechanizmus meglete valóban elengedhetetlen ahhoz, hogy egy támogatást az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alapján összeegyeztethetőnek lehessen nyilvánítani, amennyiben az állam felel a túlkompenzáció hiányának ellenőrzéséért, valamint ahhoz, hogy egy támogatást a bejelentett intézkedések tekintetében az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály értelmében összeegyeztethetőnek lehessen minősíteni, amennyiben ez az ellenőrzési mechanizmus szolgál alapul a Bizottság számára a jövőbeni túlkompenzáció lehetőségének kizárásához, és a Bizottság nem végez utólagos ellenőrzéseket. Ha a Bizottság utólagosan ellenőrzi a túlkompenzáció hiányát, ez a formális kritérium tárgyaltanná válik, tekintve, hogy a potenciális túlkompenzáció megelőzését célozná. Amennyiben a Bizottság utólagos ellenőrzést végez, a megállapított túlkompenzációt vissza kell fizetni, függetlenül attól, hogy létezik-e vizsgálat, és fordítva, a túlkompenzáció hiánya elegendő ahhoz, hogy teljesüljenek az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály összeegyeztethetőséggel kapcsolatos követelményei.
- (280) A szóban forgó ügyben a Bizottság véleménye szerint az, hogy a tagállam a múltban hiányos ellenőrzést végzett, amikor nem volt túlkompenzáció, korlátozott jelentőséggel bír, amennyiben ennek célja (a túlkompenzáció hiánya) megvalósult. Meg kell jegyezni, hogy azokban az esetben, amikor a Bizottság elutasító határozatot fogadott el és elrendelte a közszolgáltatások ellentételezések visszafizettetését (amennyiben a közszolgáltatás fogalom meghatározása tekintetében nem volt nyilvánvaló hiba), ezek a visszafizettetések csak a Bizottság által kiszámított túlkompenzációra vonatkoztak, függetlenül a tagállam által végzett ellenőrzés minőségétől⁽⁶⁸⁾. Mindezen esetekben a túlkompenzáció tagállami ellenőrzése vagy hiányzott, vagy hibás volt (amiből adódóan túlkompenzációra került sor). Ilyen helyzetben az alternatív megoldás a közszolgáltatás üzemeltetője számára a közszolgáltatásért nyújtott ellentételezések összességének visszafizettete lenne – még akkor is, ha az üzemeltető biztosította a közszolgáltatást –, kizárólag a kielégítő ellenőrzési mechanizmus hiányára alapozva, és függetlenül a túlkompenzáció tényleges összegétől.
- (281) Egy ilyen megközelítés végső esetben akár azt is eredményezheti, hogy a közszolgáltatásokért a gazdasági szereplőnek megítélt valamennyi ellentételezést visszafizettetik, miközben nem történt túlkompenzáció. A Bizottság megítélése szerint ez az alternatíva ellentétes lenne az EUMSZ alapelveivel az általános gazdasági érdekű szolgáltatások Unión belüli alapvető szerepét illetően, különös tekintettel az EUMSZ 14. cikkére, amelynek értelmében az Uniónak gondoskodnia kell arról, hogy ezek az általános gazdasági érdekű szolgáltatások olyan elvek alapján és feltételek mellett működjenek, amelyek lehetővé teszik rendeltetésük teljesítését.
- (282) A Bizottság ezért úgy véli, hogy a túlkompenzáció hiányának ellenőrzésére vonatkozó feltétel a szóban forgó esetben teljesültnek tekinthető.

A 2006/111/EK bizottsági irányelv betartása⁽⁶⁹⁾

- (283) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály 18. pontjának értelmében „[a] Szerződés 106. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben a támogatás csak akkor tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek, ha a vállalkozás szükséges esetben megfelel a 2006/111/EK irányelvnek”.
- (284) A könyvelés szerinti elkülönítés tekintetében voltak bizonyos bizonytalanságok a JCD analitikus könyvelésével kapcsolatban, különös tekintettel arra, ahogyan a nemzeti szinten megtárgyalt szerződések révén termelt bevételeket leosztják a Villo-koncesszió részét képező hirdetési felületekre (lásd a (184) preambulumbekendést). A Villo-megállapodáshoz csatolt második módosító záradék elfogadása nyomán (lásd a 4.6. szakaszt) a könyvvizsgáló évente ellenőrzi a könyvelés szerinti elkülönítés elveinek a JCD általi alkalmazását. Ezt az ellenőrzést a korábbi időszak (2009–2017) egésze tekintetében is elvégezték, és a belga hatóságok, valamint a JCD magyarázatai nyomán (lásd a (196), (214) és (215) preambulumbekendést) a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az analitikus könyvelés eleget tesz a 2006/111/EK irányelv követelményeinek, és a túlkompenzáció hiányának ellenőrzése (lásd a fenti 1. táblázatot) megfelelően végzett könyvelés szerinti elkülönítés alapján történik.

A túlkompenzáció hiánya

- (285) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály 49. pontjának értelmében „[a] tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy [...] a vállalkozások nem részesülnek az ezen szakaszban meghatározott összeget meghaladó ellentételezésben”.

⁽⁶⁸⁾ Ezzel összefüggésben lásd különösen az SA.14588. sz. ügyben hozott 2012. január 25-i határozatot, valamint az SA. 37977. sz. ügyben hozott 2018. július 10-i határozatot.

⁽⁶⁹⁾ A Bizottság 2006/111/EK irányelve (2006. november 16.) a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról (HL L 318., 2006.11.17., 17. o.).

- (286) A (272) preambulumbekkezdésben foglaltaknak megfelelően a JCD az eltelt időszak vonatkozásában nem részesült túlkompensációban.

Következtetés

- (287) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a JCD számára a Villo-megállapodás keretében biztosított támogatási intézkedések a Villo-koncesszió második módosító záradék elfogadását megelőző időszakának vonatkozásában – azaz a 2008. december 5-től 2018. március 29-ig terjedő időszak tekintetében – az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály alapján összeegyeztethetőek a belső piaccal.

4.8. A második módosító záradékot követő intézkedések értékelése

4.8.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállása

- (288) mivel a második módosító záradék nem módosítja a Villo-megállapodás keretében a JCD számára nyújtott intézkedéseket, az állami támogatás meglétére vonatkozóan a Bizottság értékelése (lásd a (229)–(249) preambulumbekkezdést) változatlan.

4.8.2. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozattal való összeegyeztethetőség

- (289) A második módosító záradék helyesbíti az előző megbízásban feltárt hiányosságokat (lásd a (262) preambulumbekkezdést), világos és egyértelmű leírást adva az esetleges túlkompensáció visszafizetésének módjáról és elkerülésének eszközeiről.
- (290) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat 6. cikke kimondja, hogy „[a] tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy [...] a vállalkozás nem részesül az 5. cikkben meghatározott összeget meghaladó ellentételezésben [az ellentételezés összege nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez szükséges nettó költséget, beleértve egy észszerű nyereséget is]. A Bizottság kérésére erről bizonyítékot kell tudniuk szolgáltatni. A tagállamok a megbízás időtartama alatt legalább 3 évente, valamint annak lejártakor rendszeresen ellenőrzéseket hajtanak végre vagy gondoskodnak azok végrehajtásáról.”
- (291) A 6. cikk emellett azt is előírja, hogy „[h]a egy vállalkozás az 5. cikknek megfelelően meghatározott összeget meghaladó ellentételezésben részesült, a tagállamnak vissza kell fizetnie az érintett vállalkozással a kapott túlkompensációt.”
- (292) A második módosító záradék rögzíti, hogy egy könyvvizsgáló évente ellenőrzi, hogy az ellentételezés összege nem haladja meg a közszolgáltatás teljesítéséhez szükséges mértéket, beleértve egy észszerű nyereséget is. A küszöbérték meghaladása esetén a JCD-nek a küszöbérték feletti összeg erejéig visszamenőleges hatállyal meg kell fizetnie a küszöbértéket meghaladó összeget (lásd a (225) preambulumbekkezdést).
- (293) A (289)–(292) preambulumbekkezdésben kifejtett indokok alapján a Bizottság megállapítja, hogy a JCD számára a Villo-megállapodás keretében biztosított támogatási intézkedések a második módosító záradék elfogadásától kezdődően az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat alapján összeegyeztethetőek a belső piaccal.
- (294) Meg kell jegyezni, hogy ez az ellenőrzés a költségekhez viszonyított nyereség és egy [10-20] %-os referencia-haszonkulcs összevetésén alapul, ami a bevételek vonatkozásában [10-20] %-os standard haszonkulcsnak felel meg, amely a CCB-vel és a JCD-vel történt egyeztetések alapján észszerűnek minősül⁽⁷⁰⁾. A CCB észrevételének figyelembevétele érdekében (lásd a (213) preambulumbekkezdést) a bevételekhez viszonyított haszonkulcs helyett a költségekhez viszonyított haszonkulcsot részesítettük előnyben.

5. AZ 1984. ÉVI SZERZŐDÉS SZERINTI HIRDETÉSI FELÜLETEKRE VONATKOZÓ RÉSZHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖSSZEEGYEZTETHETLEN TÁMOGATÁSOK VISSZAFIZETÉSE

- (295) Ha a Bizottság megállapítja, hogy valamely támogatás nem egyeztethető össze a belső piaccal, az EUMSZ értelmében a Bizottság hatáskörrel rendelkezik annak eldöntésére, hogy az érintett tagállamnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell-e a támogatást⁽⁷¹⁾. Az uniós bíróságok állandó ítélkezési gyakorlatukban azt is kimondták, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatás eltörlésére vonatkozó tagállami kötelezettség célja a korábbi helyzet visszaállítása⁽⁷²⁾.

⁽⁷⁰⁾ Lásd még az eljárás megindításáról szóló határozat (109) preambulumbekkezdését.

⁽⁷¹⁾ A Bíróság 1973. július 12-i ítélete, *Bizottság kontra Németország*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. pont.

⁽⁷²⁾ A Bíróság 1990. március 21-i ítélete, *Belgium kontra Bizottság*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66. pont.

- (296) Ebben az összefüggésben az uniós bíróságok úgy vélték, hogy ez a célkitűzés akkor teljesül, ha a kedvezményezett visszafizette a jogellenesen odaítélt támogatások összegét. A támogatás visszafizetésével a kedvezményezett elveszíti azt az előnyt, amelyet a versenytársaival szemben élvezett a belső piacon, és visszaáll a támogatás juttatása előtti helyzet (⁷³).
- (297) Ezen ítélezési gyakorlatnak megfelelően az (EU) 2015/1589 rendelet 16. cikkének (1) bekezdése kimondja: „Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére”.
- (298) Ezért, mivel a szóban forgó intézkedések az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével kerültek végrehajtásra, és jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásnak minősülnek, a támogatásokat az odaítélésüket megelőző piaci helyzet visszaállítása érdekében vissza kell fizettetni. A visszafizetés tárgyát képező időszak a (131)–(141) preambulumbekkezdésben meghatározott módszertan szerint a támogatás kedvezményezett számára történő biztosításának időpontjától a tényleges visszafizetés időpontjáig terjed. A visszafizettetendő összegeknek tartalmazniuk kell a kamatokat a tényleges visszatérítés időpontjáig.

6. ÖSSZEFOGLALÓ KÖVETKEZTETÉSEK

6.1. Az 1984. évi szerződés szerinti hirdetési felületekre vonatkozó rész

- (299) A Bizottság úgy véli, hogy ami az 1984. évi szerződés végrehajtása keretében Brüsszel város területén kihelyezett és az 1999. évi szerződés 10. mellékletében meghatározott lebontási időn túl bérleti díj és adók fizetése nélkül fenntartott hirdetési felületek JCD általi üzemeltetését illeti, az állami támogatással kapcsolatos kumulatív kritériumok teljesülnek, és ezért ez az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.
- (300) A támogatási intézkedés jogszerűsége tekintetében a Bizottság megállapítja, hogy a panasz e részének tárgyát képező intézkedésről, amely az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, nem érkezett tájékoztatás az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglaltak szerint, és az intézkedést végrehajtották. Ezért jogellenes támogatásnak minősül.
- (301) A Bizottság emellett úgy véli, hogy ez a támogatás a belső piaccal összeegyeztethetetlen, és ezért a támogatást (a tőkeösszeget és a kamatokat) a Bíróság CELF-ügyben alkalmazott ítélezési gyakorlatának (⁷⁴) megfelelően vissza kell fizettetni.

6.2. A Villo!-ról szóló rész

- (302) A Bizottság úgy véli, hogy a Villo-megállapodásban foglalt intézkedések az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján állami támogatásnak minősülnek.
- (303) Ugyanakkor a Villo-megállapodásban meghatározott intézkedések az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése alapján összeegyeztethetők a belső piaccal.
- (304) A koncesszió 2008. december 5-i kezdetétől a második módosító záradék (lásd a 4.6. szakaszt) 2018. március 29-i aláírásáig terjedő időszak tekintetében a Bizottság úgy véli, hogy a Villo-megállapodásban foglalt intézkedések eleget tesznek az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály követelményeinek (lásd a 4.7. szakaszt). Ezért ezek vonatkozásában nem kerülhet sor visszafizetésre, annak ellenére, hogy jogellenes állami támogatások, mivel nem jelentették be őket az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerint.
- (305) Ami a második módosító záradék aláírásától a koncesszió végéig, 2026. szeptember 16-ig terjedő időszakot illeti, a Bizottság véleménye szerint az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat feltételei teljesülnek, feltéve, hogy az említett módosító záradékban meghatározott feltételeket szigorúan betartják (lásd a 4.8. szakaszt),

(⁷³) A Bíróság 1999. június 17-i ítélete, *Belgium kontra Bizottság*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64. és 65. pont.

(⁷⁴) A Bíróság 2008. február 12-i ítélete, *CELF és Ministre de la Culture et de la Communication („CELF I.”)*, C-199/06, ECLI:EU:C:2009:79.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A JCD számára nyújtott állami támogatás, amelynek összege az 1984. évi szerződés végrehajtása keretében Brüsszel város területén kihelyezett és az 1999. évi szerződés 10. mellékletében meghatározott lebontási időn túl fenntartott hirdetési felületek után meg nem fizetett bérleti díjak és adók összegének felel meg, és amelyet Belgium a 2001. szeptember 15. és 2010. augusztus 21. közötti időszakban az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését megsértve jogellenesen biztosított, összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

2. cikk

- (1) Belgiumnak vissza kell fizetnie a kedvezményezettel az 1. cikkben említett támogatást.
- (2) A visszafizettetendő összegek után a kedvezményezett rendelkezésére bocsátásuk napjától a tényleges visszafizetésükig kamatot kell fizetni.
- (3) A kamatokat a 794/2004/EK bizottsági rendelet V. fejezetével összhangban kamatos kamattal kell kiszámítani ⁽⁷³⁾.

3. cikk

- (1) Az 1. cikkben említett támogatást haladéktalanul és ténylegesen vissza kell fizettni.
- (2) Belgium biztosítja e határozatnak az arról szóló értesítéstől számított négy hónapon belüli végrehajtását.

4. cikk

- (1) Az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül Belgium benyújtja a következő információkat a Bizottságnak:
 - a) a kedvezményezettel visszafizettetendő teljes összeg (tőke és kamatok);
 - b) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;
 - c) az azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.
- (2) Belgium az 1. cikkben említett támogatás visszafizetésének teljesítéséig folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. Belgium a Bizottság egyszerű kérésére azonnal benyújtja a Bizottság részére az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekre vonatkozó információkat. Részletes tájékoztatást ad továbbá a kedvezményezett által már visszatérített támogatási összegről és kamatokról.

5. cikk

- (1) A Villo-megállapodásban foglalt intézkedések az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése alapján állami támogatásnak minősülnek.
- (2) A Villo-megállapodás aláírásának napjától, 2008. december 5-től a Villo-megállapodáshoz csatolt második módosító záradék aláírásáig, 2018. március 29-ig terjedő időszak tekintetében a Villo-megállapodásban foglalt intézkedések eleget tesznek az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó 2012. évi keretszabály ⁽⁷⁶⁾ követelményeinek, és összeegyeztethetőek a belső piaccal. Ezek a támogatások azért jogellenesek, mert nem jelentették be őket az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerint.

⁽⁷³⁾ A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).

⁽⁷⁶⁾ A Bizottság közleménye az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 8., 2012.1.11., 4. o.).

(3) A második módosító záradék aláírásától, 2018. március 29-től a koncesszió végéig, 2026. szeptember 16-ig terjedő időszak tekintetében a Villo-megállapodásban foglalt intézkedések megfelelnek az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012. évi határozat ⁽⁷⁷⁾ feltételeinek, és a belső piaccal összeegyeztethetőek, feltéve, hogy a Villo-megállapodáshoz csatolt második módosító záradékban meghatározott feltételeket szigorúan betartják.

6. cikk

Ennek a határozatnak a Belga Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2019. június 24-én.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
a Bizottság tagja

⁽⁷⁷⁾ A Bizottság 2012/21/EU határozata (2011. december 20.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.).

HELYESBÍTÉSEK

Helyesbítés a Kínai Népköztársaságból származó asztali és konyhai kerámiaáruk behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vámnak az (EU) 2016/1036 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerinti hatályvesztési felülvizsgálatot követő kivetéséről szóló, 2019. július 12-i (EU) 2019/1198 bizottsági végrehajtási rendelethez

(Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 189., 2019. július 15.)

Az 52. oldalon, a 2. cikk a) pontjában:

a következő szövegrész: „2010. október 1. és 2011. szeptember 30. között (az eredeti vizsgálati időszakban) nem exportálta az Unióba az (1) bekezdésben leírt terméket;”

helyesen „2011. január 1. és 2011. december 31. között (az eredeti vizsgálati időszakban) nem exportálta az Unióba az 1. cikk (1) bekezdésében leírt terméket;”

ISSN 1977-0731 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-5090 (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

